

XXVI. évfolyam

1. szám

2016. január 28.

NÓGRÁD MEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZLÖNYE

A KÖZGYŰLÉS
2016. I. 28-ÁN TARTOTT ÜLÉSÉN HOZOTT
RENDELETE ÉS
HATÁROZATAI

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI
HIVATAL
3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.

SZÁM**TÁRGY****OLDAL****I.
A KÖZGYŰLÉS RENDELETE**

1/2016. (I. 28.) önkormányzati rendelet	Nógrád Megye Önkormányzata 2015. évi költségvetésének módosításáról (V. sz. módosítás)	2
---	--	---

**II.
A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI**

1/2016. (I. 28.) Kgy. h.	Jelentés a két ülés között történt főbb eseményekről, átruházott hatáskörben hozott döntésekről és a közgyűlés ülésére készült előterjesztésekhez kapcsolódó bizottsági véleményekről, javaslatokról	15
2/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A KEHOP – 1.2.0 Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás című felhívás szerinti projektben való részvétel	24
3/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A TÁMOP-7.2.1-11/K kódjelű pályázathoz kapcsolódóan a Nógrád Megyei Humán Fejlesztési Stratégia elfogadása	25
4/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal kötendő megállapodás	130
5/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal kötendő megállapodás	141
6/2016. (I. 28.) Kgy. h.	Skuczai Nándor személyes érintettségének bejelentése	152
7/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése elnökének 2016. évi szabadságolási ütemterve jóváhagyása	153
8/2016. (I. 28.) Kgy. h.	A kötelező betelepítési kvóta elutasítása	154

I.
A KÖZGYŰLÉS RENDELETE

Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
1/2016. (I. 28.) önkormányzati
rendelete

Nógrád Megyei Önkormányzata 2015. évi költségvetésének módosításáról
(V. sz. módosítás)

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) – az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, a 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 111. §-a alapján – Nógrád Megyei Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2015. évi költségvetéséről szóló 1/2015. (I. 29.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Kvr.) módosítására a következőket rendeli el:

1. §

(1) A Kvr. 2. § helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„2. §

(1) Az Önkormányzat a 2015. évi összevont költségvetését az alábbiak szerint állapítja meg:

E Ft			
Megnevezés	Működési célú	Felhalmozási célú	Összesen
Tárgyévi költségvetési kiadási főösszeg	606.408	25.718	632.126
Tárgyévi költségvetési bevételi főösszeg	535.301	9.541	544.842
Tárgyévi költségvetési hiány összege	71.107	16.177	87.284
Előző évi maradvány igénybevétele	83.629	3.655	87.284
Kiadási főösszeg	606.408	25.718	632.126
Bevételi főösszeg	618.930	13.196	632.126

(2) Az Önkormányzat és a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) összevont, valamint működési és fejlesztési mérlegét a Kvr. 1. számú melléklete helyébe lépő e rendelet 1. számú melléklete, az Önkormányzat működési és fejlesztési mérlegét a Kvr. 1.1 számú melléklete helyébe lépő e rendelet 1.1 számú melléklete, a Hivatal működési és fejlesztési mérlegét a Kvr. 1.2 számú melléklete helyébe lépő e rendelet 1.2 számú melléklete tartalmazza.

(3) Az 1. § (1) bekezdés szerinti bevételi és kiadási főösszeg költségvetési fejezetenkénti, címenkénti, alcímenkénti és kiemelt előirányzatok szerinti megoszlását a Kvr. 2. számú melléklete helyébe lépő e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

(4) A 2015. évi alkalmazotti létszámkeret-előirányzatot a Kvr. 3. számú melléklete helyébe lépő e rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

- (5) Az Önkormányzat beruházásonkénti előirányzatait a Kvr. 4. számú melléklete helyébe lépő e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.
- (6) Az általános tartalék – a 2. számú melléklet VII. fejezet 1. cím, 1. alcímében lévő összeg – előirányzatot nem tartalmaz, így az év közben jelentkező többletfeladatokra kötelezettség nem vállalható.
- (7) Az Önkormányzat likviditási tervét a Kvr. 1. számú táblája helyébe lépő e rendelet 1. számú táblája, a 2015., 2016., 2017., 2018. évi költségvetés mérlegét a Kvr. 2. számú táblája helyébe lépő e rendelet 2. számú táblája, a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését, az Európai Unió finanszírozásával megvalósuló programokat a Kvr. 3. számú táblája helyébe lépő e rendelet 3. számú táblája tartalmazza.”

2. §

E rendelet a kihirdetését követő nap lép hatályba, azzal, hogy rendelkezéseit visszamenőlegesen, 2015. december 31. napjával kell alkalmazni.

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

Nógrád Megye Önkormányzata,
Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal
2015. évi költségvetési összevont mérlege

1. számú melléklet

Ssz.	Bevételek	Összeg E Ft.	Ssz.	Kiadások	Összeg E Ft.
1.a.	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	201 200	1.	Személyi juttatások	175 620
1.b.	Bérekompenzáció (2014 évről áthúzódó)	35	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	46 770
2.	Működési célú központosított előirányzat, kiegészítő támogatás	334	3.	Dologi kiadások	354 577
3.	Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatás	17 066	4.	Egyéb működési célú kiadások	29 441
4.	Államháztartáson belüli megelőlegezés	8 048			
5.	Működési bevételek	14 600			
6.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	293 715			
7.	Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	303			
I. Tárgyévi működési bevételek		535 301	I. Tárgyévi működési kiadások		606 408
8.	Előző évi működési maradvány igénybevétele	83 629			
Működési bevételek összesen		618 930	Működési kiadások összesen		606 408
			Működési kiadások és bevételek egyenlege		12 522
9.	Felhalmozási célú támogatások államháztartásonon belülről	5 236	5.	Beruházások	18 865
10.	Felhalmozási célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	198	6.	Felújítások	3 000
11.	Felhalmozási bevételek	4 107	7.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	3 853
II. Tárgyévi fejlesztési bevételek		9 541	II. Tárgyévi fejlesztési kiadások		25 718
12.	Előző évi fejlesztési maradvány igénybevétele	3 655			
Fejlesztési bevételek összesen		13 196	Fejlesztési kiadások		25 718
			Fejlesztési kiadások és bevételek egyenlege		- 12 522
Bevételek mindösszesen		632 126	Kiadások mindösszesen		632 126

Nógrád Megye Önkormányzata
költségvetési mérlege

1.1 számú melléklet

E Ft

Ssz.	Bevételek	2015. évi IV. módosított előirányzat	Módosítás	2015. évi V. módosított előirányzat	Ssz.	Kiadások	2015. évi IV. módosított előirányzat	Módosítás	2015. évi V. módosított előirányzat
1.a.	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	201 200		201 200	1.	Személyi juttatások	62 641	1 463	64 104
1.b.	Bérekompenzáció (2014 évről áthúzódó)	35		35	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	16 551	393	16 944
2.	Működési célú központosított előirányzat, kiegészítő támogatás	322	12	334	3.	Dologi kiadások	304 465	8 437	312 902
3.	Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatás	17 066		17 066	4.	Egyéb működési célú kiadások	29 441		29 441
4.	Államháztartáson belüli megelőlegezés		8 048	8 048	5.	Irányító szervei támogatások folyósítása	142 459	- 1 767	140 692
5.	Működési bevételek	12 355	466	12 821					
6.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	290 280		290 280					
7.	Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	303		303					
I. Tárgyévi működési bevételek		521 561	8 526	530 087	I. Tárgyévi működési kiadások		555 557	8 526	564 083
8.	Előző évi működési maradvány igénybevétele	46 518		46 518					
Működési bevételek összesen		568 079	8 526	576 605	Működési kiadások összesen		555 557	8 526	564 083
9.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	5 236		5 236	6.	Beruházások	18 865		18 865
10.	Felhalmozási célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	198		198	7.	Felújítások	3 000		3 000
11.	Felhalmozási bevételek	4 107		4 107	8.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	3 853		3 853
II. Tárgyévi fejlesztési bevételek		9 541	-	9 541	II. Tárgyévi fejlesztési kiadások		25 718	-	25 718
12.	Előző évi fejlesztési maradvány igénybevétele	3 655		3 655					
Fejlesztési bevételek összesen		13 196	-	13 196	Fejlesztési kiadások		25 718	-	25 718
Bevételek mindösszesen		581 275	8 526	589 801	Kiadások mindösszesen		581 275	8 526	589 801

Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal
 költségvetési mérlege

1.2 számú melléklet

E Ft

Ssz.	Bevételek	2015. évi IV. módosított előirányzat	Módosítás	2015. évi V. módosított előirányzat	Ssz.	Kiadások	2015. évi IV. módosított előirányzat	Módosítás	2015. évi V. módosított előirányzat
1.	Irányító szervei támogatás	142 459	- 1 767	140 692	1.	Személyi juttatások	112 907	- 1 391	111 516
2.	Működési bevételek	1 775	4	1 779	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	30 202	- 376	29 826
3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	3 434	1	3 435	3.	Dologi kiadások	41 670	5	41 675
4.	Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről			-	4.	Egyéb működési célú kiadások			-
I. Tárgyévi működési bevételek					I. Tárgyévi működési kiadások				
		147 668	- 1 762	145 906			184 779	- 1 762	183 017
5.	Előző évi működési maradvány igénybevétele	37 111		37 111					
Működési bevételek összesen		184 779	- 1 762	183 017	Működési kiadások összesen		184 779	- 1 762	183 017
					5.	Beruházások			-
					6.	Felújítások			-
II. Tárgyévi fejlesztési bevételek					II. Tárgyévi fejlesztési kiadások				
		-	-	-			-	-	-
6.	Előző évi fejlesztési maradvány igénybevétele			-					
Fejlesztési bevételek összesen		-	-	-	Fejlesztési kiadások		-	-	-
Bevételek mindösszesen		184 779	- 1 762	183 017	Kiadások mindösszesen		184 779	- 1 762	183 017

Fejezet	Cím	Alcím	Kiemelt előirányzat	Költségviselő	Kiemelt előirányzat	2015. évi IV. módosított előirányzat					Módosítás					2015. évi V. módosított előirányzat										
						Kiadás				Bevétel	Kiadás				Bevétel	Kiadás				Bevétel						
						Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft		Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft		Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft							
I.	1.	1.	3.		Közügyés közvetlen kiadásai				10 770																	
					Elnöki kabinet dologi kiadásai		10 770	10 770				-	-													
					<i>Dologi kiadások</i>	10 770																				
II.	1.	1.	1.		Hivatal kiadásai				174 009																	
					Hivatal működtetésnek kiadásai		141 250	146 609				- 1 762	- 1 762													
					<i>Személyi juttatások</i>	108 687						- 1 391														
					<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	29 063						- 376														
					<i>Dologi kiadások</i>	3 500						5														
					Választással összefüggő kiadások		5 359																			
					<i>Személyi juttatások</i>	4 220																				
					<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	1 139																				
					<i>Dologi kiadások</i>																					
					Megyeháza üzemeltetésével kapcsolatos költségek		18 600	26 600																		
					<i>Dologi kiadások</i>	18 600																				
					Szolgáltatások, egyéb dologi kiadások költsége		8 000																			
					<i>Dologi kiadások</i>	8 000																				
					Számlavezetés költsége		800	800																		
					<i>Dologi kiadások</i>	800																				
					Egyéb kiadások		-																			
					<i>Dologi kiadások</i>	-																				
					I-II. cím kiadásai (kontroll összeg)	184 779	184 779	184 779	184 779			- 1 762	- 1 762	- 1 762	- 1 762											
					I-II. cím bevételei		184 779	184 779	184 779	184 779	184 779															
					<i>Működési bevételek</i>	1 775						4														
					<i>Működési célú támogatások államháztartáson belülről</i>	3 434						1														
					<i>Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről</i>																					
					<i>Előző évi működési maradvány igénybevétele</i>	37 111																				
					<i>Előző évi fejlesztési maradvány igénybevétele</i>																					
					<i>Irányító szervi támogatás</i>	142 459						- 1 767														

Fejezet	Cím	Alcím	Kiemelt előirányzat	Költségviselő	Kiemelt előirányzat	2015. évi IV. módosított előirányzat				Bevétel	Módosítás				2015. évi V. módosított előirányzat					
						Kiadás					Összeg E Ft	Kiadás				Összeg E Ft	Kiadás			
						Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft			Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft		Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft
III.					Önkormányzat közvetlen kiadásai				81 607				2 245					83 852		
	1.	1.	1.		Bizottságok költsége		21 778	62 465				17	2 245				21 795	64 710		
			2.		<i>Személyi juttatások</i>	17 520											17 520			
					<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	4 258					17						4 275			
			2.		Kitüntetések, díjak		800						-				800			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	800											800			
			3.		Elnöki kabinet kiadásai		39 887						2 228				42 115			
			1.		<i>Személyi juttatások</i>	29 210					1 427						30 637			
			2.		<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	8 105					376						8 481			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	2 072					425						2 497			
			4.		<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	500											500			
	2.	1.	1.		Nógrád Megyei Értéktár népszerűsítése, működési költsége		10 000	10 000					-	-			10 000	10 000		
			1.		<i>Személyi juttatások</i>	100					36						136			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	6 381					36						6 345			
			5.		<i>Beruházások</i>	3 519											3 519			
	3.	1.	1.		Elnöki hatáskörű döntések fedezete		3 090	3 090					-	-			3 090	3 090		
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	100											100			
			4.		<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	2 990											2 990			
	4.	1.	1.		Rendezvények, kiadványok		4 991	6 052					-	-			4 991	6 052		
			1.		<i>Személyi juttatások</i>	-											-			
			2.		<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	-											-			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	4 491											4 491			
			4.		<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	500											500			
			2.		Nógrád Megyei Sportági Szakszövetségek, Sportbizottságok Szövetsége megszűntetésének költségei		508						-	-			508			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	508											508			
			3.		Kápatáljai magyarok támogatása		553						-	-			553			
			4.		<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	553											553			
IV.					Szolgáltatások				8 272									8 272		
	1.	1.	1.		Szolgáltatások, egyéb dologi kiadások		8 272	8 272					-	-			8 272	8 272		
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	8 272											8 272			
			4.		<i>Egyéb működési célú kiadások</i>															
V.					Egyéb kiadások				2 034									2 034		
	1.	1.	1.		Számlavezetés költsége		1 020	2 020					-	-			1 020	2 020		
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	1 020											1 020			
			2.		Egyéb kiadások		1 000						-	-			1 000			
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	1 000											1 000			
	2.	1.	1.		ÁFA befizetés		14	14					-	-			14	14		
			3.		<i>Dologi kiadások</i>	14											14			
VI.					Elhasználatott eszközök pótlása, új beszerzés, felújítás				16 629									16 629		
	1.	1.	1.		Eszközök beszerzése, törzstörke befizetése		16 629	16 629					-	-			16 629	16 629		
			5.		<i>Beruházások</i>	13 629											13 629			
			6.		<i>Felújítások</i>	3 000											3 000			

Fejezet	Cím	Alcím	Kiemelt előirányzat	Költségviselő	Kiemelt előirányzat	2015. évi IV. módosított előirányzat				Módosítás				2015. évi V. módosított előirányzat						
						Kiadás				Bevétel	Kiadás				Bevétel	Kiadás				Bevétel
						Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft		Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft		Összeg E Ft	Alcím összesen E Ft	Cím összesen E Ft	Fejezet összesen E Ft	
vii.	1.	1.			Tartalék				25 114					8 048				33 162		
					Általános tartalék		17 066	17 066						8 048	8 048	8 048		25 114	25 114	
					<i>Dologi kiadások</i>	17 066														
	2.	1.			Államházt.-on belüli megelõllezés következő évi visszafiz.			8 048	8 048									8 048	8 048	
					<i>Dologi kiadások</i>	8 048														
viii.	1.	1.			Területfejlesztési közvetlen feladatok				275 622									275 622		
					Nógrádi Fejlesztési Ügynökség NKft. támogatása			24 898	24 898									24 898	24 898	
					<i>Dologi kiadások</i>															
					<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	24 898														
	2.	1.			Követeléskezelés			1 000	1 000									1 000	1 000	
					<i>Dologi kiadások</i>	1 000														
	3.	1.			TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0005			249 724	249 724									249 724	249 724	
					<i>Személyi juttatások</i>	15 811												15 811	15 811	
					<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	4 188												4 188	4 188	
					<i>Dologi kiadások</i>	229 725												229 725	229 725	
ix.	1.	1.			Lakásalap				3 853									3 853		
					Munkáltatói kölcsön nyújtása			3 853	3 853									3 853	3 853	
					<i>Kölcsön nyújtása</i>	3 853														
x.	1.	1.			Esélyek Háza programok támogatása				25 685									25 685		
					Pályázati program költségei			18 685	18 685									18 685	18 685	
					<i>Dologi kiadások</i>	18 585												18 585	18 585	
					<i>Beruházások</i>	100												100	100	
	2.				Palóc Esély program			7 000	7 000									7 000	7 000	
					<i>Dologi kiadások</i>	5 383												5 383	5 383	
					<i>Beruházások</i>	1 617												1 617	1 617	
xi.	1.	1.			I.-II.fejezethez önkormányzati támogatás			142 459	142 459	142 459								140 692		
					<i>Irányító szervi támogatások folyósítása</i>	142 459												140 692	140 692	
					III.-XI. cím kiadás összesen (kontroll összeg)	581 275	581 275	581 275	581 275		8 526	8 526	8 526	8 526				589 801	589 801	
					III.-XI. cím bevételei			581 275	581 275	581 275			8 526	8 526	8 526			589 801	589 801	
					<i>Helyi önkormányzat működésének általános támogatása</i>	201 200												201 200	201 200	
					<i>Bérekompenzáció (2014 évről áthúzódó)</i>	35												35	35	
					<i>Működési célú központosított előirányzat, kiegészítő támogatás</i>	322						12						334	334	
					<i>Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatás</i>	17 066												17 066	17 066	
					<i>Államháztartáson belüli megelõllezés</i>						8 048							8 048	8 048	
					<i>Működési bevételek</i>	12 355						466						12 821	12 821	
					<i>Működési célú támogatások államháztartáson belülről</i>	290 280												290 280	290 280	
					<i>Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről</i>	303												303	303	
					<i>Felhalmozási bevételek</i>	4 107												4 107	4 107	
					<i>Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről</i>	5 236												5 236	5 236	
					<i>Felhalmozási célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről</i>	198												198	198	
					<i>Előző évi működési maradvány igénybevétele</i>	46 518												46 518	46 518	
					<i>Előző évi fejlesztési maradvány igénybevétele</i>	3 655												3 655	3 655	
					Technikai összegezés	1 743 825	1 743 825	1 743 825	1 743 825	766 054	25 578	25 578	25 578	25 578	6 764			1 769 403	1 769 403	

Nógrád Megye Önkormányzata
engedélyezett létszámkerete
(álláshelyek)

3. számú melléklet

Fő

Megnevezés	Teljes munkaidőben foglalkoztatott		Részmunkaidőben foglalkoztatott		Állományon kívüli alkalmazott		Összesen	
	IV. Módosított előirányzat	V. Módosított előirányzat	IV. Módosított előirányzat	V. Módosított előirányzat	IV. Módosított előirányzat	V. Módosított előirányzat	IV. Módosított előirányzat	V. Módosított előirányzat
Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése	2	2			1	1	3	3
Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal	29	29	1	1			30	30
Összesen	31	31	1	1	1	1	33	33
Közfoglalkoztatott	3	3					3	3

RÉSZLETEZÉS

az önkormányzat beruházási, felújítási kiadásairól

Megnevezés	Előirányzat E Ft
Beruházási kiadok	
Számítástechnikai eszközök, berendezések, immateriális javak	2 736
Irodabútor	1 093
Jármű beszerzés	8 300
Nógrád Megyei Értéktár népszerűsítése	3 519
Törzstőke befizetés	1 500
Esélyek Háza programhoz kapcsolódó informatikai beszerzés	1 717
Összesen	18 865
Felújítási	
Iroda felújítás	3 000
Összesen	3 000

Nógrád Megye Önkormányzatának
2015. évi költségvetésének likviditási terve

1. számú tábla

E Ft.

Hónap	Működési kiadás	Előző évi maradvány igénybevétele	Fejlesztési, felújítási kiadások	Nógrád Megyei Értéktár népszerűsítése	Esélyek Háza	Összesen	Bevétel	Egyenleg
								70 641
Január	15 160				1 495	16 655	15 000	68 986
Február	36 183				1 495	37 678	14 500	45 808
Március	15 160				1 495	16 655	14 500	43 653
Április	15 160	87 284	3 000	3 124		108 568	66 643	1 728
Május	20 821		10 000	3 752		34 573	36 266	3 421
Június	15 160			1 562	4 000	20 722	24 465	7 164
Július	15 160		3 415	1 562	3 200	23 337	16 657	484
Augusztus	17 187					17 187	16 757	54
Szeptember	15 160				3 000	18 160	18 257	151
Október	15 160		2 257		4 000	21 417	22 110	844
November	15 587		3 000			18 587	17 784	41
December	287 541		4 046		7 000	298 587	298 546	-
Összesen	483 439	87 284	25 718	10 000	25 685	632 126	561 485	
Várható maradvány								
MINDÖSSZESEN	483 439	87 284	25 718	10 000	25 685	632 126		

Nógrád Megye Önkormányzatának
2015., 2016., 2017., 2018 évi költségvetés mérlegei

2. számú tábla

Ssz.	Bevételek	2015. év E Ft.	2016. év E Ft.	2017. év E Ft.	2018. év E Ft.	Ssz.	Kiadások	2015. év E Ft.	2016. év E Ft.	2017. év E Ft.	2018. év E Ft.
1.a.	Helyi önkormányzat működésének általános támogatása	201 200	250 000	280 000	300 000	1.	Személyi juttatások	175 620	149 811	158 000	170 000
1.b.	Bérkompenzáció (2014 évről áthúzódó)	35				2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	46 770	41 189	44 000	49 000
2.	Működési célú központosított előirányzat, kiegészítő támogatás	334				3.	Dologi kiadások	354 577	100 000	103 000	105 000
3.	Megyei önkormányzatok rendkívüli támogatása	17 066				4.	Egyéb működési célú kiadások	29 441			
4.	Államháztartáson belüli megelőlegezés	8 048									
5.	Működési bevételek	14 600									
6.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	293 715	15 000								
7.	Működési célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	303									
I. Tárgyévi működési bevételek		535 301	265 000	280 000	300 000	I. Tárgyévi működési kiadások		606 408	291 000	305 000	324 000
8.	Működési jellegű pénzmaradvány	83 629	30 000	30 000	30 000						
Működési bevételek összesen		618 930	295 000	310 000	330 000	Működési kiadások összesen		606 408	291 000	305 000	324 000
9.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	5 236				5.	Beruházások	18 865	4 000	5 000	6 000
10.	Felhalmozási célú átvett pénzeszköz államháztartáson kívülről	198				6.	Felújítások	3 000	3 000	3 000	3 000
11.	Felhalmozási bevételek	4 107				7.	Kölcsön nyújtása	3 853			
II. Tárgyévi fejlesztési bevételek		9 541	-	-	0	II. Tárgyévi fejlesztési kiadások		25 718	7 000	8 000	9 000
12.	Fejlesztési pénzmaradvány	3 655	3 000	3 000	3 000						
Fejlesztési bevételek összesen		13 196	3 000	3 000	3 000	Fejlesztési kiadások		25 718	7 000	8 000	9 000
Bevételek mindösszesen		632 126	298 000	313 000	333 000	Kiadások mindösszesen		632 126	298 000	313 000	333 000

Többéves kihatással járó döntések számszerűsítése

Kimutatás az Európai Unió finanszírozásával megvalósuló programokról

E Ft

Megnevezés	2012. évben teljesült kiadás	2013. évben teljesült kiadás	2014. évben teljesült kiadás	2015. évben teljesült kiadás	Összesen
Új Széchenyi Terv Államreform Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott "Együtt tervezzük a jövőt - Nógrád megye területfejlesztési koncepciója és programja" című ÁROP - 1.2.11/A-2013 jelű pályázat	4 756	4 366	79 464		88 586

Pályázati forrás várható teljesülése	Megnevezés	Összeg E Ft.
	2013-ban előleg	20 000
	2014.évi teljesülés	54 492
	2015.évi elfogadott elsz.	13 877
	Összesen:	88 369

E Ft

Megnevezés	2012. évben teljesült kiadás	2013. évben teljesült kiadás	2014. évben teljesült kiadás	2015. évben teljesült kiadás	Összesen
Társadalmi megújulás Operatív Program keretén belül "A 2014-2020-as időszakban a megyei fejlesztések előkészítése és összehangolása az EFOP illetve az érintett Operatív Programok lehatárolásának vonatkozásában a kisebb, elmaradottabb településekre fókuszálva" tárgyú tervezési felhívás alapján TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0005 azonosító számú pályázat				249 724	249 724

Pályázati forrás várható teljesülése	Megnevezés	Összeg E Ft.
	2015-ben előleg	249 724
	Összesen:	249 724

II. A KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

1/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: Jelentés a két ülés között történt főbb eseményekről, átruházott hatáskörben hozott döntésekről és a közgyűlés ülésére készült előterjesztésekhez kapcsolódó bizottsági véleményekről, javaslatokról

HATÁROZATA

1. A testület a bizottságainak átruházott hatáskörében hozott döntéseit az 1-3. sz. mellékletek szerint elfogadja.
2. a) A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2016. évre szóló módosított üléstervét a következők szerint fogadja el:

„Törvényességre leadás: február 3. (szerda)
Postázás: február 12. (péntek)
Bizottsági ülés időpontja: február 16. (kedd)
Elnöki jelentés postázása: február 18. (csüt.)

Február 25.

2. Javaslat a kiténtető címről és díjakról szóló 14/1991. (XI. 14.) Kgy. rendelet felülvizsgálatára
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
Az előterjesztést megtárgyalja: valamennyi bizottság
  3. Javaslat a 2015. évi összefoglaló éves ellenőrzési jelentés elfogadására
Előterjesztő: dr. Szabó József, megyei jegyző
Az előterjesztést megtárgyalja: Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság
  3. Javaslat a Megyei Foglalkoztatási Megállapodással kapcsolatos döntések meghozatalára
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
Az előterjesztést megtárgyalja: Területfejlesztési Bizottság
  4. Javaslat a települési önkormányzatok támogatásból megvalósuló közfeladat fejlesztési projektjeiben, a megyei önkormányzat szerepvállalásával kapcsolatos döntések meghozatalára
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
Az előterjesztést megtárgyalja: Területfejlesztési Bizottság
- b) A közgyűlés utasítja a megyei jegyzőt, hogy a módosított üléstervet az előterjesztésért felelősök részére küldje meg.
Határidő: értelemszerű
Felelős: dr. Szabó József, megyei jegyző

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

**Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
Pénzügyi és Ügyrendi Bizottsága**

1/2016. (I. 19.) PÜB.

Tárgy: a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének Pénzügyi és Ügyrendi
Bizottsága 2016. évi ülésterve

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Pénzügyi és Ügyrendi Bizottsága a 2016. évi üléstervét a határozat melléklete szerint elfogadja.

A bizottság utasítja elnökét, hogy az ülésterv hatályosulását kísérvé figyelemmel, szükség szerint tegyen javaslatot a módosítására, illetve az abban nem szereplő, előre nem tervezhető, döntést igénylő javaslatokat terjessze a testület elé.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Meló Ferenc, a bizottság elnöke

Salgótarján, 2016. január 19.

Meló Ferenc
a bizottság elnöke

**Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
Pénzügyi és Ügyrendi Bizottsága
2016. évi ülésterve**

Bizottsági ülések helye: általában a Megyeháza (Salgótarján, Rákóczi út 36.) kijelölt helyisége

A bizottság szükség szerint megtárgyalja:

- a) a költségvetés módosítását;
- b) alapító okirat módosítását;
- c) rendeletek felülvizsgálatát, módosítását;
- d) a megyei önkormányzat jelképeire, illetve a „Nógrád” név használatára, felhasználására vonatkozó engedélyezési kérelmeket;
- e) a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal ügyrendjét;
- f) közbeszerzésekhez kapcsolódó intézkedéseket;
- g) ellenőrzési jelentések elfogadását;
- h) vagyonnyilatkozattal kapcsolatos kérdéseket.

Január 19. (kedd)

1. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Pénzügyi Ügyrendi Bizottsága 2016. évi üléstervére
Előterjesztő: Meló Ferenc, a bizottság elnöke
2. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése elnökének 2016. évi szabadságolási ütemtervének jóváhagyására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Javaslat a TÁMOP-7.2.1-11/K kódjelű pályázathoz kapcsolódóan a Nógrád Megyei Humánfejlesztési Stratégia elfogadására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
6. Javaslat a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal kötendő megállapodásokra
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
7. Egyebek

Február 16. (kedd)

1. Javaslat a 2015. évi összefoglaló éves ellenőrzési jelentés elfogadására
Előterjesztő: dr. Szabó József, megyei jegyző
2. Javaslat Nógrád Megye Önkormányzatának 2016. évi összesített közbeszerzési terve meghatározására, valamint az ezzel összefüggő feladatok végrehajtására
Előterjesztő: Meló Ferenc, a bizottság elnöke
3. Egyebek

Április 19. (kedd)

1. Javaslat Nógrád Megye Önkormányzata 2015. évi közbeszerzési eljárásairól készült statisztikai összegezés jóváhagyására
Előterjesztő: Meló Ferenc, a bizottság elnöke
2. Javaslat Nógrád Megye Önkormányzata 2015. évi költségvetéséről, vagyonkimutatásáról és költségvetési beszámolójáról szóló önkormányzati rendelet megalkotására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Javaslat a Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. 2015. évi üzleti tervének értékelésére, valamint 2015. évi pénzügyi beszámolójának elfogadására
Előterjesztő: Sándor Ildikó, ügyvezető igazgató
4. Egyebek

Június 14. (kedd)

1. Beszámoló a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság 2016. évi I. féléves munkájáról
Előterjesztő: Barna János, a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság elnöke
2. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal igazgatási szünetének meghatározására
Előterjesztő: dr. Szabó József, megyei jegyző
3. Javaslat Nógrád Megye Önkormányzata, valamint a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal Esélyegyenlőségi Tervének elfogadására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
dr. Szabó József, megyei jegyző
4. Egyebek

Zárt ülés keretében:

5. Javaslat a megyei közgyűlés által alapított kitüntető cím és díjak adományozására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Szeptember 13. (kedd)

1. Tájékoztató Nógrád Megye Önkormányzata 2016. évi költségvetésének I. félévi teljesítéséről
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
2. Egyebek

December 6. (kedd)

1. Javaslat a 2017. évi ellenőrzési terv jóváhagyására
Előterjesztő: dr. Szabó József, megyei jegyző
2. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2017. évi üléstervére
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Beszámoló a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság 2016. évi II. féléves munkájáról
Előterjesztő: Barna János, a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság elnöke
4. Javaslat a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság 2017. évi munka- és pénzügyi tervére, valamint egyéb intézkedések meghozatalára
Előterjesztő: Barna János, a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság elnöke
5. Egyebek

Zárt ülés keretében:

6. Javaslat Nógrád Megye Madách Imre Díjának adományozására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

**Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
Pénzügyi és Ügyrendi Bizottsága**

2/2016. (I. 19.) PÜB.

Tárgy: „Nógrád” név használat iránti kérelem
elbírálása

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Pénzügyi és Ügyrendi Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) a Kriston Péter (lakcíme: 3065 Pásztó, Vár utca 81.) által benyújtott kérelem alapján engedélyezi a „Nógrád” név ingyenes használatát lovassport szövetség létrehozása céljából.

Az engedélyezett névhasználat pontos szövege és megjelenése: **„Nógrád Megyei Lovassport Szövetség” (rövidített név: Nógrád Megyei Lovas Szövetség).**

A névhasználat a szövetség működési idejére érvényes, a névhasználatért felelős személy neve: Kriston Péter.

INDOKOLÁS

Kriston Péter (lakóhelye: 3065 Pásztó, Vár utca 81.) „Nógrád” név használatára vonatkozó kérelmet nyújtott be 2016. január 14-én a közgyűlés elnökéhez. A névhasználat célját a kérelmező abban jelölte meg, hogy a megalakuló sportszövetség, amely a „Nógrád Megyei Lovassport Szövetség” (rövidített név: Nógrád Megyei Lovas Szövetség) nevet viselő sporttevékenységet folytatna főtevékenységként.

Nógrád Megye Önkormányzatának jelképeiről és azok használatáról, valamint a „Nógrád” név felvételéről és használatának rendjéről szóló 9/1991. (VI.27.) Kgy. rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) 15. § (1) bekezdése szerint a „Nógrád” név felvételére és használatára vonatkozó engedélyezésről átruházott hatáskörben a Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság dönt. A kérelmet az erre a célra rendszeresített űrlapon kell benyújtani a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnökéhez. A bizottság a jelkép felhasználási körétől, módjától és az eset összes körülményétől függően egyszeri díjazást állapíthat meg.

A Bizottság a kérelmet megvizsgálta és a hivatkozott közgyűlési rendelet szakaszait szem előtt tartva, valamint a jelképhasználat céljára tekintettel a rendelkező rész szerint döntött.

A Bizottság a közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2003. (XII. 29.) Kgy. rendelet 1/a. mellékletének 17. pontja alapján jogosult eljárni.

Salgótarján, 2016. január 19.

Meló Ferenc
a bizottság elnöke

A határozatot kapják:

1. Kriston Péter – lakhelyén
2. Irattár

**Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
Területfejlesztési Bizottsága**

1/2016. (I. 19.) TERB.

Tárgy: a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének Területfejlesztési Bizottsága
2016. évi üléstervére

HATÁROZAT

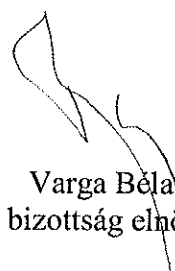
A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Területfejlesztési Bizottsága a 2016. évi üléstervét a határozat melléklete szerint elfogadja.

A bizottság utasítja elnökét, hogy az ülésterv hatályosulását kísérje figyelemmel, szükség szerint tegyen javaslatot a módosítására, illetve az abban nem szereplő, előre nem tervezhető, döntést igénylő javaslatokat terjessze a testület elé.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Varga Béla, a bizottság elnöke

Salgótarján, 2016. január 19.

Varga Béla
a bizottság elnöke

**Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
Területfejlesztési Bizottsága
2016. évi ülésterve**

Bizottsági ülések helye: általában a Megyeháza (Salgótarján, Rákóczi út 36.) kijelölt helyisége

A bizottság – az üléstervben ütemezettéken túl – szükség szerint megtárgyalja:

- a költségvetés módosítását, végrehajtásához kapcsolódó intézkedéseket;
- a rendeletek módosítását, felülvizsgálatát;
- az Állami Számvevőszék és a Magyar Államkincstár által végzett ellenőrzés(ek) tapasztalatairól készített tájékoztatót;
- a Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.-hez kapcsolódó intézkedéseket;
- a jogutódlásból eredően a 2007-2013 közötti támogatási szerződések módosítására, lezárására, kötelezettségszegés megállapítására vonatkozó javaslatokat;
- a 2014-2020 közötti Európai Unió végrehajtási munkafázisával kapcsolatos aktuális feladatokat;
- az oktatás, tudományos élet, kutatás-fejlesztés és a területfejlesztési feladatainkhoz kapcsolódó egyéb területek képviselőivel kötendő együttműködésre vonatkozó szándéknyilatkozatokat, megállapodásokat, azok jellegétől függően.

Január 19. (kedd):

1. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Területfejlesztési Bizottsága 2016. évi üléstervére
Előterjesztő: Varga Béla, a bizottság elnöke
2. Tájékoztató a KEHOP – 1.2.0 Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás című felhívás szerinti projektben való részvételről
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Javaslat a Megyei Foglalkoztatási Megállapodással kapcsolatos döntések meghozatalára
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
4. Javaslat a TÁMOP-7.2.1-11/K kódjelű pályázathoz kapcsolódóan a Nógrád Megyei Humánfejlesztési Stratégia elfogadására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
5. Egyebek

Április 19. (kedd):

1. Javaslat Nógrád Megye Önkormányzata 2015. évi költségvetéséről, vagyonkimutatásáról és költségvetési beszámolójáról szóló önkormányzati rendelet megalkotására
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
2. Javaslat a Nógrádi Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. 2015. évi üzleti tervének értékelésére, valamint 2015. évi pénzügyi beszámolójának elfogadására
Előterjesztő: Sándor Ildikó, ügyvezető igazgató
3. Javaslat a határmetszési pontok felülvizsgálatára
Előterjesztő: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
4. Egyebek

Június 14. (kedd):

1. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal igazgatási szünetének meghatározására
Előterjesztő: dr. Szabó József, megyei jegyző
2. Beszámoló Nógrád Megye Integrált Területi Programjához kapcsolódó feladatok 2016. I. félévi teljesítéséről
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Egyebek

Zárt ülés keretében:

4. Javaslat a megyei közgyűlés által alapított kitüntető cím és díjak adományozására
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke

Szeptember 13. (kedd):

1. Tájékoztató Nógrád Megye Önkormányzata 2016. évi költségvetésének I. félévi teljesítéséről
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke
2. Javaslat Nógrád Megye Klímastratégiájának elfogadására
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Egyebek

December 6. (kedd):

1. Javaslat a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2017. évi üléstervére
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke
2. Beszámoló Nógrád Megye Integrált Területi Programjához kapcsolódó feladatok 2016. II. félévi teljesítéséről
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke
3. Egyebek

Zárt ülés keretében:

4. Javaslat Nógrád Megye Madách Imre Díjának adományozására
Előterjesztő: Skuczai Nándor, a közgyűlés elnöke

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

2/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a KEHOP – 1.2.0 Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás című felhívás szerinti projektben való részvétel

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a KEHOP – 1.2.0 Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás című felhívás szerinti az „Éghajlat-változási Platform létrehozása Nógrád megyében” projektben való részvételről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

A Közgyűlés utasítja elnökét, hogy a projekt előrehaladásáról folyamatosan adjon tájékoztatást.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

3/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a TÁMOP-7.2.1-11/K kódjelű pályázathoz kapcsolódóan a Nógrád Megyei Humán Fejlesztési Stratégia elfogadása

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta és elfogadja „Nógrád megye területfejlesztési dokumentumainak felülvizsgálata és humán fejlesztési stratégiája” című – e határozat mellékletét képező – tanulmányt.

A közgyűlés felkéri elnökét és a megyei jegyzőt, kísérik figyelemmel azon pályázati kiírásokat, melyek lehetőséget kínálnak a feltárt problémák humánfejlesztési megoldásaival a megye munkaerőpiaci helyzete javítására.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke
dr. Szabó József, megyei jegyző

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

a .../2016. (I. 28.) Kgy. határozat
melléklete

Nógrád megye területfejlesztési dokumentumainak felülvizsgálata és humán fejlesztési stratégiája

CH-IMPERIÁL

Ingyanforalmazó és Szolgalatató Zrt

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 9-11.

telefon/fax: 302-8011

2015. december

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Bevezetés, a feladat meghatározása	3
A helyzetértékelés kiegészítése 2015-ben.....	8
Nógrád megye hatályos területfejlesztési koncepciójának célkitűzései (<i>azon belül kiemelve a humánstratégiát érintő elemek</i>).....	18
Nógrád megye területfejlesztési koncepciójának humánstratégiát is érintő stratégiai céljai ...	19
Nógrád megye hatályos területfejlesztési stratégiai programjának humánstratégiával összefüggő célkitűzései és elfogadott beavatkozásai	21
A megyei területfejlesztési dokumentumok EFOP-hoz való teljes körű illeszkedésének hiányai, kiegészítésre szoruló tématerületek	31
Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Nógrád megyében is érvényesítendő prioritásai.....	32
Nógrád megye humánstratégiai célkitűzései.....	45
A területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott és elfogadott– a humánstratégiában kiegészített - átfogó célok teljesülésének feltételei	88
Az ÉMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 „Észak-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása” projekt keretében 2015-ben készült járásszékhely ITS-ek célkitűzéseinek értékelése a humánfejlesztés vonatkozásában.....	91
Melléklet – Tervezett beruházások a humáninfrastruktúra területén a megyei önkormányzat adatszolgáltatása alapján	95

Bevezetés, a feladat meghatározása

Nógrád megye humánstratégiai dokumentuma a 2013-2014 évben elfogadott megyei területfejlesztési dokumentumok kiegészítése. A kiegészítés azért vált szükségessé, mert a megyei területfejlesztési koncepció és az operatív program kidolgozásának időszakában még nem voltak ismertek *(illetve még nem voltak elfogadottak)* a 2014-2020 közötti időszakra szóló EFOP az emberi erőforrás fejlesztés operatív program prioritásai és támogatott beavatkozásai. E miatt a megyei területfejlesztési dokumentumok még nem foglalkoztak kellő részletességgel a humán erőforrások fejlesztésének részletes célkitűzéseivel és szükséges beavatkozásaival, miközben azok megvalósítása Nógrád megye fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű.

A megyei humánstratégia egyrészt összefoglalja a megyei területfejlesztési koncepciónak és a megyei stratégiai programnak a humánterületek fejlesztésére vonatkozó megállapításait, másrészt kiegészíti azokat az EFOP időközben elfogadott prioritásai beillesztésével. Megtörtént a megyei területfejlesztési dokumentumok koncepció fejezetenként történő felülvizsgálata, az átdolgozásra javasolt részek kijelölése, szempontrendszerének meghatározása, a megyei területfejlesztési dokumentumok felülvizsgálata. A megyei dokumentumok tartalmi vizsgálata kiterjedt azok összes fejezetére, a módosítási javaslat viszont csak azokkal a tématerületekkel foglalkozik, ahol a módosítás, vagy a kiegészítés szükségessége a tervezői munka és az ezzel kapcsolatos megbízói és szakértői egyeztetések során felmerült.

Az érintett dokumentumok:

- Nógrád megye területfejlesztési koncepciója feltáró - értékelő vizsgálat
- Nógrád megye területfejlesztési koncepciója
- Nógrád megye területfejlesztési programja - stratégiai program

A felülvizsgálat és kiegészítés *(mely összességében a **HUMÁNSTRATÉGIA** címet viseli)* kiterjed fenti dokumentumok humán fejlesztési tartalmának vizsgálatára, annak részletességére, illetve a fenti dokumentumokban szereplő humán fejlesztési javaslatok kibővítésére, kiegészítésére megyei szinten elsősorban az EFOP figyelembevételével.

A Területfejlesztési dokumentumok humán stratégiát is érvényesítő felülvizsgálata és módosítása során meghatározásra kerül, hogy az EFOP célkitűzései és tervezett prioritásai figyelembevételével milyen koncepcionális és stratégiai kiegészítések szükségesek a megyei fejlesztési dokumentumokban.

A jelen dokumentumban javasolt változtatások és kiegészítések nem érintik sem Nógrád megye jövőképét, sem a fejlesztés elveit. A humánstratégia keretében beépítésre javasolt kiegészítések mindegyike azokkal összhangban áll.

Tekintettel, hogy a Nógrád megyei elfogadásra került megyei területfejlesztési dokumentumai a megye potenciáljainak, sajátosságainak fejlesztési problémáinak pontos ismeretében - *erős szociális és társadalmi érzékenységgel* - került megfogalmazásra, az azt követően elfogadott EFOP programnak alig van olyan tématerülete, amelyre a megyei fejlesztési dokumentumok nem utaltak volna. Az EFOP célrendszeréhez és a későbbi pályázatok miatt fontos prioritásaihoz való igazodás ezért nem annyira új tématerület és eltérő, új feladatokat jelent Nógrád megyében, inkább azoknak egy más – *az európai bizottság által is jóváhagyott* – OP tartalmi szerkezetéhez való igazítását.

A megyei területfejlesztési koncepciót és a stratégiai programot megalapozó 2014-ben készült helyzetfeltárás és helyzetértékelés fő megállapításai a humán tématerületek vonatkozásában:

A megye társadalmának jellemzői

A megye lakónépessége 2012 elején 198 933 fő volt, amely az elmúlt hat évben 7,4 %-kal csökkent. A népesség több mint két évtizede tartó fogyásának két fő oka van: egyfelől a csökkenő születésszámhoz magas halandóság társul, másfelől többen költöznek el innen, mint ahányan beköltöznek. Ez a demográfiai folyamat okozza a korösszetétel romlását, vagyis az idősek számának növekedését, ami a népesség elöregedését jelenti.

Az eltartottsági ráta (a 0-14 évesek és a 65 évesek és idősebbek aránya a 15-64 évesekhez képest) a megyék közül Nógrád megyében a legmagasabb.

A foglalkoztatási, munkanélküliségi mutatók alapján Nógrád az egyik legkritikusabb térség hazánkban. A foglalkoztatás szintje folyamatosan alacsonyabb, mint országos átlagban, miközben a munkanélküliségi ráta rendre magasabb értéket mutat. A megye helyzetét

jellemzi, hogy 2011-ben a foglalkoztatás szintje országos viszonylatban itt volt a legalacsonyabb, miközben a munkanélküliségi ráta a legmagasabb.

Az iskolázottság és a szakképzettség szintje a társadalmi-gazdasági fejlettség egyik legfontosabb ismérve. A változó körülményekhez igazodva elengedhetetlenül szükséges az új ismeretek megszerzése, illetve a már meglévők korszerűsítése. Nógrád megye lakosságának iskolázottsági szintje nem érte el az országosan jellemző mértéket. A főiskolán, egyetemen végző hallgatók dinamikus növekedése ellenére a magasan kvalifikált fiatalok az utóbbi években csökkenő számban kérték regisztrálásukat. Általános tapasztalat, hogy a felsőoktatásba beiratkozott nógrádiak több mint 90 %-a nem tér vissza lakhelyére, mivel elhelyezkedésükre minimális az esély. Ugyanakkor a megfelelő vezetési- és munkatapasztalattal rendelkező értelmiség pedig a központi centralizáció okán fokozatosan veszíti el pozícióit és lehetőségeit a megye területén. Döntően a jól képzett, mobil középkorú munkavállalók vándorolnak el. A tömegesen elterjedt, sokszor államilag is támogatott OKJ-s képzések nagy többségükben nem illeszkednek a munkaerő-piaci elvárásokhoz, így tényleges hasznosításukra nem – *vagy csak nagyon korlátozottan* – kerül sor.

Az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem tekintetében jelentős különbség rajzolódik ki Pest megye és Nógrád megye társadalmának helyzete között. Nógrád megye 2010. évi 548 866 Ft-os értéke jóval elmarad attól a csoporttól, amelybe a szomszédos Pest megye tartozik, és amelyben az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem 2010-ben 651 023–729 211 Ft volt. Ebbe a csoportba tartozik még Vas, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megye.

Az adófizetők arányát tekintve Nógrád a megyei 42 %-os arány alapján a megye Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéével van azonos szinten, élesen elkülönülve a tőle nyugatra fekvő megyéktől és Heves megyétől, amelyekben ez az arány 42,4 – 48,9 % közötti.

A megyére az aktív korúak nagyarányú elvándorlása a jellemző. Az idős emberek egyedül maradtak, gyermekeik megyén kívülre költöztek. A demográfiai öregedés folyamata a megyében az országos átlagot jelentősen meghaladja. Az eltartottsági ráta Magyarországon Nógrád megyében a legmagasabb!

A megye foglalkoztatottsági és munkanélküliségi mutatói alapján hazánk egyik legkritikusabb térsége. A foglalkoztatottsági szint itt a legalacsonyabb, miközben a munkanélküliségi ráta itt a legmagasabb. Az aktív korú lakosság iskolázottsági szintje nem éri el az országosan

jellemző mértéket, a problémát tovább mélyíti, hogy a diákok nem a munkaerő-piaci igények, hanem a helyi képzési kínálat alapján választanak iskolát, szakmát, ezzel megalapozva későbbi társadalmi hátrányaikat. A társadalmi – gazdasági elvárások iskolarendszerű képzésekbe történő adaptálásával csökkenthetőek a nógrádi fiatalok foglalkoztathatósági hátrányai.

A Nógrád megyében élő aktív korú, a munka világából tartósan kiszorult emberek munkavállalási kompetenciái vagy nem megfelelőek, vagy a többszöri tartós munkanélküliség miatt leépültek. A nem megfelelő szociális stratégiák és munkavállalási kompetenciák, az elavult ismeretek, valamint a XXI. században megkövetelt digitális írástudás, infokommunikációs ismeretek és az idegen nyelvek ismeretének hiánya kiszorítja a hátrányos helyzetű embereket a munkaerőpiacról, tartósan a társadalom perifériájára sodorva az aktív népesség jelentős csoportját.

A többgenerációs munkanélküli családok diszciplináris segítség nélkül nem képesek visszajutni a munkaerőpiacra, különösen nehéz a középkorú nők vissza vagy bekerülése a munka világába. A megyét 20 éve jellemző, többszörös munkaerő túlkínálat ellehetetleníti a romák, a megváltozott munkaképességű és/vagy fogyatékkal élők munkaerő-piaci érvényesülését. Gazdasági talpra álláshoz kiemelt feladat e hátrányos csoportok be/visszavezetése a munkaerőpiacra, a foglalkoztatottságukat gátló tényezők felszámolása.

A megyében emellett a munkavállalást segítő szociális szolgáltatások biztosítása is fontos feladat. Nógrád társadalmának megújításához célcsoport és probléma specifikus módszerek kidolgozása és megvalósítása szükséges a meglévő eszközök alkalmazásával és bővítésével.

A roma lakosság aránya a megyében közelít a 20%-hoz, rájuk fokozottan érvényes az aluliskolázottság, szakmanélküliség, munkanélküliség, mostoha lakáskörülmények, tömeges nélkülözés, telepszerű elhelyezkedés, szubkultúra lét, gyakran visszahúzó szocio-kulturális háttér. Az aluliskolázottság, a munka világtól való távolmaradás és a kulturális tradíciók miatt különösen nehéz a roma nők munkaerő-piaci helyzete. Továbbnehezíti a romák munkaerő-piaci integrálását a többségi társadalomra jellemző előítéletes gondolkodás, melynek lebontása nélkül a társadalmi integráció nem lehet eredményes.

A szegénység és a gyakran vele járó problémák egyik indikátora a cigány, romani és beás népcsoportokhoz tartozók aránya egy-egy területen. A társadalmi térképek azt jelzik, hogy Nógrád megye társadalmi tere két jól elkülönülő részre oszlik. A Rétsági és a Balassagyarmati

kistérség által alkotott nyugati rész társadalmát a Budapesti agglomerációéhoz és Észak-Dunántúléhoz hasonló társadalmi mutatók jellemzik, míg a Szécsényi, Salgótarjáni, Bátorfyerenyei, Pásztói kistérség által alkotott keleti felét jellemző társadalmi indikátorok Észak-Magyarország hátrányos helyzetű térségeiéhez hasonlóak.

A helyzetértékelés kiegészítése 2015-ben

Terület: 2545 km²

Lakónéesség: 198392 fő

A megyéhez tartozó járások (lakónéesség, terület): Balassagyarmati (39352 fő, 533 km²), Bátorterenyei (21383 fő, 215 km²), Pásztói (31172 fő, 552 km²), Rétsági (23599 fő, 435 km²), Salgótarjáni (63470 fő, 525 km²), Szécsényi (19416 fő, 285 km²)

A megyéhez tartozó járások száma: 6

A megyéhez tartozó települések száma: 131 (6 város, 125 község)

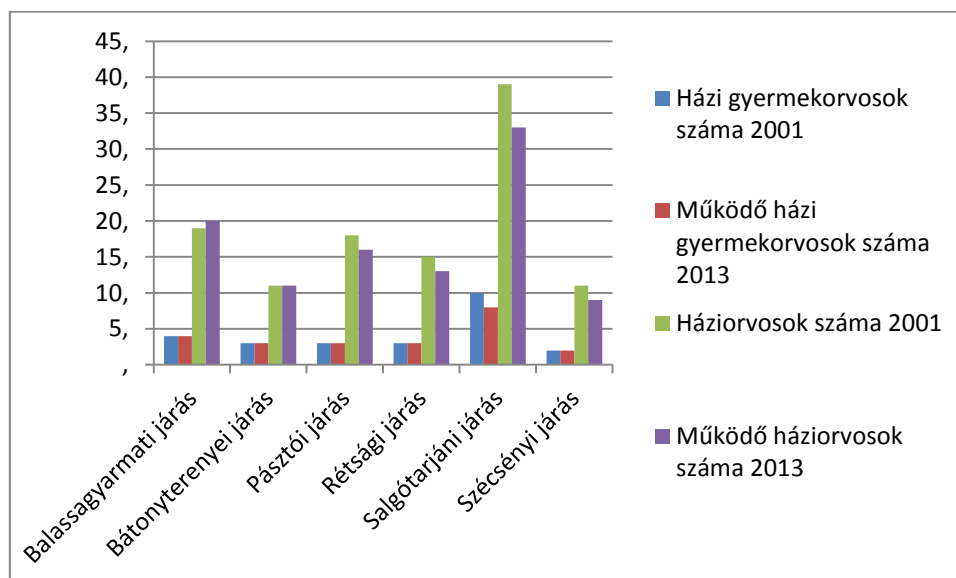
Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: 52

Jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: 36

Az alábbiakban a humán közszolgáltatások legfontosabb megyei jellemzői kerülnek bemutatásra.

Egészségügyi ellátás

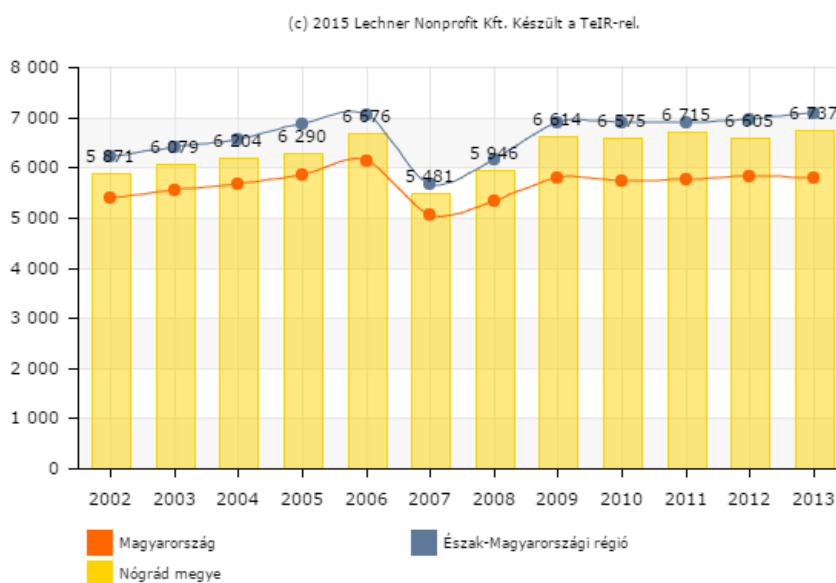
A megye egészségügyi alapellátását összesen 102 házi orvos, és 23 gyermekorvos biztosítja, mely közel változatlan érték. Az orvosok száma a megye legtöbb járásában hosszú távon a korábbi évekhez képest csupán 1-2 fővel csökkent, mely mellett a Balassagyarmati járásban nőtt 1 fővel 12 év távlatában a házi orvosok száma. Legtöbb orvos a Salgótarjáni (33 fő) járásban működik, azonban a gyermekorvosok száma – a megyeszékhelyt adó Salgótarjánon városán kívül – mindenütt változatlan és nagyon alacsony, járásonként 5 fő alatti.

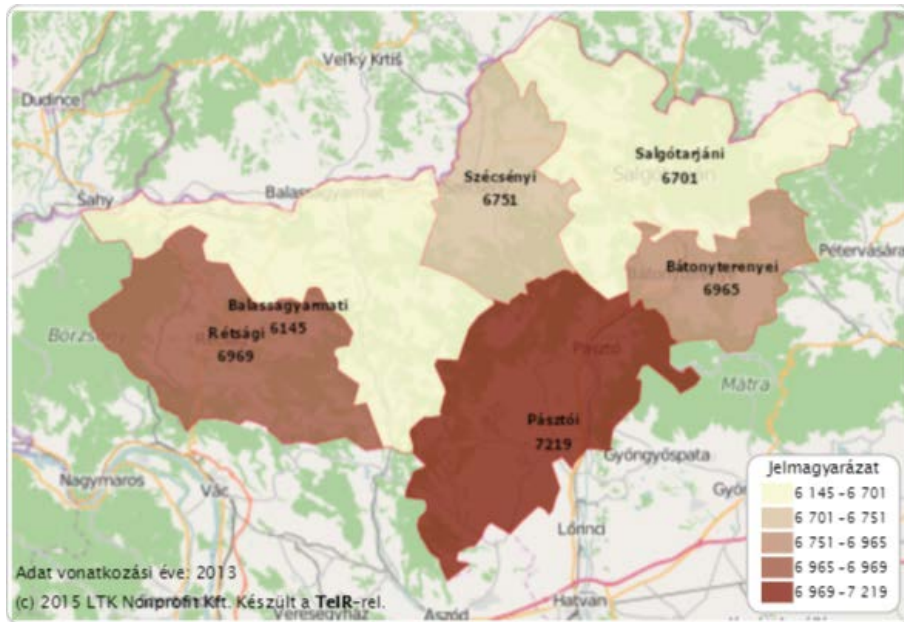
1. ábra: A házi gyermekorvosok és házi orvosok száma a megye jársaiban (fő)

Forrás: Saját szerkesztés

A házi orvosok leterheltsége folyamatos, mely egy országos mértékű probléma. A házi orvosok betegforgalma a megyében, – azaz a házi orvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi orvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások ezer lakosra vetített száma – átlagosan 6737 fő volt 2013-ban, mely jóval meghaladja az országos átlagot, azonban kicsit még így is kedvezőbb a régiós átlagnál. Ez a szám az utóbbi években kismértékű növekedést jelez, s e tekintetben legterheltebb a Pásztói járás 7200 fő feletti betegforgalommal, míg a Balassagyarmati járásban ez az érték 6200 fő alatti.

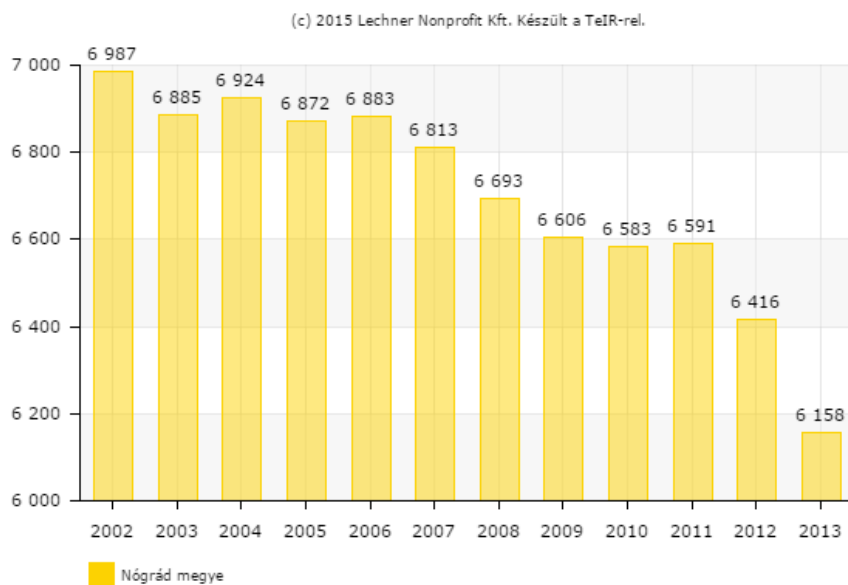
2. ábra: A házi orvosok betegforgalma, ezer lakosra (fő)
 Forrás: Lechner Nonprofit Kft

3. ábra: A háziorvosok betegforgalma a megye járásaiban, ezer lakosra, 2013 (fő)
 Forrás: Lechner Nonprofit Kft

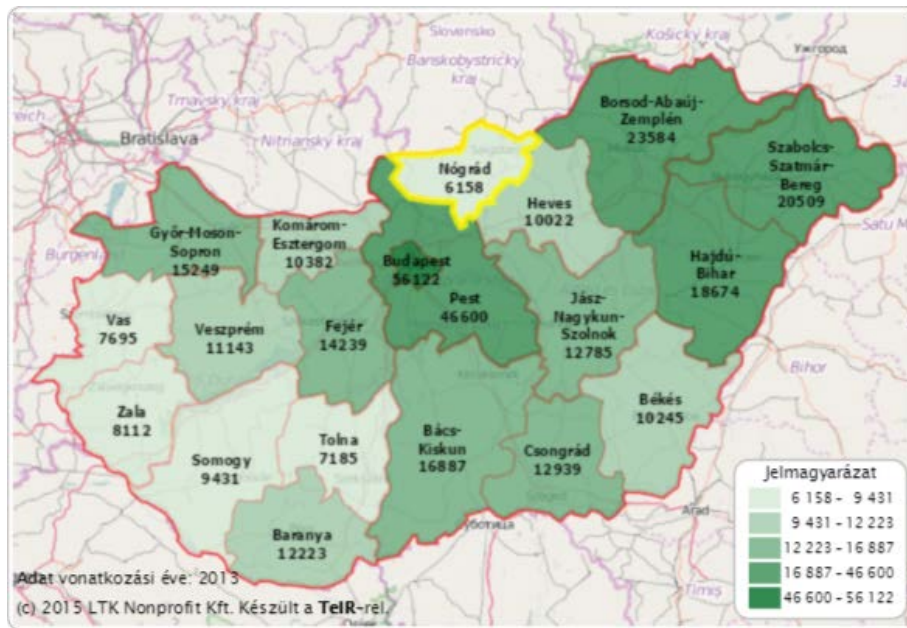
Oktatás-nevelés

Az óvodába beírt gyermekek száma tendenciózus csökkenést mutat a megyében. 2002 és 2013 között 12 százalékkal, közel hétezer főtől 6158 főre apadt az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek száma. A legnagyobb mértékű visszaesés éppen a legutolsó vizsgált évben, 2012-ről 2013-ra következett be.

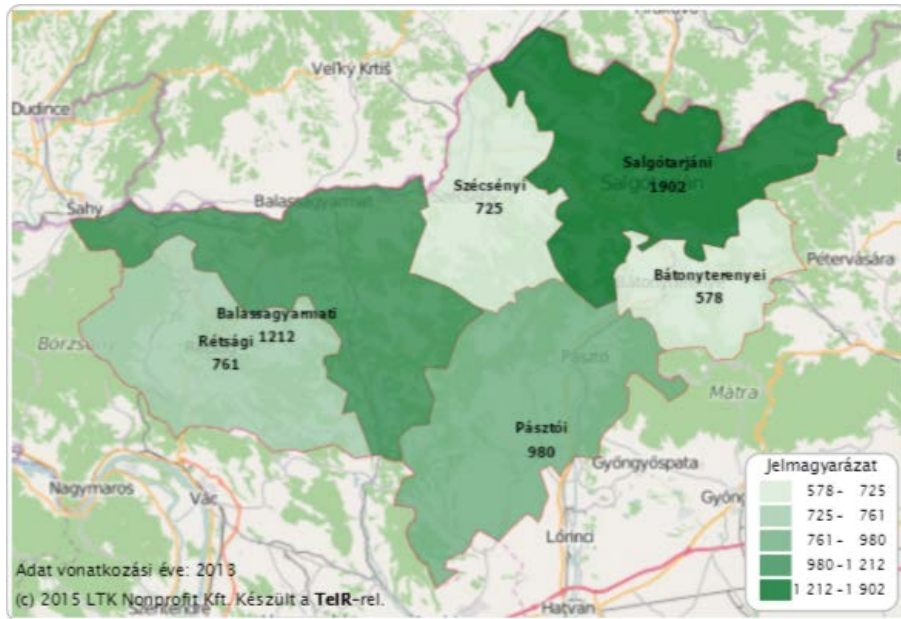
4. ábra: Óvodába beírt gyermekek számának idősoros változása a megyében (fő)
 Forrás: Lechner Nonprofit Kft

Az ország más megyéivel összevetve Nógrádban a legkisebb az óvodába beíratott gyermekek létszáma. Ez nem csupán a megye kis lélekszámának tudható be, mivel a lakosság létszámához viszonyítva is jóval elmarad a megyék átlaga mögött az óvodába járók száma. A kedvezőtlen kép oka a megye előregedett korösszetétele, a kedvezőtlen korstruktúra. Az amúgy is alacsony gyermekkorúak arányát csak tetézi a rossz szociális helyzet és a megyét hangsúlyozottan sújtó társadalmi sajátosságok, amelyek következtében az óvodáskorú gyermekek nem mindegyike jut el ténylegesen az óvodai beiratkozásig.

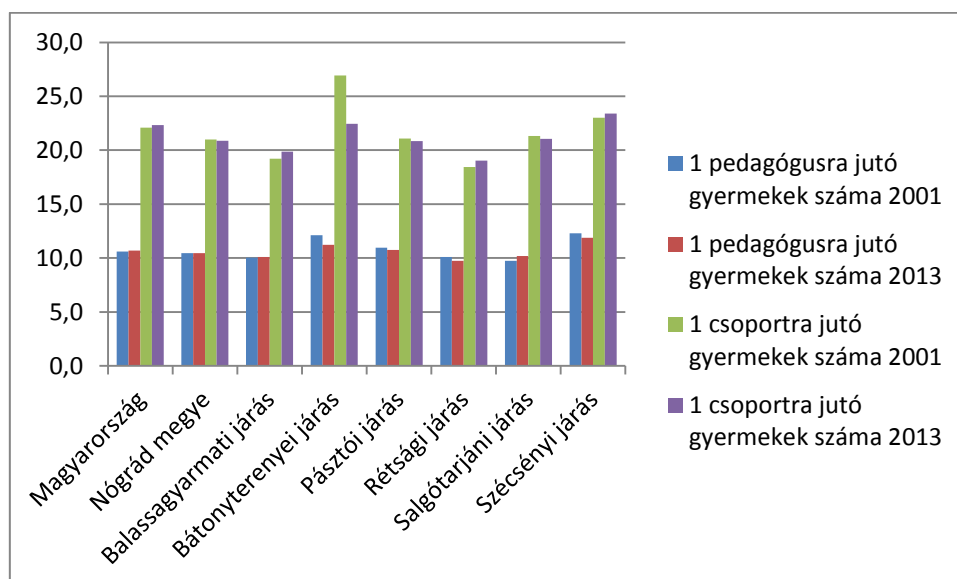
5. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma Magyarország megyéiben, 2013 (fő)
Forrás: Lechner Nonprofit Kft

A megye járásai közül a Salgótarjániban él az óvodába beíratott gyermekek közel egyharmada (1902 fő). A legkevesebb óvodást a Bányterenyei járásban regisztrálták 2013-ban (578 fő).

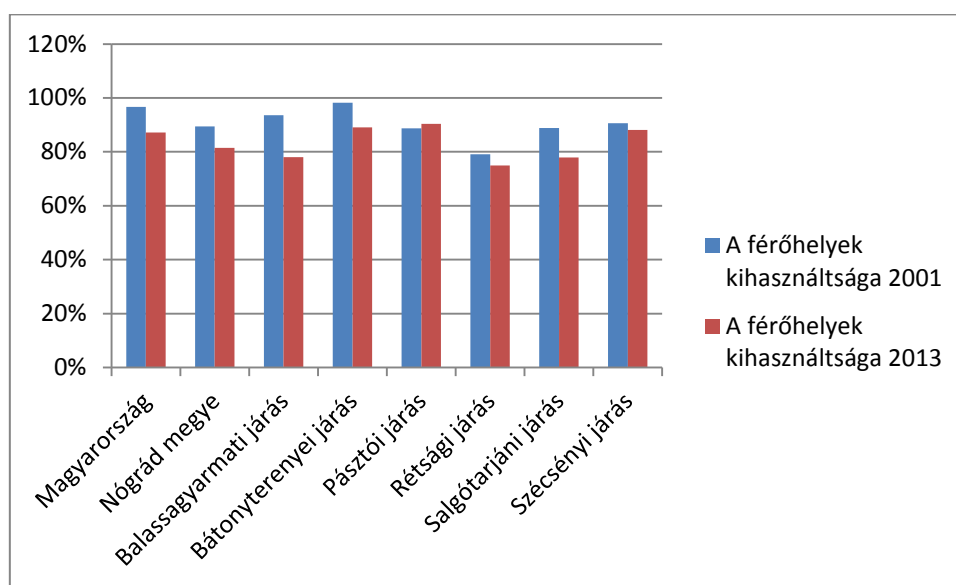
6. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma a megye járásaiban, 2013 (fő)
 Forrás: Lechner Nonprofit Kft

Az egy óvodai csoport átlagos létszáma, vagyis az egy csoportra jutó gyermekek száma tekintetében nem történtek jelentős változások egyik járásban sem 2001 és 2013 között. Ez alól a Bátorterenyei járás jelent kivételt, ahol a 2001-es 27 közeli létszámról 23 alá esett vissza a gyermeklétszám egy átlagos óvodai csoportban. Az 1 óvodapedagógusra jutó óvodások száma az országos átlag közelében alakul az egyes járásokban (10 és 11 fő között). A Szécsényi járásban a 12-t is meghaladja és a Bátorterenyei járásban is a 12-t közelíti ez az érték.

7. ábra: Az óvodai gyermekek számának alakulása (fő)
 Forrás: Saját szerkesztés

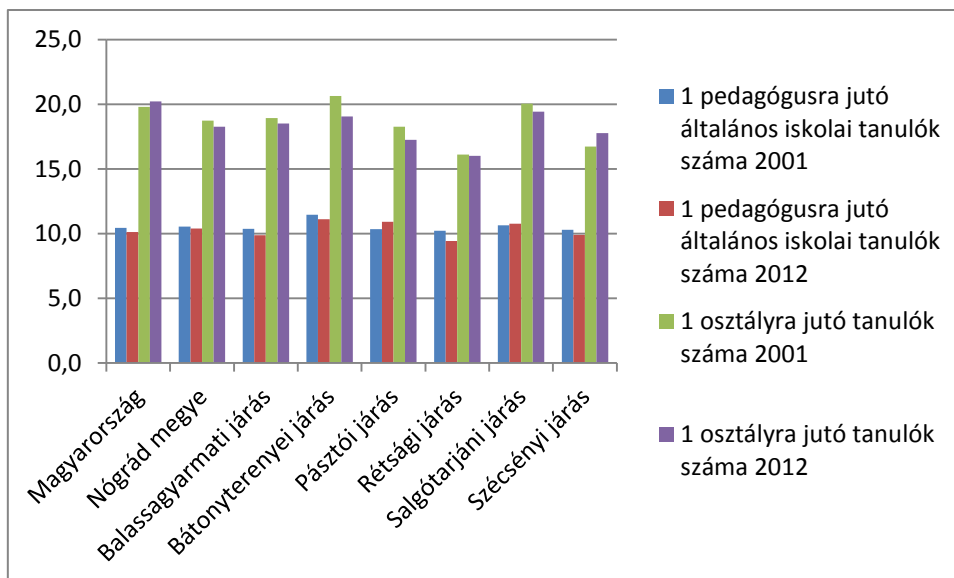
A kapacitások tervezése szempontjából a megyei humánfejlesztési stratégia számára a rendelkezésre álló férőhelyek kihasználtsága szolgál információval. Az óvodai férőhelyek kihasználtsága a megye valamennyi járásában csökkent, egyedül a Pásztói járásban regisztráltak kisebb növekedést. Összességében azonban 2013-ban egyik járásban sem jelentkezik átlagértéken számítva 100 százalékot meghaladó kihasználtság, vagyis kapacitáshiány. Emellett természetesen egyedi esetekben előfordulhat egy-egy adott intézmény túlterheltsége.

8. ábra: Az óvodai férőhelyek kihasználtsága (%)

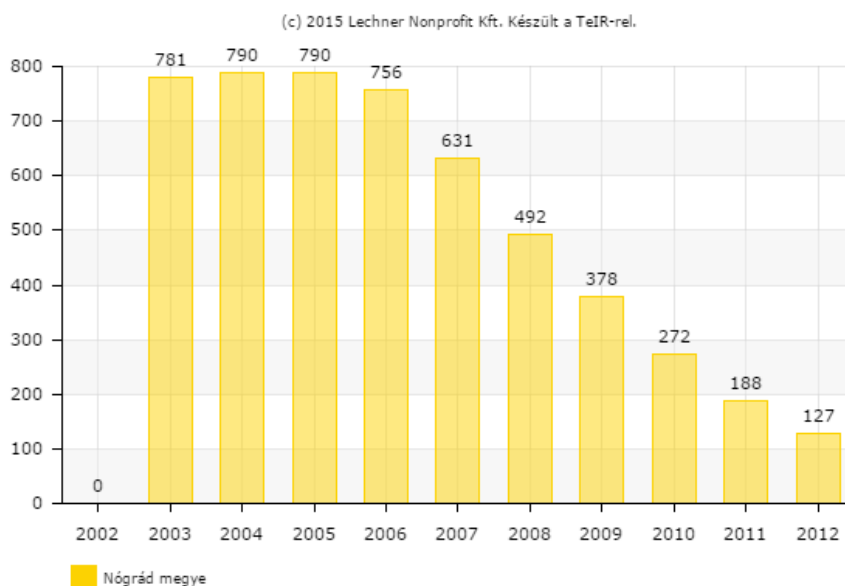
Forrás: Saját szerkesztés

Az általános iskolai oktatást hasonló tendenciák jellemzik. Az országos átlaghoz képest nincs különösebb eltérés az 1 pedagógusra jutó diákok számában. És a 10 fő körüli érték 2001-2012 között sem változott számottevően. Az átlagos osztálylétszámok terén Nógrád megye minden járása az országos átlaghoz képest alacsonyabb értékeket produkál. A Rétsági járásban a 15 főt kismértékben haladja meg egy átlagos osztály létszáma, a Salgótarjában pedig 20-hoz közelít, de még itt sem éri el az országos átlagot. A megye iskoláskorú népességének relatíve alacsonyabb részaránya magyarázza az eltéréseket.

9. ábra: Az általános iskolai tanulók számának alakulása (fő)
 Forrás: Saját szerkesztés

A nappali tagozatos hallgatók száma a felsőoktatási intézményekben drasztikusan lecsökkent 10 év alatt a megyében. A kétezres évek elejének közel 800 fős létszámáról 2012-re 127-re csökkent a felsőoktatásban a megyében résztvevők száma.

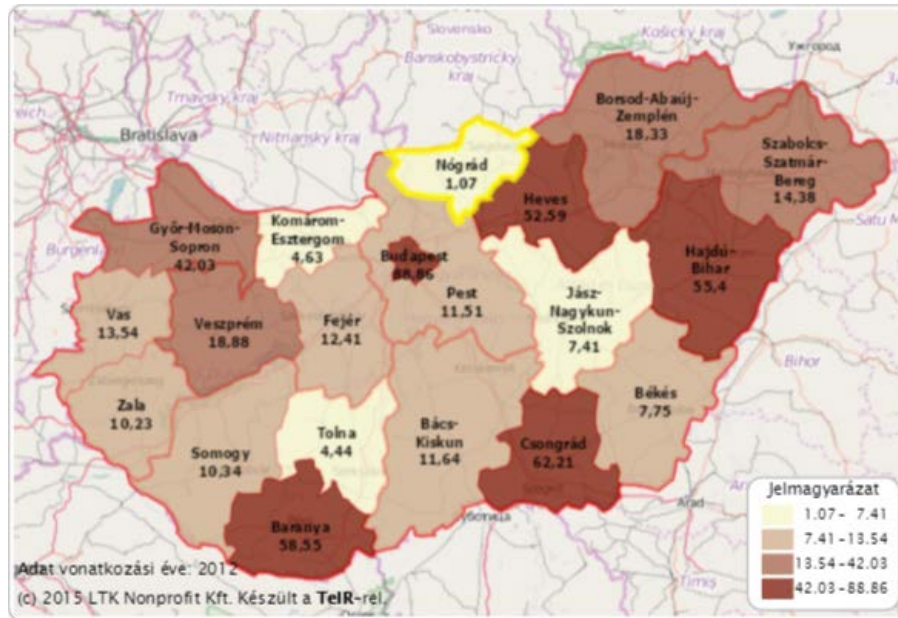

10. ábra: Felsőoktatási potenciál (fő)
 Forrás: Lechner Nonprofit Kft

A felsőoktatásban részt vevő hallgatók ezer lakosra vetített száma Nógrád megyében 1,07, az országban a legalacsonyabb. A megye oktatási területén elszenvedett egyik legnagyobb

érvágása volt a megyében működő főiskola megszűnése. Ennek hatása a felsőoktatási kapacitások statisztikájában rendkívül szembetűnő, hangsúlyozva Nógrád megye kiemelten hátrányos helyzetét ezen a téren. A Humánfejlesztési stratégia javaslatai között a felsőoktatás visszaállítása is releváns cél lehet.

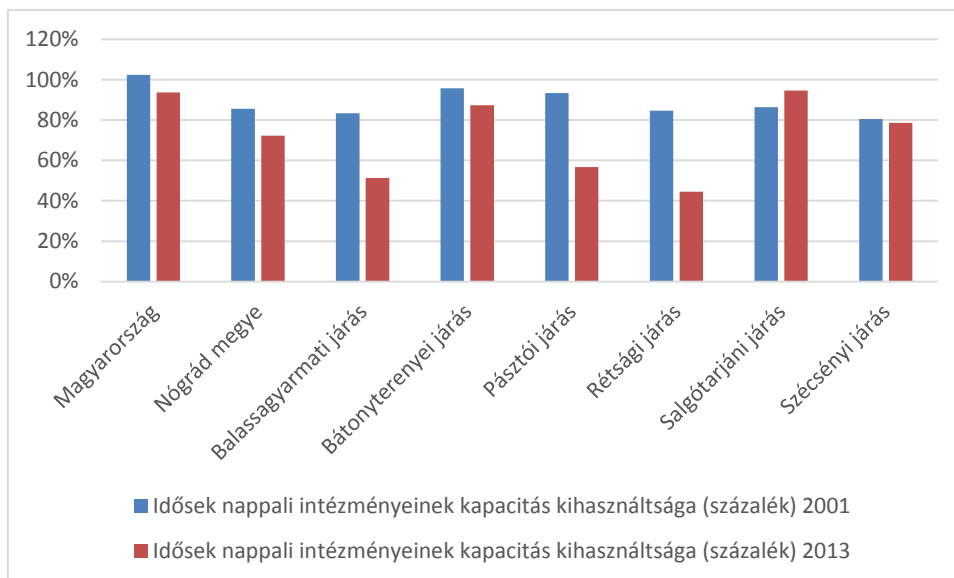

11. ábra: Felsőoktatási kapacitások
Forrás: Lechner Nonprofit Kft

Szociális helyzet

A megye szociális ellátását tekintve jól vizsgálható mutatók az idősek nappali intézményeivel, illetve a bölcsődei szolgáltatásokkal összefüggő értékek.

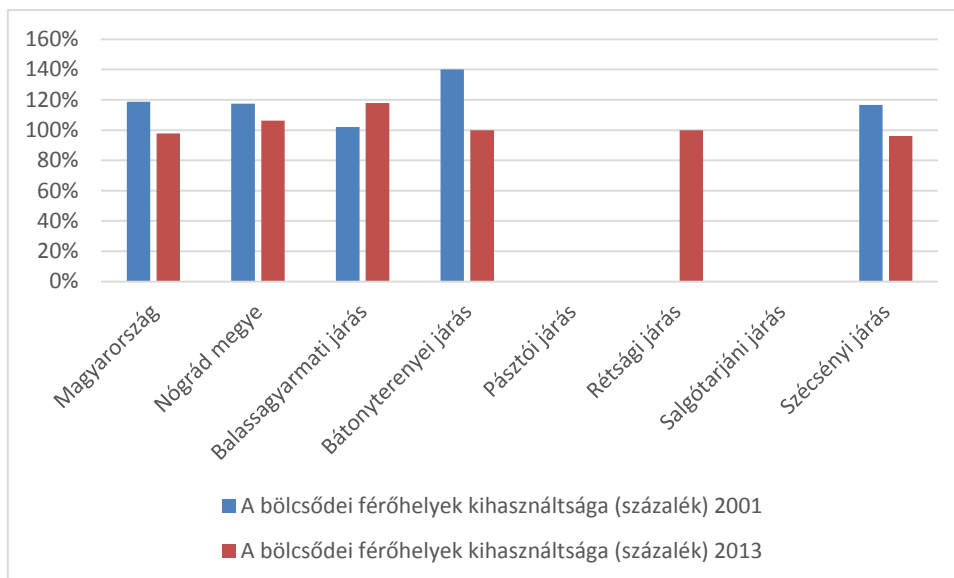
Nógrád megyében 34 db, időseket is ellátó nappali intézmény található, összesen 999 férőhellyel. Az intézmények száma jóval elmarad az országos átlagtól, mely 59 db intézményt jelentene megyénként. Az intézmények kapacitás kihasználtsága sokat javult az évek folyamán, 2013-ban már csupán 72% volt, a korábbi 80-90%-os telítettséghez képest.

12. ábra: Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (százalék)
 Forrás: Saját szerkesztés

A megyében csupán 5 db bölcsőde található. Ez jelentősen elmarad az országos átlagtól (72 bölcsőde/megye), és a 2001-ben működő 4 db bölcsődéhez képest is a fejlesztések hiánya állapítható meg. A Bátonyterenyei járásban 2 db, a Balassagyarmati, Rétsági és Szécsényi járásban 1-1 db bölcsőde található, valamint a Pásztói és Salgótarjáni körzetekben egy intézmény sem működik.

Összesen 146 férőhelyre 2013-ban 155 bölcsődést írtak be, mely azt jelenti, hogy a férőhelyek kapacitáson felüli, 106%-os kihasználtsággal működnek. A korábban valamennyi járás kapacitáson túli kihasználtsága ugyan mérséklődött az új bölcsőde és új férőhelyek létesítésével, azonban még jellemzően 98-118% kihasználtsággal működnek az intézmények, mely alapján további férőhelyek biztosítására lenne szükség. A bölcsődei férőhelyek hiánya országos probléma, az átlagos kapacitás kihasználtság ugyanis szintén 98% (2001-ben 119% volt). A megye bölcsődei kisgyermeknevelőinek száma összesen 26 fő.

13. ábra: A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága (százalék)

Forrás: Saját szerkesztés

A rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (rendelkezésre állási támogatásban részesülők adatai nélkül) 2013-ban 1485 fő volt, mely jelentősen kisebb arány a 2001-ben számlált 3355 főhöz képest. Legtöbb segélyben részesített a Salgótarjáni (640 fő) járásban volt, mely mellett a legkevesebb főt számláló járás a Rétsági (85 fő).

A megye társadalmi szerkezete, a szegénység, a táplálkozási problémák, a szenvedélybetegségek magasabb aránya kihat a megye közszolgáltatásaira (a közoktatástól a szociális ellátástól a gyógyításig.) A területi- térségi sajátosságok miatt Nógrád megye térségeiben más – az országos átlagoktól eltérő – úgy a gyerekkorúak, mint az időskorúak összetétele, más a szociális szférában és az egészségügyben megjelenő klientúra összetétele, amely az országos átlagtól eltérő kezelési módokat és eltérő – a lakosságárányos helyett a térségi sajátosságokat figyelembe vevő ellátottarányos - finanszírozást igényelne. Ezért a megye a humánstratégia keretében is kezdeményezi e rendszer kidolgozását és működtetését.

Nógrád megye fejlesztésének átfogó céljai

Nógrád megye fejlesztésének átfogó célja, hogy a gazdaság élénkítése, a meglévő természeti potenciálok kihasználása és a helyi társadalom aktivizálása által 2030-ra megálljon a leszakadás folyamata Magyarország más térségeihez viszonyítva, és előtérbe kerüljenek olyan új fejlődési lehetőségek, amelyek hosszú távon a megyét vonzó térséggé teszik mind a lakosság, mind a vállalkozások számára.

- A megyék rangsorában szinte minden mutatójában leggyengébb teljesítményt nyújtó gazdaság álljon fejlődő pályára. Fokozódjon a vállalkozói aktivitás, a kis- és középvállalkozások versenyképessége és foglalkoztatás bővítési potenciálja. A térség gazdasági profilját adó, hagyományokkal rendelkező ágazatok fejlesztéseiknek köszönhetően legyenek képesek megfelelni a világgazdasági kihívásoknak, emellett jelenjenek meg a gazdasági fejlődésnek lendületet adó tudás alapú, kreatív ágazatok. Növekedjen a vidék foglalkoztatási képessége, használjuk ki hatékony és fenntartható módon természeti és épített erőforrásainkat, egyedi, palóc hagyományainkat, történeti, kulturális értékeinket, örökségünket. **FEJLŐDŐ GAZDASÁG**

- Fokozódjon a társadalom aktivitása, amely elengedhetetlen a foglalkoztatottság növeléséhez. Enyhüljön a fejlődést akadályozó társadalmi depresszió, a mélyszegénységben élők kilátástalansága, javuljon a lakosság egészségi állapota. A periférián élők is növekvő eséllyel férjenek hozzá a tudáshoz. A megújulási, innovációs képesség növelése érdekében fokozódjon a társadalom kreativitása, együttműködési készsége. Javuljanak az emberek munkához jutási esélyei azáltal, hogy a munkaerőpiacon eladható tudáshoz és kompetenciákhoz jutnak. Nógrád megye semmi esetre sem lehet fehér folt Magyarország felsőoktatási térképén **AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM**

- Nógrád megye legyen olyan élettér, amelyet az itt élőknek nem érdemes elhagyni. Szolgálja a családok, vállalkozások, szervezetek kényelmét kiegyenlített, korszerű intézményrendszer, javuló közlekedési hálózat, biztonságos, egészséges környezet. Nógrád legyen vonzó azok számára is, akik zsúfolt nagyváros és agglomeráció helyett varázslatos tájra, természet közeli,

emberléptékű lakóterre vágnak. Legyen Nógrád mindemellett a Budapest közelében élők számára egy kiváló rekreációs övezet. **MARASZTALÓ ÉLETTÉR**

Nógrád megye területfejlesztési koncepciójának humánstratégiát is érintő stratégiai céljai

AZ „AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM MEGTEREMTÉSE” STRATÉGIAI CÉL SZOLGÁLATÁBAN

Társadalmi depresszió kezelése, felkészülés a munkára

A kilátástalan helyzetben, mélyszegénységben élő emberek megfelelő felkészítés nélkül nem képesek sikeresen megjelenni a munkaerőpiacon, még közmunkásként sem. Nógrád megyében léteznek kis méretekben jó modellek arra, hogyan kell személyre szabott és csoportos segítségnyújtással ezeknek az embereknek önbizalmat, reményt, kompetenciát adni az életük megváltoztatásához. A felkészítő fázist követheti további képzés vagy munkakeresés. Ezeknek a jó gyakorlatoknak az elterjesztése, kiszélesítése jelenik meg a célkitűzés mögött.

Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása

Egy ember számára már a korai nevelés szakaszától meghatározóvá válik, hogy a tanulás kérdéséhez hogyan viszonyul. Az iskolai lemorzsolódás csökkentése biztosítja a periférián élő embereknek a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélyével fenyegető helyzetükből való kiemelkedést. Meg kell találni az eszközöket és módszereket arra, hogy a tudásszint növelésén, az egész életen át tartó tanulás és a nem formális oktatás nyújtotta lehetőségeken keresztül Nógrád megyében képesek legyünk sok embert a szegénységi örvényből kihúzni.

A jövő iparágait és a hagyományos ágazatainkat támogató képzési rendszer

Nem csak megye specifikus, hanem országos problémára kell választ adni a szakképzési rendszernek a megújításával, rugalmasabbá tételével, piaci viszonyoknak való megfeleltetésével. El kell érni, hogy a lehető legtöbb ember el tudjon helyezkedni a megszerzett tudásával, szakmájával, és a képzésére szánt befektetést ne vigye más térségbe vagy külföldre. A képzési, szakképzési rendszer megújításában előnyt kell élvezniük a

kiemelt megyei iparágaknak, a helyi gazdaságfejlesztés irányainak és a kreativitás fokozásának.

Fiatalok elvándorlásának mérséklése

A gazdaság, a társadalom megújulása esélytelen akkor, ha egy térség nem tudja megtartani a jól kvalifikált, nyelveket beszélő aktív fiatalokat. Az erre a célra alkalmazható módszer térségenként eltérő lehet, viszont már sürgető, hogy legalább településeken vagy mikrotérségekben szervezeten meginduljanak ilyen programok. Szükségünk van jó gyakorlatok, modellek átvételére, kidolgozására, amelyek a megye minél nagyobb részére kiterjeszthetők.

Integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére

Nógrád megye társadalmi térképe a lakossági jövedelmek tekintetében mozaikos jelleget rajzol ki. Léteznek jobb helyzetben lévő kisvárosok és várostérségek, de rendkívül alacsony életszínvonalat képviselő aprófalvas településcsoportok is. A szegénység és kirekesztettség kezelése térségenként eltérő kezelést kívánhat meg, ugyanakkor létezik már rá jó példa a megyében. Cél ezeknek a kidolgozása vagy átvétele, elterjesztése a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportok felemelése, integrációja érdekében.

A megyei területfejlesztési koncepcióban átfogó fejlesztési célként megfogalmazott **FEJLŐDŐ GAZDASÁG** megteremtése érdekében a stratégiai programban megfogalmazott célok és beavatkozások között is kiemelkedő jelentőségűek a humánstratégiát is érintő speciális célok:

Speciális megyei fejlesztéspolitikai cél: Jövő centrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása, megerősítése, innovációs centrumok létrehozása

A megyei területfejlesztési koncepcióban ehhez kapcsolódóan tervezett beavatkozások:

- egészségipar fejlesztése
- szolgáltató szektor fejlesztése, szolgáltatói központok kialakítása
- energetika és környezetipar fejlesztése
- beszállító ipar kapacitásbővítése
- IKT termék- és szolgáltatásfejlesztés
- hulladék-hasznosítás
- Inter-indusztriális Tudás Központ

- energetikai innovációs központ
- járműipari innovációs központ
- agrárinnovációs központ
- innovatív technológián, termék- és szolgáltatásfejlesztésen alapuló egyedi kezdeményezések megvalósítása

Fentiek megvalósításához az alábbi humánfejlesztések szükségesek:

- a tudásközpontok és innovációs központok tudásbázisának megteremtése
- meglévő szakemberek koordinációja új szakemberek bevonása.

Nógrád megye hatályos területfejlesztési stratégiai programjának humánstartégiával összefüggő célkitűzései és elfogadott beavatkozásai

A célkitűzések a területfejlesztési koncepciónak elsődlegesen az AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM-ra vonatkozó stratégiai célkitűzése szolgáltatába kerültek megfogalmazásra

Cél a fiatalok elvándorlásának mérséklése

A fiatalok elvándorlásának mérséklésében szinte legfontosabb szerepe a versenyképes munkahelyek meglétének van.

- **Támogatott, képzésbe integrált start-up fiatal vállalkozásoknak**

A fiatal, képzett, tehetséges fiatalok számára megfelelő jövőképet kell tudni kínálni. Ehhez szükség van új típusú, gyakorlat orientált vállalkozó képzésben való részvételre, melynek végére vállalkozásukat is létrehozzák.

- **Megyei KKV tanácsadó és mentor hálózat felépítése és működtetése**

Mind a „kinevelendő”, mind a megyében működő, elsősorban mikro- és kisvállalkozások számára létre kell hozni azt a tanácsadó és mentor hálózatot, amely térítésmentesen, vagy méltányos térítés mellett képes a vállalkozások működéséhez, fejlődéséhez tanácsadást biztosítani.

- **Új inkubációs kapacitások létrehozása a gyártásban és szolgáltató iparban**

Az új és fiatal vállalkozások támogatásához a megyében ki kell bővíteni az inkubációs kapacitásokat. Meg kell teremteni a gyártási és szolgáltatási inkubáció új formáit fenntartható módon.

- **Megyei innovációt ösztönző és közvetítő szervezet létrehozása és működtetése**

A megyében működő KKV-k innovativitásának fokozásához létre kell hozni és működtetni egy olyan szervezetet, amely képes ösztönözni az innovációt, erősíteni a kapcsolati hálót a fejlesztési igények és kapacitások, illetve az innovatív vállalkozások között, támogatva egyben az eddig élénknek nem nevezhető klaszteresedést.

- **Megyei befektetés-ösztönzési intézmény és kapacitások létrehozása, működtetése**

Létre kell hozni a megyében azt a szervezetet, amely professzionális kapacitásokkal, marketing eszközökkel és akciókkal, proaktív fellépéssel képes a megyei kapacitások hatékony kiajánlására a tőkebeáramlás és munkahelyek bővítése érdekében.

- **Nagyvállalatok munkahelyteremtő beruházásainak támogatása**

- **Megyei mikro-, kis és középvállalkozások versenyképességének és innovativitásának növelése**

- **A kkv-k, a mezőgazdasági, illetve a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése**

- **Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében**

A megye egyetlen felsőoktatási intézményét 2013-ban bezárták. Meg kell találni annak módját, hogy a hiányzó szellemi és innovációs bázis hogyan pótolható a helyi gazdasági szereplők igényei szerint. A tudás- és/vagy kompetencia-centrumoknak megoldást kell kínálni az olyan helyzetekre, amikor munkaerőhiány okozza a kapacitások kihasználatlanságát, vagy akadályozza kapacitásbővítő beruházások megvalósítását.

Átfogó cél a befogadó társadalmi és közösségi megújulás és a foglalkoztatottság bővítése

Ezen prioritás a helyzetelemzésben feltárt társadalmi folyamatokat érintő hiányosságokra, nehézségekre kíván reagálni. A megye népessége az országos ütemet lényegesen meghaladó mértékben fogy, nagyfokú elöregedés jellemző. A helyi társadalom tagjai közötti kirekesztés fokozódik, az integráció egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, ezért javulás csak hosszú távon, a tudás és foglalkoztatás biztosításától, elérhetővé tételétől remélhető.

Megye gazdaságának, iparának hanyatlása magával hozta a helyi társadalom nagyfokú korrodálását. Az elmúlt két évtizedben a fejlődőképes, alkalmazkodni tudó munkaerő nagy számban hagyta el a megyét, illetve annak munkaerőpiacát. Ezt a folyamatot szükséges mielőbb megállítani, mert az aktív korú népesség nagyfokú elvándorlása tovább súlyosbodik demográfiai, gazdasági és társadalmi problémákat okoz Nógrád megyében.

A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása

- Az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése, illetve a közösségi közlekedés fejlesztése révén
- a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén
- önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozások, közöttük innovatív mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozása
- a nemek közötti egyenlőség minden területen, többek között a foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a munkahelyi előmenetel terén, a munka és a magánélet összeegyeztetése és az „azonos munkáért azonos bér” elvének előmozdítása
- a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez
- aktív és egészséges idősödés

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem

- a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
- a szociális vállalkozások támogatása

- az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében
- a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja
- a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása
- a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat
- a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása
- közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák

Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében

- a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is
- a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára
- az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén
- az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek

iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – *beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket* – létrehozása és továbbfejlesztése

A megyei stratégiai program részeként megfogalmazott cél – az AKTÍV, KREATÍV, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM megvalósítását szolgáló beavatkozások

Társadalmi depresszió kezelése, felkészítés a munkára

A testileg és mentálisan egészséges társadalom egy térség fejlesztésének előfeltétele. Ennek érdekében meg kell teremteni az egészséges élet alappilléreinek – a fizikai, és mentális egészség, a családi kötelek, és a közösséghez tartozás – biztonságát. Térség- és célcsoport specifikus felkészítő programok megvalósításával a munkára kész állapot elérését kell elősegíteni. A versenyképes tudás biztosításához elengedhetetlen a felsőfokú oktatás megyei jelenléte önálló intézmények vagy kihelyezett karok által.

Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása

A tudáshoz való hozzáférés biztosítja a hátrányos helyzetű rétegek számára az integrált társadalom irányába történő elmozdulást, melynek elengedhetetlen feltétele a felnőttképzés fejlesztése, a versenyképes IKT használati tudás széleskörű elterjesztése a megye lakossága részére. A hátrányos helyzet átörökítésének, újratermelődésének megállítása a gyerekek és fiatalok esélyeinek növelésével történik. A roma népesség, a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózásánál kiemelten kell figyelni a csoportok szocializációs és szociokulturális hátrányainak leküzdésére.

Fiatalok elvándorlásának mérséklése

A fiatalok elvándorlásának csökkentésére a fiatal, (szak) képzett munkaerő megyében tartása, letelepedése céljából ösztöndíj-, tehetség- és letelepedési alapok létrehozása, valamint a tehetséges fiatalok mentorálása hatékony eszköz e célkitűzések keretében.

Integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére

Alapvető feladat a sérülékeny csoportok társadalmi és munkaerő-piaci aktív befogadásának elősegítése. A gyermekszegénység felszámolása a generációkon keresztül öröklődő szegénység megtörésével érhető el, kizárólag a szülők munkaerő-piacra juttatása járhat ennek

hosszú távú megszüntetésével. A gazdasági fejlődést jelentősen gátló társadalmi hátrányok felszámolásához a Kormány 1058/2014.(II.11) Korm. határozata szerinti „Társadalmi és gazdasági felzárkózás által vezérelt térségi integrált program” megvalósítása szükséges.

Szegénység elleni küzdelem térségi modell programok megvalósításával

Társadalmi felzárkózáshoz feltétlenül szükséges egyfelől a szegénység okainak megszüntetésére való törekvés, a szegénység kialakulásának megelőzése, másfelől a szegénységből fakadó jelentős hátrányok csökkentése. A megye deprivált helyzete indokoltá teszi kiemelt társadalomfejlesztési program megvalósítását.

Közfoglalkoztatás programok hatékony megvalósítását segítő fejlesztések, képzések támogatása

A hátrányos társadalmi csoportok generációinak egyes csoportjai számára kizárólagosan a közfoglalkoztatás ad lehetőséget a foglalkoztatáshoz szükséges munkakultúra elsajátítására. A közfoglalkoztatás akkor töltheti be ezt a funkciót eredményesen, ha új alapokra helyezett, térségeket célzó, értékteremtő, közösségépítő – optimális esetben a térség területi hátrányait is felszámoló – munkák valósíthatók meg.

Munkahelyi integrálásra orientált képzési programok

A gazdasági fejlődés alapja a képzett, a változásokhoz gyorsan alkalmazkodni képes munkaerő. Ezen intézkedés keretében olyan beavatkozásokat támogatunk, amelyek képesek a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően a munkaerő versenyképességét, a szakképzettséggel rendelkezők foglalkoztathatóságát, illetve munkahelyi kompetenciáit javítani, növelni a vállalkozások versenyképességét, a technológiai fejlődéshez való alkalmazkodást és ösztönözni a foglalkoztatókat a munkavállalóik tudásának folyamatos fejlesztésére.

A fiatal értelmiség helyben tartására irányuló megyei programok támogatása

Egy megye legmobilabb rétegei (a diákok, a pályakezdő fiatalok) általában a jövő szempontjából kiemelt társadalmi csoportot képeznek. Sem a fiatalok, sem a kiemelkedő tehetségek megtartásához nem elegendő pusztán a munkahely és a lakóhely megléte.

Egyre fontosabb szerepe van a helyi kulturális gazdagságnak, aktív helyi közösségeknek, a helyi miliónek. Azok a térségek képesek megtartani a fiatal értelmiségi réteget, melyek – egyedi atmoszférájából fakadó lehetőségek révén – a világ számos pontján megfordult

személyiségeknek is vonzó életlehetőségeket tudnak kínálni. Lehetőség nyílik ösztöndíjak, önálló életkezdési támogatások, egyedi térségi programok létrehozására, amelyek a helyi értelmiségi humánerő helyben tartását célozzák meg.

Alternatív foglalkoztatást bővítő programok támogatása

Ezen intézkedés keretében nyílik lehetőség az alternatív foglalkoztatási lehetőségeket biztosító szociális vállalkozások, szövetkezetek, helyi civil együttműködés alapján létrejövő kezdeményezések támogatására.

Megyei munkahelyteremtést segítő paktumok létrehozása, működtetése

A megyei foglalkoztatási partnerség közös felelősségvállalása érdekében interaktív információcserét kell kialakítani a partnerek közt a munkaerő-piaci információk gyors és torzításmentes áramlásának érdekében, elősegítve ezzel a hatékony döntéseket. A paktumnak elő kell segítenie a területi foglalkoztatási problémák kezelését, közvetetten a munkahelyek megtartását, újak létrehozását, a helyi foglalkoztatási viszonyok javítását.

A megye keleti és nyugati területein eltérő foglalkoztatási problémák vannak, ezek kezelésére eltérő megoldásokat kell keresni, ezért indokolt a két terület külön választása a foglalkoztatási paktumok létrehozásakor is.

Időskorúak gondozását segítő civil kezdeményezések támogatása

Olyan otthontörtéző gondozást, újszerű segítséget biztosító egyedi programok, hálózatok elindítására van szükség, amelyek szolgáltatásai eltérnek és/vagy kiegészítik az állam által biztosított szolgáltatásokat, és hozzájárulnak az idős emberek életminőségének javításához.

Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása

A fiatalok munkaerő-piaci integrálódása egyre fontosabb gazdasági és szociális kérdés. A foglalkoztathatóság alsó képzettségi küszöbe megnőtt. Ma már megfelelő szakképzettség vagy szakképzettségek nélkül nem vagy ritkán alkalmaznak munkavállalót. Az, aki nem kapcsolódik be a tanulásba hátrányos helyzetbe kerül, és leszakad a társadalom tanuló tagjaitól. A fiatalok munkanélkülivé válásának legfőbb oka az oktatásból képzettség nélkül kikerülés.

Az iskolai lemorzsolódás hosszú távú gazdasági és társadalmi következményei jelentős szegénységi kockázathoz vezetnek, ezért az ez elleni küzdelem a fiatalok társadalmi

kirekesztődéssel szembeni védelmének egyik módja. A korai iskolaelhagyók számának csökkentése kulcsfontosságú intézkedés, a helyi stratégiában kitűzött cél.

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem

- a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi befogadás előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
- a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
- az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében

Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében

- a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is
- a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára
- az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakész tételére, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén
- az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és

a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – *beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket* – létrehozása és továbbfejlesztése

A megyei területfejlesztési koncepció és a stratégiai program célkitűzései között a **MARASZTALÓ ÉLETTÉR** – célkitűzéshez kapcsolódóan is kerültek megfogalmazásra humánstratégia részét képező célkitűzések és beavatkozások.

Egészséges, vonzó, emberközpontú lakó- és pihenő környezet

Fontos feltétele ez a nyugodt családi létnek, az egészséges életnek, a kellemes pihenésnek, illetve közvetetten a gazdasági aktivitásnak is. A prioritás az egészséges és élhető családbarát környezet kialakítását támogatja, a lakosság életminőségének emelkedéséhez, illetve helyben tartásához járul hozzá a települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése révén.

Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése

A lakosság fogyásának megállításában kétségtelen szerepe van a fejlett intézményi struktúrának, a szolgáltatások gyors elérésének. A 2007-2013 időszakban számos olyan közintézménynek nem jutott fejlesztési forrás, ahol kapacitáshiány mutatkozik, vagy új módszert, technológiát kívántak bevezetni.

2014-2020 között nem maradhat el a kapacitáshiányos, korszerűtlen intézmények fejlesztése, a jelentős vonzerővel bíró településeken új férőhelyek létrehozása. Szükséges a bölcsődei kapacitásbővítés támogatása, az óvoda épületek korszerűsítése és kapacitás bővítése, a családi napközik kialakításának és működtetésének támogatása, az iskolák, az orvosi rendelők, a kulturális szolgáltatások színtereinek, illetve az egyéb közszolgáltatások fejlesztése.

Modern, szolgáltatásokban bővelkedő városi élettér

A lakosság elvándorlása nem csak a vidéki térségre, hanem városainkra is jellemző. Az ott lakó középréteg is számos szolgáltatásért gyakran utazik a fővárosba. Folytatódnia kell a városok és várostérségek, a településközpontok, funkcióhiányos településrészek megújításának, a családok számára vonzó és biztonságos feltételek megteremtésének, a közösség- és munkahelyteremtő funkciók, valamint az ökológiai szolgáltatások erősítésének.

A helyi társadalom aktivizálása, a helyi identitás növelése

A helyi identitás egy térség versenyképességének fontos eleme. Aktív, kreatív együttműködő társadalom nélkül nem lehet a helyi identitást megtartani, növelni.

A megye társadalmára jellemző a depresszió, a negatív gondolkodás. A kilátástalan helyzetben, mélyszegénységben élő emberek megfelelő felkészítés nélkül nem képesek sikeresen megjelenni a munkaerőpiacon, még közfoglalkoztatottként sem. Az embereknek önbizalmat, reményt, kompetenciát kell adni az életük megváltoztatásához.

Helyi kezdeményezések a rászoruló fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközszerével

A társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, a helyi szinten elérhető szolgáltatások e célból történő fejlesztése és bővítése Nógrád megyében kiemelten támogatandó.

A területi különbségek felszámolása, a leromlott településrészek rehabilitációja hozzájárul a lakosság életvitelének javításához.

A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, a veszélyeztetett csoportok helyzetének javítása, a foglalkoztatási szint növelése, illetve az elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek biztosítása elengedhetetlen. A megye súlyos rászorultsága okán lehetőséget kell keresni kiemelt projekt megvalósítására.

A közösségépítés helyszínei a települések közösségközponti részét képező közterületek, melyek kialakítása a lakóközösségek számára a találkozás lehetőségét biztosítja.

A lakókörnyezet rehabilitációjával párhuzamosan a bűnmegelőzés előtérbe helyezése, a települések kiegyensúlyozott közbiztonságának megteremtése szükséges. A lakosság biztonságérzetének minőségi javítása, illetve a bűnelkövetés csökkentése a cél.

Fenti célkitűzések szerves részei az Európai Unió Bizottsága által is elfogadott Emberi Erőforrás Fejlesztés Operatív Programjának is. Az EFOP prioritásai és fejlesztési javaslati lefedik a megyei program tartalmát, összhangban vannak azzal, de más struktúrában tartalmazzák a program által támogatott beavatkozásokat.

A megyei területfejlesztési dokumentumok EFOP-hoz való teljes körű illeszkedésének hiányai, kiegészítésre szoruló tématerületek

A Nógrád megyei területfejlesztési program és az EFOP tartalmi összevetése során megállapítható, hogy a megyei program nem tér ki néhány olyan részletkérdésre, amelyet két dokumentum közötti teljes összhang biztosítása érdekében pótolni kell.

Kiegészítésre szoruló tématerületek:

- A megyei stratégiai program a közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítását tűzi ki célul, ezen belül jelenik meg a helyi lakosság igényeinek figyelembe vételével kialakítandó szociálpolitikai szolgáltatások indokoltsága, e szolgáltatások elérhetővé tétele, illetve a kultúra fejlesztése a helyi-, térségi- és nemzeti tudat, az önbecsülés és összetartozás érdekében. Az EFOP kiemeli a fiatalok sikeres társadalmi integrációját, képességeik kibontakoztatásával, együttműködő társadalmi, családi környezet biztosításával, közösségi aktivitásuk erősítésével. E gondolatkörrel a program kiegészül.
- A civil szervezetek számának és aktivitásának növelésére irányuló célkitűzése nem jelenik meg önállóan a megyei dokumentumokban, de közvetetten több stratégiai cél is támogatja az EFOP e célkitűzés során elvárt eredményeit. Az EFOP célkitűzésének elvárt eredménye, hogy nő a hátrányos helyzetűek, romák aktív társadalmi szerepvállalása, továbbá fejlődnek a helyi közösségek (jogi személyiséggel nem rendelkező, a résztvevők együttműködésén alapuló, rendszeres közös tevékenységet megvalósító, mentorált csoportok), a hátrányos helyzetűek, romák civil szerveződései és a karitatív szervezetek, több közösségfejlesztési módszertan kerül bevezetésre, valamint nő a bevont mentorok, közösségfejlesztők száma is.
- A gyermekeket sújtó nélkülözés visszaszorítására vonatkozó - elsődlegesen a marginalizált közösségekben történő EFOP célkitűzés a tartós szegénységben élő gyermekes családok felzárkózását segítő, a hátrányos helyzetű járásokban, valamint magas gyerekszámú, szolgáltatáshiányos településeken megvalósuló, a helyi igényeket, sajátosságokat figyelembe vevő komplex programok megvalósulására irányul. A megyei koncepcióban a szociálpolitikai célkitűzéseknél jelennek meg hasonló irányok, de ilyen integrált térségi gyermekprogramok, kistérségi

gyermekprogramok, vagy a Biztos Kezdet Program nem jelenik meg a megyei dokumentumokban.

- A megyei stratégiai program célkitűzései és beavatkozási területei a pályakezdőket, a fogyatékkal élőket, és a megváltozott munkaképességűeket tekinti célcsoportnak, munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű egyéb célcsoportot nem emel ki, és a szociális gazdaság támogatása sem célterülete.
- A gyermekeket sújtó nélkülözés elleni programok által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése érdekében a megyei dokumentumok tartalmazzák a szociális intézmények és szolgáltatások infrastrukturális fejlesztését, de a gyermek itt sem jelennek meg külön célcsoportként.
- A megyei dokumentumok a megye versenyképességének javítását, a gyakorlati tudást biztosító képzés és szakképzés fejlesztését, az élethosszig tartó tanulást, a helyi gazdasághoz illeszkedő képzések fejlesztését célozza, addig az EFOP ezen prioritásának célja az oktatási esélyteremtés biztosítása (pl. a méltányos oktatás megteremtése, oktatási esélyegyenlőséget javító intézkedések megvalósítása, oktatás-szervezési gyakorlatok támogatása, stb.) a hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak kompenzálása és az iskolaelhagyás megelőzése érdekében.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Nógrád megyében is érvényesítendő prioritásai

Az EFOP prioritási tengelyei:

A. Együttműködő társadalom (9. cél)

- Az aktív befogadás, többek között az esélyteremtés és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében – 9. (i),

1. A Egyedi célkitűzés A munkaerő-piacról tartósan kiszorult személyek munkaerő-piaci programba való belépésének növelése

- A marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja– 9. (ii),

1. B Egyedi célkitűzés: A család és ifjúság társadalmi részvételének növelése

1. C Egyedi célkitűzés Több helyi civil közösség jön létre

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (A. prioritási tengely) Az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében (9.i)

1.1 A halmozottan hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci eszközökben való részvételének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése

- A megváltozott munkaképességű emberek foglalkozási rehabilitációja,
- a szabadságvesztés alatti reintegráció
- és a romák (kiemelten roma nők) foglalkoztatásba ágyazott képzése

1.2 A család társadalmi szerepének megerősítése, továbbá a gyermekek és fiatalok képességeinek kibontakoztatása

- A családi krízishelyzetek kialakulásának megelőzését szolgáló, illetve a létrejött krízishelyzetek megoldását támogató szolgáltatások, valamint a családdal, gyermekekkel, gyermekvállalással és családi krízishelyzetekkel kapcsolatos szemléletformálás.
- A fiatalok vidéken, helyben maradásának, aktivitásának, valamint az ezzel kapcsolatos disszemináció támogatása.
- A befogadó szülői, gyermekotthoni ellátásban részesülők és a javítóintézeti neveltek társadalmi integrációjának elősegítése.

1.3 Társadalmi együttélés erősítése

- Hátrányos helyzetű emberek, romák aktív társadalmi szerepvállalása. Roma nők civil szerveződéseinek támogatása. Társadalmi szemléletformálás anti-diszkriminációs programokkal

- A nemzetiségi, etnikai identitás megőrzése, a kultúrák közötti párbeszéd erősítése és az eltérő identitással rendelkező társadalmi csoportok együttműködése érdekében interaktív programok kialakítása
- A közösségi szerepvállalás erősítése az önkéntesség, a karitatív munka előmozdítása és a civil társadalom megerősítése által
- Az áldozattá és bűnelkövetővé válás megelőzése

1.D Egyedi célkitűzés: A gyermekeket sújtó nélkülözés visszaszorítása elsődlegesen a marginalizált közösségekben

1.E Egyedi célkitűzés Periférikus élethelyzetek, valamint a leszakadást előidéző humán tényezők és szolgáltatáshiányok visszaszorítása

1.4 Gyermekeket sújtó nélkülözés felszámolását célzó programok és szolgáltatások fejlesztése

- integrált térségi gyermekprogramok célzott kiterjesztése
- kistérségi gyermekprogramok indítása szolgáltatáshiányos 1.000 fő alatti kistérségeken
- „Biztos Kezdet” szolgáltatások fejlesztésének az 1.000 fő feletti hátrányos vagy leghátrányosabb helyzetű, nem csökkenő gyerekszámú településeken

1.5 Területi hátrányok felszámolását szolgáló komplex programok emberi erőforrást célzó beavatkozásai

- Az integrált program megvalósításának támogatása keretében a leghátrányosabb helyzetű járásokban a komplex beavatkozások kereteinek és a helyi folyamatokba való beépülési feltételeinek kialakítására
- A települési leszakadási folyamatok megfordítása
- A leghátrányosabb helyzetű települések felzárkózásának folytatása

1.6 Tartós szegénységben élők, romák felzárkózásának, periférikus élethelyzetek felszámolásának segítése

- A tartós szegénységben élők, romák felzárkózása
- periférikus élethelyzetek felszámolása komplex programokkal

1.7 Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése

- Helyi felzárkózást szolgáló tudás bővítése
- Többfunkciós közösségi szolgáltató terek működtetése
- Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése (pl. fiatalok helybentartása, helyi tudástőke növelése)
- Közösségépítés és -megtartás, építve az 1.3 intézkedésben kialakított módszertanra és mentorhálózatra
- A környezeti fenntarthatósági szempontoknak való megfelelés

2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (A. prioritási tengely) A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat (9.iv)

1.F Egyedi célkitűzés: Az egészségtudatosság növelése elsősorban a hátrányos helyzetű emberek és térségek tekintetében

1.G Egyedi célkitűzés: Az egészségügyi, szociális és társadalmi felzárkózási közszolgáltatásokban a szolgáltatásnyújtás folyamatainak eredményesebbé tétele, a területi szempontok érvényesítése és a dolgozók megtartása

3. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (A. prioritási tengely) A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat(9.iv)

1.8 Népegészségügyi program, az egészségtudatosságot erősítő programok és szolgáltatások fejlesztése

- Keringési betegségek, elhízás, cukorbetegség megelőzése és gondozása
- A daganatos betegségek kockázatának csökkentése
- Egységes kliensút kiépítése
- Az emberi egészségre ható környezeti ártalmak, így a biológiai allergének monitorozása és előrejelzésének fejlesztése
- A lelki egészség fenntartása, helyreállítása, a mentális zavarok megelőzése

- A szerhasználat megelőzése és visszaszorítása

Fenti célok eléréséhez, illetve az egészséges életmód elterjesztéséhez nélkülözhetetlen az egészségkultúra fejlesztése:

- hatékony egészségkommunikáció kialakítása;
- az állami, helyi egészségkommunikációban résztvevő szervezetek kapacitásfejlesztése;
- egészségfejlesztési, betegség- és sérülésmegelőzési programok elterjesztése;
- az „egészséges választás” előmozdító népegészségügyi kommunikációs tartalmak és kapcsolódó központi, helyi események támogatása.
- a célzott lakossági szűrések korszerűsítése

1.9 A minőségi feladatellátást támogató eszközök és alkalmazások fejlesztése, illetve a korai intervenció megerősítése

A szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és a rehabilitációs intézmények terén két fő cél jelölhető ki:

- az intézményi férőhelyek kiváltásának folytatása a 2020-ig ütemezett teendők végrehajtásával, továbbá az ellátórendszer más területein a hatékonyság és a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása
- a koragyermekkorai intervenció rendszerszintű fejlesztése

1.10 Az intézményekben, szolgáltatások területén dolgozó humán erőforrás életpályájának javítása, dolgozói mobilitás

- cél az életpályák átalakítása és hiányzó modellek kidolgozása
- az ellátások humán kapacitásának mennyiségi fejlesztése a hiányszakmákban és a hozzáférhetőség javítása érdekében

Ennek eszközei:

- a szolgáltatáshiányos vidéki járásokban betöltetlen álláshelyeken való munkavállalást ösztönző programok kidolgozása (ami nem vált ki hosszabb távú működési kiadásokat) a pálya-, szakválasztás vagy átképzés előtt állók számára;

- belföldi mobilitást elősegítő komplex támogatási rendszer kialakítása, beleértve a földrajzi mobilitás támogatását, lakhatási és közlekedési támogatási lehetőségek bővítését, a hiányterületekre irányítható ellátó teamek kialakítását;
- az elmaradott járásokban élő személyek hiányszakmákba történő át-, illetve továbbképzésével az érintett helyben tartása és bevonása a közszolgáltatások ellátásába;
- programok indítása az alacsony végzettséggel rendelkező személyek közszolgáltatásban mutakozó hiányszakmákban történő foglalkoztatása érdekében;
- a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó felnőttoktatás javítása.

4. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (A. prioritási tengely) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása (9.v)

1.H Egyedi célkitűzés: Hátrányos helyzetű személyek, kifejezetten romák szociális gazdaságban való részvételének növelése

A szociális gazdaság és vállalkozások ösztönzése (9.h)

1.11 Hátrányenyhítés a társadalmi integrációt szolgáló társadalmi gazdaság eszközeivel

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása (9.v)

B. Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében

A tematikus célon belül az alábbi két beruházási prioritás terén fog beavatkozni:

- beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségi állapot egyenlőtlenségeinek csökkentésébe; és
- a rászoruló városi és falusi közösségek és közösségi szolgáltató helyek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása.

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (B. prioritási tengely) A nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás (9.a)

2.A Egyedi célkitűzés: A gyermekeket sújtó nélkülözéselleni programok által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése

2.B Egyedi célkitűzés: Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása egészségügyi, szociális és társadalmi felzárkózási területen

A nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás (9.a)

2.1 A rászoruló gyermekek életésélyeinek növelése

2.2 A társadalmi együttműködést szolgáló intézmények és szolgáltatások fejlesztése, bentlakásos intézmények kiváltása, új kapacitások létesítése

Az egészségügyi rendszer infrastrukturális fejlesztése az EFOP keretei között – illeszkedve az Egészséges Magyarország stratégiában meghatározott prioritásokhoz

Az Egészséges Magyarország célkitűzéseivel összhangban megfogalmazott főbb fejlesztési irányokhoz kapcsolódó alábbi infrastruktúra fejlesztés valósul meg:

- az 1.8 intézkedésben felsorolt betegcsoportok szűrését és kezelését szolgáló beruházások,
- krónikus betegségmentes programok megvalósítása,
- az alapellátásban és a megelőzést célzó szolgáltatásokban kimutatható hozzáférésebeli különbségek mérséklése,
- a fekvőbeteg ellátást kiváltó szolgáltatások (pl. járóbeteg szakellátás, egynapos sebészet) fejlesztése,
- a gyermekegészségügyi ellátó intézmények korszerűsítése, a hiányzó gyermek és ifjúsági egészségügyi szakellátó központok kialakítása,
- a fekvőbeteg ellátásban az elmúlt években beruházásokkal nem érintett földrajzi térségekben a nagy ellátotti körrel bíró intézmények korszerűsítése,
- az interszektorális együttműködés infrastrukturális hátterének fejlesztése, és
- a korai fejlesztést elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeit fejlesztő beruházások.

Mindezt kiegészíti a diagnosztikai és laboratóriumi kapacitások bővítése, létrehozása, rendszerbe csatlakoztatása és a mentőszolgálati fejlesztésekkel való integrálása.

Egyes speciális célcsoportok egészségügyi ellátásának fejlesztése érdekében az intézkedés egészség régióként tartalmazza az autista és fogyatékos személyek számára az egészségügyi ellátások akadálymentes hozzáférhetőségét, beleértve a szűrővizsgálatokon történő akadálymentes részvételt, az altatásban végzett fogászati beavatkozások és vastagbél tükrözés biztosítását, illetve a speciális igényekhez igazodó betegtájékoztatási rendszerek kialakítását

2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (B. prioritási tengely) A városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása (9.b)

2.C Egyedi célkitűzés: A marginalizált feltételek között élők életkörülményei infrastrukturális feltételeinek javítása

2.3 Területi hátrányok felszámolása komplex programokkal

A települési leszakadási folyamatok megfordítása érdekében ez az intézkedés támogatja a mélyszegény, valamint a leszakadási lejtő elején álló településeken a kedvezőtlen gazdasági-társadalmi helyzet javítására, a közösségépítésre, társadalmi kapacitásfejlesztésre irányuló komplex beruházásokat (pl. a hiányzó szolgáltatásokhoz, folyamatos szakmai jelenléthez, helyi szereplők bevonásához, motiválásához, a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásához szükséges eszközök beszerzését, épületek felújítását, bővítését, funkcióváltását; információs hozzáférési lehetőségek biztosítását), és a gazdasági aktivitás elősegítését, valamint a hiányzó szolgáltatások pótlását. A beavatkozásoknak összhangban kell lenniük a Helyi Esélyegyenlőségi Programokkal.

2.4.Tartós szegénységben élők, romák felzárkózását és a periférikus élethelyzetek megszüntetését segítő infrastrukturális beruházások

A városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása (9.b)

C. Gyarapodó tudástőke

A Gyarapodó tudástőke elnevezésű C. prioritási tengely a 10. tematikus célkitűzés alatt az alábbi beruházási prioritásokhoz járul hozzá:

- A korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is – 10.i)
- A felsőfokúnak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára – 10.ii)
- Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való igazítása - 10.iii)

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (C. prioritási tengely) A korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is (10.i)

3.A Egyedi célkitűzés: A korai iskolaelhagyás csökkentése, a hátrányos helyzetű tanulók végzettségi szintjének emelése

3.B Egyedi célkitűzés Az alulteljesítő tanulók alap és kompetencia szintjének növelése, továbbá a szakpolitikai irányítás fejlesztése

3.1 A végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, a köznevelés hátránykompenzációs képességének növelése

- Végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, a képzettségi szint növelése, a köznevelési rendszer esélyteremtő szerepének javítása

3.2 A minőségi oktatáshoz, neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása

- A pedagógus hivatás és a pedagógusi életpálya megerősítése, továbbá a pedagógusok szakmai fejlesztése
- Tartalmi, módszertani fejlesztések megvalósítása
- A köznevelés ágazati és intézményi irányításának fejlesztése az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és az egyenlőtlenségek csökkentése érdekében

3.3 A neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása a nem formális és informális tanulási formákon keresztül

- A végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése kompetencia- és személyiségfejlesztő programokkal és szolgáltatásfejlesztéssel
- A köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése a nem formális és informális tanulási alkalmakkal

2. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (C. prioritási tengely)A felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára (10.ii)

3.C Egyedi célkitűzés: A felsőfokúnak megfelelő szintű oktatásban való részvétel növelése

3.D Egyedi célkitűzés: A munkaerő-piaci kompetenciák szintjének emelése a felsőoktatási hallgatók körében

3.E Egyedi célkitűzés: Kutatás, innováció és intelligens szakosodás növelése a felsőfokú oktatási rendszer fejlesztésén és kapcsolódó humánerőforrás fejlesztéseken keresztül

3.5. A munkaerő-piaci kompetenciák javítása a felsőoktatási rendszerben

Felsőoktatási képzési szerkezet, módszer és tartalom modernizálása, munkaerő-piaci relevanciájának fokozása

3.6 Kutatás, innováció és intelligens szakosodás növelése a felsőfokú oktatási rendszer fejlesztésén és kapcsolódó humánerőforrás fejlesztéseken keresztül

3. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (C. prioritási tengely): Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakészé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén(10.iii)

3.F Egyedi célkitűzés: Javulnak a munkaerő-piacról kiszorult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságot javító kompetenciái és a humán közszolgáltatásokban dolgozók feladatellátási képességei

3.7Az emberi erőforrás fejlesztése az egész életen át tartó tanulás eszközeivel

3.8 A humán közszolgáltatásokban dolgozók szak-, át- és továbbképzése

- A humán közszolgáltatásokban dolgozó emberi erőforrás minőségének javítása szakmai át- és továbbképzésekkel a szakmai kihívásoknak és elvárásoknak, továbbá a továbbfejlesztésre kerülő szolgáltatási sztenderdeknek való eredményes megfelelés érdekében.

D. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében

1. BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (D. prioritási tengely): Az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével(10.a)

4.A Egyedi célkitűzés: Minőségi közneveléshez és oktatáshoz való hozzáférés infrastrukturális feltételeinek megteremtése

4.B Egyedi célkitűzés: Minőségi felsőoktatás infrastrukturális feltételeinek megteremtése

Az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével (10.a)

4.1 A köznevelést és a nem formális képzést szolgáló infrastrukturális fejlesztések

4.2 Felsőoktatási infrastrukturális fejlesztések

E. Pénzügyi eszközök alkalmazása a társadalmi együttműködés erősítése érdekében, valamint társadalmi innováció és transznacionális együttműködések

5.A Egyedi célkitűzés: A társadalmi felzárkózás támogatása pénzügyi eszközökkel

A marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja (9.ii)

5.B Egyedi célkitűzés: A társadalmi innováció javítása és a transznacionális együttműködés kiterjesztése

A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat (9.iv)

5.2 Társadalmi innováció és transznacionális együttműködések

Nógrád megye humánstratégiai célkitűzései

a hatályos megyei területfejlesztési dokumentumok az EFOP és a GINOP célrendszere
együttes figyelembevételével

- 1. Nógrád megye humánkapacitásainak és humánerőforrásainak megőrzése és bővítése,** az értelmiség anyagi és erkölcsi elismerésének valamint munkafeltételeinek helyben tartásuk, illetve a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében.
- 2. A tudásbázis bővítése és az innováció ösztönzése,** ezt segítő megyei és közvetítő szervezet létrehozása és működtetése a gazdaság szereplőivel való szoros együttműködésben.
- 3. Az oktatás, és a képzés - többek között a szakképzés – fejlesztése, a megye lakossága tudásának és a minőségi foglalkoztatás szempontjából meghatározó készségeinek és képességeinek bővítése és az egész életen át tartó tanulás érdekében.** Az egyes társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében
- 4. A munkaerő-piaci szempontból releváns képzések/oktatás támogatása, a munkanélküliek, inaktívak, hátrányos helyzetűek munkába állásának ösztönzése és elősegítése, a munkaerő piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása, a fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának segítése, valamint a jogszerű foglalkoztatás ösztönzése (a GINOP 5. prioritásához is kapcsolódóan).**
- 5. A megyei felsőoktatás fejlesztése** a megyei sajátosságok figyelembevételével a szociális szakemberképzés fejlesztése, szociális területhez kapcsolódó felsőfokú képzőhely alapítása, más tématerületeken működő egyetemek és főiskolák kihelyezett képzési helyek létesítése Salgótarjában, Balassagyarmaton és Szécsényben.
- 6. Foglalkoztatást és közfoglalkoztatás segítő programok hatékony megvalósítását segítő fejlesztések, képzések megvalósítása és támogatása.** Munkahelyi integrálásra orientált, illetve alternatív foglalkoztatást bővítő képzési programok megvalósítása
- 7. A szegénység és kirekesztettség csökkentése, integrált térségi programok megvalósítása** a társadalmi befogadás előmozdítása, a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben a szegénység és a kirekesztettség kezelésére

8. Az „Egészséges társadalom megteremtése” program keretében a **megye lakossága egészségi állapota felmérése és a megyei sajtóosságok figyelembevételével történő javítása**, az intézmény és ellátó hálózat fejlesztése, racionalizálása, a megelőzést az egészségmegőrzést és a gyógyítást szolgáló átfogó programok megvalósítása. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, a rendszer biztonságos és kiszámítható működésének biztosítása.
9. A **társadalmi depresszió kezelése, a szociális biztonság növelése a megyei társadalom szerkezetének, összetételének és rászorultak területi elhelyezkedésének figyelembevételével** kiemelt figyelemmel a gyermekkorúak, a pályakezdők a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességűeket és az időskorúak szociális ellátására. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, a szociális ellátórendszer biztonságos és kiszámítható működésének biztosítása.
10. **Közösségfejlesztés, befogadó társadalmi és közösségi megújulás, a nemzetiségek, a civil kezdeményezések valamint a szervezetek támogatása, a térségi és a helyi identitás növelése érdekében.**
11. A **műveltségi szint növelése, kulturális alapellátás, közösségi művelődés biztosítása**, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, humán erőforrás fejlesztés
12. A **sport és a testnevelés fejlesztése** a megyében.

x x x

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó Humán Fejlesztési Stratégia különös tekintettel van az alábbi szakterületekre: szociális és társadalmi felzárkóztatás, köznevelés, kultúra, család és ifjúságügy, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatok, egészségügy, sport, felsőoktatás vonatkozásában. A stratégiai célok meghatározása, illetve ezek megalapozása során az alábbi tématerületek áttekintése történt meg:

- környezeti tényezők vizsgálata,
- társadalmi tényezők vizsgálata,
- gazdasági és munkaerő-piaci környezet vizsgálata,
- stratégia célkitűzései és feladatai,

- piacképes szerkezet kialakítása és tehetséggondozás,
- képzési szerkezet feltérképezése, és átalakításának javaslatai (hagyományos képzés, alap- és mesterképzés, szakirányú továbbképzés, párhuzamos képzés, idegen nyelvű és informatikai képzés),
- munkaerő állomány vizsgálat és terv.

Fenti témakörök vizsgálata eltérő súllyal és részletezettséggel jelenik meg a stratégiában. A környezeti tényezők vizsgálat pl. kevesebb információt ad a humánfejlesztések meghatározásához, míg pl. a társadalmi tényezőké egyértelműen releváns információkat adott. A vizsgálatok eredménye beépült a stratégiai fejezetekbe.

A megyei területfejlesztési dokumentumokat megalapozó helyzetfeltárás és -értékelés megállapítása szerint a népességben belül a szabad munkaerő aránya, összetétele első ránézésre bőséges munkaerőpiaci kínálatot mutat minden kistérségben. Az alacsony iskolai végzettségűek magas száma és aránya még mindig lehetővé teszi, hogy a megyébe munkaintenzív tevékenységet végző befektető tudjon betelepülni. A már itt dolgozó befektetők tapasztalatai szerint a rendelkezésre álló munkaerő minősége, munkához való viszonya nem megfelelő. 20 fő kiválasztásához minimum százat kell interjúra, próbamunkára behívni. A halmozottan hátrányos, tartós munkanélküli rétegek foglalkoztatása széles körű munkaerőpiaci felkészítő program nélkül reménytelen várakozás. Mindezen tapasztalatok főleg a kelet-nógrádi térséget jellemzik, a fluktuáció a megye nyugati részében (Rétság, Balassagyarmat) jóval alacsonyabb.

A rendszerváltást követően kialakult kistérségi foglalkoztatási, munkanélküliségi különbségek továbbra is megmaradtak a megyében. A megyei átlagot jelentősen meghaladja az álláskeresők aránya – a munkavállalási korú népességben belül – a salgótarjáni és a szécsényi körzetekben, míg a leghátrányosabb helyzetűnek számító bátonyterenyei kistérségben a megyei átlagtól jelenleg elmaradó értéket mutat, vagyis a kedvező változást a tömeges közfoglalkoztatás okozta. Megyei viszonylatban a balassagyarmati és a rétsági körzetek munkaerő-piaci pozíciója a legkedvezőbb, viszont a pásztoói térséget is átlagon aluli érték jellemzi.

A nógrádi munkaerő mobilitása alacsony. Pásztó és Rétság környékéről jellemző az ingázás a budapesti agglomerációba, de akár megyén belül nagyobb távolságok megtételére (1-1 óra oda-vissza) már alacsony hajlandóságot mutatnak az emberek, főleg több műszakos munkarendben.

A lakosság nyelvtudás szintje – az előregedés, a jól képzett fiatalok elvándorlása következtében – rendkívül alacsony. Diplomát igénylő munkakörökbe is nehéz olyan embert találni, aki tárgyalóképes szakmai nyelvtudással bír. A külföldi tulajdonú jelentősebb vállalkozások menedzsmentjében alig találunk nógrádi lakosokat.

A foglalkoztatási, munkanélküliségi mutatók alapján Nógrád az egyik legkritikusabb térség hazánkban. A foglalkoztatás szintje folyamatosan alacsonyabb, mint országos átlagban, miközben a munkanélküliségi ráta rendre magasabb értéket mutat. A megye helyzetét jellemzi, hogy *2011-ben a foglalkoztatás szintje országos viszonylatban itt volt a legalacsonyabb, miközben a munkanélküliségi ráta a legmagasabb*. Az elmúlt években jelentősen romlottak a gazdasági aktivitást jelző mutatók, a folyamat intenzívebb volt mind a magyarországi térségeket, mind az európai unió tagállamait jellemzőnél.

2006-ban Nógrád megyében a 15-74 éves népesség alig több mint fele, 51,1%-a volt jelen a munkaerő-piacon foglalkoztatottként vagy álláskeresőként. A foglalkoztatási ráta 2007 és 2010 között 50,35%-ról tovább esett 48,36%-ra, amivel a megyei bontású országos összehasonlításban a Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Somogy megyék által alkotott, 46,35% és 51,47%-os foglalkoztatottsági rátájú sereghajtó csoportba tartozik, és élesen elkülönül a szomszédos Pest megyétől, amely az 56,03% és 58,66% közötti foglalkoztatási rátájú megyék csoportjába tartozik. 2011-ben a foglalkoztatási arány 39,6%-ra csökkent, s ezzel soha nem tapasztalt szintre süllyedt.

A foglalkoztatási ráta a megyékben elég nagy ingadozásokat mutat. A vizsgált időszakban 7 megyében és Budapesten értéke mindig meghaladta az országos és megyei átlagot. A többi megye viszont évek óta nem tud tartósan „sávot” váltani. A legtöbb, kevésbé fejlett megyében 2006 óta esik vissza a foglalkoztatottság. 2011-ben először ment az érték 40% alá, sajnos éppen Nógrád megye esetében (39,6%). Ez az érték az EU 27 átlagának 61%-a.

Az iskolázottság és a szakképzettség szintje a társadalmi-gazdasági fejlettség egyik legfontosabb ismérve. A változó körülményekhez igazodva elengedhetetlenül szükséges az új ismeretek megszerzése, illetve a már meglévők korszerűsítése. A 2005. évi mikrocenzus adatai azt jelzik, hogy Nógrád megye lakosságának iskolázottsági szintje nem érte el az országosan jellemző mértéket. A 15 éves és idősebb népesség legmagasabb befejezett iskolai végzettségének vizsgálata szerint 2005-ben a megyében az országos átlagnál magasabb volt a legfeljebb általános iskolát, illetve a szakmunkásképzőt, szakiskolát végzettek aránya, míg az érettségivel, diplomával rendelkezők súlya nem érte el a hazai átlagot.

1990 óta a foglalkoztatottsági viszonyok átrendeződtek, a foglalkoztatottak számának fokozatos csökkenése mellett megjelentek a munkanélküliek, és jelentősen emelkedett az inaktív keresők száma is. E csoportok igen eltérőek az iskolai végzettség tekintetében, illetve az egyes végzettségi szintekhez jellemzően különböző foglalkoztatottsági arányok tartoznak. Az alacsonyabb képzettségű, idősebb foglalkoztatottak fokozatosan kikerültek az aktív keresők közül és helyüket magasabb, korszerűbb képesítéssel rendelkező fiatalok foglalták el.

Az utóbbi évtizedben jelentős szemléletváltás történt a fiatalok gondolkodásában és demográfiai magatartásában. A hangsúly a tanulásra, a képzettség szintjének emelésére helyeződött. A képzésben

töltött idő egyre növekszik, sokan a munkaerő-piaci belépéstől tartva hosszabbítják meg iskolai éveiket, s választják az érettségire épülő iskolarendszerű vagy felsőfokú képzéseket. A pályaválasztók (és szüleik) értékrendjében elsődleges vonzerővel az érettségi, majd a diploma bír. Gondot jelent, hogy a diákok nagy része rendszerint nem a munkaerő-piaci igények, hanem a helyi képzési kínálat alapján választ iskolát, szakmát.

Az első alkalommal regisztrálást kérő pályakezdők szinte kivétel nélkül a frissen végzettek közül kerülnek ki, ezért elsősorban ők jelzik az iskolák kibocsátása és a munkaerőpiac igénye között mutatkozó eltéréseket.

A főiskolán, egyetemen végző hallgatók dinamikus növekedése ellenére a magasan kvalifikált fiatalok az utóbbi években csökkenő számban kérték regisztrálásukat. Általános tapasztalat, hogy **a felsőoktatásba beiratkozott nógrádiak több, mint 90%-a nem tér vissza lakhelyére (!)**, mivel elhelyezkedésükre minimális az esély. Ugyanakkor a megfelelő vezetési- és munkatapasztalattal rendelkező értelmiség pedig a központi centralizáció okán fokozatosan veszíti el pozícióit és lehetőségeit a megye területén. Döntően a jól képzett, mobil középkorú munkavállalók vándorolnak el. A tömegesen elterjedt, sokszor államilag is támogatott OKJ-s képzések nagy többségükben nem illeszkednek a munkaerő-piaci elvárásokhoz, így tényleges hasznosításukra nem – vagy csak nagyon korlátozottan – kerül sor.

A következő években a munkaerő-állomány képzettségi szintjének emelkedése várható, ugyanis a munkaerőpiacra belépő pályakezdők magasabb iskolázottságúak, mint a nyugdíjba vonuló, idősebb korosztályhoz tartozók, miközben a felnőttképzés is egyre hangsúlyosabbá válik.

Mindez magában rejt, hogy az eddiginél sokkal nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a humánkapacitások megtartására.

Fenti megyei sajátosságok és konfliktusforrások ellenére a munkaerő potenciáljai akkor javíthatók, ha Nógrád megye humánstratégiája is kiemelt figyelmet fordít az oktatásra, képzésre, a humánkapacitások bővítésére.

1. Nógrád megye humánkapacitásainak és humán erőforrásainak megőrzése és bővítése, az értelmiség társadalmi szintű (anyagi és erkölcsi) elismerése valamint munkafeltételeinek javítása helyben tartásuk, illetve a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében.

A megye humánkapacitásainak és humán erőforrásainak megőrzése és bővítése érdekében cél a jól képzett szakemberek megtartása, a fiatalok visszacsábítása a megyébe. Leendő foglalkoztatók és a megyei önkormányzat háromoldalú megállapodások megkötésével segítheti a munkaerőpiaci anomáliák enyhítését. Ez és az ehhez hasonló jó gyakorlatok

alkalmazása szükséges a foglalkoztatási szint javítása érdekében. A megye mai aprófalvas, elöregedő, szociális problémákkal terhes humán-közege nem vonzó a fiatal értelmiségiek számára. Minden olyan megoldást támogatni kell, ami elősegíti valamilyen formában a pályakezdő, jól képzett rétegek itt maradását, visszaköltözését, életkezdesét.

A megyei területfejlesztési koncepció „Marasztaló élettér” átfogó céljához is kapcsolódó sarkalatos humánpolitikai cél a fiatalok elvándorlásának lassítása illetve megállítása, valamint a már elköltözött nógrádiak visszacsábítása a megyébe. E tekintetben cél a megyei városok közül elsőként Balassagyarmaton alkalmazott jó gyakorlat adaptálása más megyei településekre is, amely az első lakás megszerzését támogató kamatmentes kölcsön biztosítását jelenti. Az a fiatal aki településén vásárol ingatlant (építési telek, lakásingatlan) jogosult erre a támogatásra, visszafizetni pedig csak abban az esetben kell, amennyiben mégis elköltözne a megyéből. Cél olyan konstrukciók kidolgozása, hogy az ingatlanpiacon is mérhető nagyságú támogatás felvételére legyen lehetőség.

Alapvető cél tehát a jó és képzett szakemberek megtartása a megyében. Ugyanis sokkal nehezebb idevonzásuk, akár elvándorolt, akár más megyéből érkezőről van szó. Minden eszközzel el kell érni, hogy szakképzettséget szerzett fiatalok megtalálják számításukat Nógrád megyei munkahelyeken.

A gazdaságfejlesztés legnagyobb gátja a nem megfelelő humán erőforrás. Nincsenek kellő számban munkahelyek, a képzett munkaerő pedig vagy elvándorol, vagy hasonlóan az egyre nagyobb számú szakképzetlen réteghez (pl. gyártósori összeszerelő) a megyén kívüli foglalkoztatóknál (pl. Jászberény) állnak alkalmazásban. Cél a képzés, szakképzés piaci igényekhez igazítása. Olyan szakmák elsajátítását kell támogatni, ami a helyi munkáltatói és lakossági igényekhez igazodik.

A gazdaságfejlesztés-munkahelyteremtés illetve a humánfejlesztés – itt most a képzés, szakképzés területet hangsúlyozva - csak együttesen, összehangoltan valósítható meg sikeresen. Ezt az egymásra épülő rendszert együtt kell kezelni és egyes elemeit fejleszteni. Fontos feladat egy munkaerőigény-leltár elkészítése a megyére, amelyből látszik, hol, milyen munkaerő igény jelentkezik.

A foglalkoztatás növelésének egyik lehetősége a távmunka feltételeinek megteremtése. Mivel Nógrád megye nagy részén az élhető környezet mint adottság biztosított, a betelepülés, illetve visszatelepülés ösztönzése a cél, mivel a távmunka lehetőségeinek kihasználásával a távolabbi munkahelyek is elérhetővé válnak.

A képzési rendszer fejlesztése részeként cél a hiányszakmák képzésének előtérbe helyezése. Számos területen nem találni megfelelő szakmunkásokat. Erre a piaci igényre érzékenyen reagáló képzési rendszerrel szükséges a hiányterületek felszámolása.

A fiatalok itt tartásának alapfeltétele a versenyképes keresetek biztosítása. Ehhez mindenképpen hosszú távú gondolkodásra van szükség. Kiemelkedő feladat a friss diplomások elhelyezkedési lehetőségeit biztosítani. A pályakezdők munkába állásának támogatására célirányos szerződések szükségesek a foglalkoztatókkal.

A fiatalok megtartására, illetve idővonzása szempontjából elengedhetetlen a humánszolgáltatások területén dolgozók megfelelő anyagi és erkölcsi elismerése, a pedagógusoknál megkezdett életpályamodellek kidolgozása és alkalmazása a szociális- a kulturális szféra valamennyi területére. E modellek kialakítása és alkalmazása során indokolt figyelembe venni a hátrányos helyzetből, az eltérő lakossági összetételből adódó sajátosságokat.

Az „Itt van a jövőnk, itt van az otthonunk” megyei ösztöndíj program lényegi kiszélesítésére is szükség van a szakember utánpótlás biztosítása, a megyei humánkapacitások bővítése érdekében.

Cél a ténylegesen rászoruló, jól tanuló fiatalok elvándorlásának, elkallódásának megakadályozása. Az ő helyben maradásuk a megye felzárkóztatásának is egyik eszköze. A jó és képzett szakemberek megtartását, újak letelepedését segítheti egy lakásvásárlást, illetve a lakhatást segítő támogatási program kidolgozása és működtetése elsősorban Salgótarjánban és a megye járásközpont városaiban. Hatékony beavatkozások nélkül a megye értelmisége olyan mértékben kiöregszik, amely már az itt élők ellátását veszélyezteti.

A humánpolitikai fejlesztések anyagi háttérének megteremtése kulcskérdés. A legkedvezőbb megoldás, ha a szükséges fejlesztések piaci alapon tudnak finanszírozódni. Emellett azonban

az önkormányzatok által az egyének számára nyújtott eseti vagy rendszeres támogatásoknak is komoly szerepe lehet. Ismerve az önkormányzatok forrásainak szűkösségét, cél a humánfejlesztéseket is támogató pályázati források felkutatása és bevonása. Cél a megyében már működő jó gyakorlatok széleskörű megismertetése és alkalmazása. Ilyen támogatási formák lehetnek egyebek mellett:

- újszülött támogatás
- középiskolai tanulók támogatására ösztöndíjrendszer
- „haza várunk” ösztöndíjrendszer (a jó tanulmányi eredményt és a tanulmányaikat követően hazatérők támogatására)

Egy megye legmobilabb rétegei (a diákok, a pályakezdő fiatalok) általában a jövő szempontjából kiemelt társadalmi csoportot képeznek. Sem a fiatalok, sem a kiemelkedő tehetségek megtartásához nem elegendő pusztán a munkahely és a lakóhely megléte.

A népesség megtartása szempontjából egyre fontosabb szerepe van a helyi kulturális gazdagságnak, aktív helyi közösségeknek, a helyi miliőnek. Azok a térségek képesek megtartani a fiatal értelmiségi réteget, melyek – *egyedi atmoszférájából fakadó lehetőségek révén* – a világ számos pontján megfordult személyiségeknek is vonzó életlehetőségeket tudnak kínálni. Lehetőség nyílik ösztöndíjak, önálló életkezdési támogatások, egyedi térségi programok létrehozására, amelyek a helyi értelmiségi humán erő helyben tartását célozzák meg.

2. A tudásbázis bővítése és az innováció ösztönzése, ezt segítő megyei és közvetítő szervezet létrehozása és működtetése Nógrád megyében a gazdaság szereplőivel való szoros együttműködésben.

Az innováció ösztönzése a megyei területfejlesztési programban is rögzített módon a helyi gazdaság minden szereplőjének (*a nagyvállalati szférától a kis és kisvállalkozásokig*) összefogására, partnerségére van szükség. Ebből a szempontból hátrány, hogy Nógrád megyében megszűnt a felsőoktatás és hogy gyenge a megye részaránya a kutatás-fejlesztésben. A termékekben és tevékenységekben testet öltő – nagyobb hozzáadott értéket biztosító innováció a gazdaság és a társadalom minden területén hozzájárul a jobb eredmények eléréséhez.

A megyében működő vállalkozások (*kiemelten a KKV-k*) innovativitásának fokozásához létre kell hozni és működtetni egy olyan szervezetet, amely képes ösztönözni az innovációt, erősíteni a kapcsolati hálót a fejlesztési igények és kapacitások, illetve az innovatív vállalkozások között, támogatva egyben az eddig élénknek nem nevezhető klaszteresedést. Feladata továbbá a technológia transzfer és a nemzetközi együttműködések elősegítése. A kutatás-fejlesztést közelebb kell hozni a megyei vállalkozásokhoz, kiterjesztve nem kizárólag műszaki területre, hanem a cégek működésének egyéb aspektusaira is, beleértve az infokommunikációs eszközök és alkalmazások használatának elterjesztését.

3. Az oktatás, és a képzés - többek között a szakképzés – fejlesztése, a megye lakossága tudásának és a minőségi foglalkoztatás szempontjából meghatározó készségeinek és képességeinek bővítése és az egész életen át tartó tanulás érdekében. Az egyes társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

A megyei humánstratégiának a megye jövője szempontjából meghatározó eleme az itt élők tudásának, készségeinek és képességeinek bővítése

Ennek alapvető eleme a köznevelési feladatellátás fejlesztése, amely nemcsak a megye népessége megtartásához, de az itt élők életstratégiája biztonságához és „jól létéhez” is hozzájárul.

Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében támogatott célkitűzések

- a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is
- a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára
- az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a

munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén

- az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése

A köznevelés tématerületéhez tartozó ellátások fejlesztésének humánstratégia által is támogatott céltűzései és javasolt fejlesztései:

A megyei köznevelés fejlesztési terv megállapításai és javaslatai a megyei humánstratégia alapvetően fontos elemei.

A megyei humánstratégia ezen fejezete a Nógrád megyei „Feladat ellátási, intézményhálózat működtetési és köznevelés fejlesztési terv 2013-2018” megállapításai figyelembevételével készült(A dokumentumot készítette az Oktatási Hivatal a Nógrád megyei Kormányhivatal közreműködésével. Jóváhagyta az emberi erőforrások minisztere)

Óvodai ellátás fejlesztése

Szakpolitikai cél: A nevelés eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, a hátrányok csökkentése, illetve kiegyenlítése, a tehetséggondozás hangsúlyozása, felkészítés az iskolai tanulmányokra.

A megyében Karancskeszi, Vizslás és Nagylóc településeken az óvodai férőhelyek száma és a demográfiai mutatók alapján középtávon nem megoldott az óvodai feladatellátás biztosítása, ezért az érintett települési önkormányzatoknak intézkedniük kell a férőhelyek biztosításáról.

Nógrád megyében Óvodai ellátás középtávú terve szerint 36 településen van szükség beavatkozásra (fejlesztésre), mivel kapacitáshiány várható (27,4%), amely az óvodák ötöde

Ellátás hiányos települések 2015-16-ban: Cserhátsurány Magyarnándor Órhalom Dorogháza Mátramindszent Mátraterenye Héhalom Jobbágyi Mátraszőlős Szirák Szurdokpüspöki Tar Borsosberény Felsőpetény Keszeg Egyházasgerge Karancskeszi Mátraszele Rákócziánya Ságújfalu Vizslás Endrefalva Ludányhalászi Nagylóc Nógrádszakál Rimóc és Varsány. Stratégiai cél, hogy e hiányok a 2014-2020 közötti fejlesztési időszakban csökkenjenek, illetve megszűnjenek. A hosszú távú tervezés biztonságának megteremtése érdekében szükséges a népesség számának és területi elhelyezkedése változásának folyamatos monitoringozása, amelynek eredményeit figyelembe kell venni a tervek és programok aktualizálása során.

Általános iskolai ellátás fejlesztése

Szakpolitikai cél: A nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, a hátrányok csökkentése, illetve kiegyenlítése, a tehetséggondozás hangsúlyozása, felkészítés a középfokú iskolai továbbtanulásra.

Kiemelt cél a tanulók sokoldalú alapképzésének biztosítása, hangsúlyozottan figyelemmel az esélyegyenlőségre.

A települések közül 10-ben a középtávú demográfiai adatok alapján a szülők kérésére indokolt lehet az általános iskolai alsó tagozat feladatellátás megszervezése. Nógrád megyében a kapacitásra vonatkozó fejlesztés itt sem indokolt, de a népesség monitoring eredményeit e vonatkozásban is figyelembe kell venni a tervek és programok aktualizálása során.

Gimnáziumi ellátás és képzés

Szakpolitikai cél: Általános műveltség megalapozása, valamint felkészítés érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére.

A gimnáziumi férőhelyek csökkentése a terv a folyamatosan csökkenő létszámok miatt. Cél az oktatás minőségének javítása a felsőoktatásba kerülők számának növelése.

Szakközépiskola, szakiskolai ellátás és képzés

Szakpolitikai cél: Felkészítés szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra – valamint általános műveltség megalapozása szakmai, elméleti, és gyakorlati oktatás keretében.

A szakközépiskolában a 12. évfolyamot követően az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez vagy érettségi végzettséghez kötött felkészítés az OKJ-ben meghatározottak szerint, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szakmai vizsgájára.

Az iskolát képesítés nélkül elhagyó tanulók munkaerő-piaci esélyeinek javítása

A megyében a szakképző iskolai férőhelyek száma, a demográfiai mutatók, a szakképesítések és szakközépiskolai ágazatok és a keretszámok alapján nincs szükség a kapacitás módosítására, mert középtávon a feladatellátás biztosított, és a kapacitás nem haladja meg aránytalanul a demográfiai adatok alapján számítható igényeket.

Alapfokú művészeti iskolai feladatellátás

Szakpolitikai cél: A tanulók művészi képességeinek kibontakoztatása, művészi tehetségfejlesztés; felkészítés a szakirányú továbbtanulásra.

Kollégiumi ellátás

Szakpolitikai cél: a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

Az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges általános és speciális tanulási, ellátási, lakhatási feltételek biztosítása a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára.

A kollégiumi férőhelyek száma és a középtávú beiskolázási tervek alapján nincs szükség a kapacitás módosítására, mert középtávon a feladatellátás biztosított.

Pedagógiai szakszolgálati feladatellátás

Szakpolitikai cél: A pedagógiai szakszolgálati intézményrendszer átalakításának céljai: az állami szerepvállalás növelése, az ellátórendszer hatékonyabbá tétele, az egyenlő hozzáférés feltételeinek megteremtése, a területi egyenlőtlenségek kiküszöbölése, valamint a szakszolgálati munka minőségi megújulásához szükséges feltételek biztosítása, az egységes szakmai minőség támogatása.

Testnevelésre alkalmas sportlétesítmények Nógrád megyében

A testnevelés tanórák megtartásához, megszervezéséhez három fő területen indokolt fejlesztéseket végezni, annak érdekében, hogy a köznevelési intézmények megfeleljenek a jogszabályi minimumfeltételeknek:

- az infrastruktúra fejlesztése (sportlétesítmények bővítése, más építmények sportolásra alkalmassá tétele, a bérbevétel lehetőségének megteremtése, higiénés feltételek biztosítása stb.)
- a humán erőforrás (testnevelés szakos pedagógusok) bővítése,
- a sport felszerelések és sporteszközök beszerzése.

A köznevelési feladatellátási hellyel rendelkező települések közül 10-ben nincs sem tornaterem, sem tornaszoba. Egyáltalán nem megfelelőek a testnevelésre a lehetőségek sem az iskolában sem a településen Drégelypalánkon, Nagybárcányban és Vizsláson. Csak a szabadban van sportolási lehetőség Dorogházán, Mátramindszenten, Erdőtarcán, Nógrádsípeken és Szécsényfalfaluban. **Ezeket a településeket intézkedést igényel (és cél)a mindennapos testnevelés lehetőségének megteremtése.**

A minőségi foglalkoztatás lehetőségének biztosítása szempontjából meghatározó

- a készségek és képességek folyamatos bővítése, az egész életen át tartó tanulás feltételeinek biztosítása,
- az egyes társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében
- valamint a hátrányos csoportok és a speciális képzést igénylők felzárkóztatása.

A Nógrád megyei humánstratégia kiemelt célkitűzése (a megyei területfejlesztési programmal összhangban) az elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása.

A fiatalok munkaerő-piaci integrálódása egyre fontosabb gazdasági és szociális kérdés. A foglalkoztathatóság alsó képzettségi küszöbe megnőtt. Ma már megfelelő szakképzettség vagy szakképzettségek nélkül nem vagy ritkán alkalmaznak munkavállalót. Az, aki nem

kapcsolódik be a tanulásba hátrányos helyzetbe kerül, és leszakad a társadalom tanuló tagjaitól. A fiatalok munkanélkülivé válásának legfőbb oka az oktatásból képzettség nélkül kikerülés. A magas színvonalú kisgyermekkori nevelés biztosításának a korai iskolaelhagyás megelőzésében is jelentős szerepe van. A szociálisan hátrányos helyzetű családokból iskolázásba érkező gyerekek számára, a tanulási kudarcok megelőzése és kezelése, valamint a hiányos kompetenciák fejlesztése szükséges. A tanulók egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó tananyagok alkalmazására, vonzó tanulási környezet teremtésére van szükség. A korai iskolaelhagyók számára olyan rugalmas tanulásszervezési kereteket, hatékony tanulási módszerek és lehetőségek elérhetővé tételét, valamint továbbhaladási utakat kell kialakítani, amelyek az egyéni fejlődés függvényében teszik lehetővé az egyes iskolafokokozatok és képzési formák közötti átmeneteket.

Az iskolai lemorzsolódás hosszú távú gazdasági és társadalmi következményei jelentős szegénységi kockázathoz vezetnek, ezért az ez elleni küzdelem a fiatalok társadalmi kirekesztődéssel szembeni védelmének egyik módja. A korai iskolaelhagyók számának csökkentése kulcsfontosságú intézkedés, a megyei stratégiában kitűzött cél.

A fiatalok, fiatal családok megtartása szempontjából az óvodák szerepe kulcsfontosságú. Tapasztalat, hogy ha az óvodai ellátás nem biztosított egy településen, a kisgyermekes családok nagy százalékban előbb-utóbb elhagyják a települést. Ezt figyelembe véve a megyében különös hangsúlyt kell fektetni:

- az óvodák férőhelykapacitásának folyamatos figyelemmel kísérésére és szükség szerinti növelésére
- a gyermekek óvodába eljutásának segítésére
- korszerű és vonzó nevelési programok alkalmazására

A 2015 szeptemberétől hatályos új gyermekvédelmi törvény értelmében minden olyan településen szükséges bölcsődei ellátás biztosítása, ahol legalább 40 ilyen korú gyermek él. Olyan kistépülések esetében, ahol nem létesül bölcsőde, cél a bejárás biztosítása. A bölcsődei ellátás színvonalának javítása és az ellátást igénybe venni tudók körének bővítése összhangban van a vissza a munkába program céljaival is. Az új gyermekvédelmi törvény plusz feladatokat ad a helyi önkormányzatoknak, amihez a szükséges forrás hozzárendelése is humánpolitikai fejlesztési feladat.

Gyermekvédelem terén cél a korábban országosan sikeresen lebonyolított gyermeksegély program újraindítása, adaptálva a Nógrád megyei és a járasonkénti sajátosságokhoz. E program(ok) keretében a gyermekek pályájának végigkísérésére van lehetőség a születéstől a gyerekházakon, a pszichológiai ellátáson, a közösségi házakon át a készségfejlesztésig, beleértve a szülőkkel történő kapcsolattartást is.

Gyermeksegély program keretében a gyermekjóléti központokat be kell integrálni a közös hivatalokhoz. A költségvetési törvényben e célra biztosított összegek nem elegendők a működtetésre. Az egyébként jó ötlet mellé további források biztosítására van szükség.

Idősellátás terén olyan modell kidolgozása szükséges, amely segíti az idősek otthon tartózkodását. Feladat a nappali ellátást nyújtó intézmények igényekre alapozott bővítése, színvonal javítása. A házi segítségnyújtás mellett ki kell építeni a megyében az új infokommunikációs eszközökre alapozott idősellátást.

A közbiztonság kérdése a megye lakosságának biztonságérzete szempontjából is rendkívül fontos. Az e tárgyban készült átfogó megyei tanulmány a fogvatartottak társadalmi és munkaerőpiacireintegrációjáig terjedően dolgozza fel a témát. Cél, hogy a büntetés-végrehajtásból kikerülők ki tudjanak szakadni abból a társadalmi közegeből, amelyből érkeztek, ne oda kerüljenek vissza. Ehhez egyik és legfontosabb alapfeltétel, hogy álljanak rendelkezésre munkahelyek. A megyei humánstratégia célja ennek a megyei programnak a megvalósítását lehetővé tevő források előteremtése, lehetőség szerint EFOP vagy TOP pályázati források bevonásával. A beavatkozások tervezésénél figyelemmel kell lenni a megye kelet-nyugati megosztottságára, amely az eltérő társadalmi viszonyokban is megmutatkozik.

A humánstratégia által támogatott célok szociális és társadalmi téren

- Szociális téren elengedhetetlen az időskorúak alapvető anyagi biztonságának megteremtése ahhoz, hogy emberi méltóságukat megőrizhessék és az elsőrendű célt, az élhető életet biztosíthassuk számukra.
- Társadalmi téren szemléletváltásra, valamint koordinált együttműködésre van szükség, az iskolai neveléstől kezdve a médián keresztül a nem kormányzati szervek közreműködésével szervezett programok segítségével.

- Ki kell alakítani az időskorúakat elfogadó környezetet: azokat a közösségi formákat, amelyekben az idősök más korosztályokkal együtt részt vehetnek a társadalmi életben (klubok, felvilágosító előadások, sportfoglalkozások stb.), generációs programok biztosítása, gyermek-idős kapcsolat lehetőségeinek bővítése.
- A település szerinti, helyi szükségleteknek megfelelő idősgondozási terv kialakítása és az idősök bevonása annak kidolgozásába.
- Növelni kell az idősök otthonaiban a férőhelyek számát, bejáró és bentlakó idősök számára egyaránt, a várólista megszüntetése érdekében, erősíteni szükséges a házigondozást, otthonápolást annak érdekében, hogy az idős ember ne marginalizálódjon.
- A halmozottan hátrányos helyzetű lakossági csoportok időskori veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében erősíteni kell az alap- és szakellátásokat, valamint a komplex gondozási tervek elkészítését.

4. A munkaerő-piaci szempontból releváns képzések/oktatás támogatása, a munkanélküliek, inaktívak, hátrányos helyzetűek munkába állásának ösztönzése és elősegítése, a munkaerő piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása, a fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának segítése, valamint a jogszerű foglalkoztatás ösztönzése érdekében (a GINOP 5. prioritásához is kapcsolódóan).

A megyei területfejlesztési dokumentumokat megalapozó helyzetelemzésben bemutatott (országos összehasonlításban is) kedvezőtlen helyzetkép és tendenciák miatt nélkülözhetetlen, hogy a megyei területfejlesztési és stratégiával összhangban a megyei humánstratégiában is kiemelt szerepet kapjanak azok a célkitűzések, amelyek a munkanélküliek, inaktívak, hátrányos helyzetűek munkába állásának ösztönzésének támogatását, a munkaerő piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítását, a fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának segítését, illetve a munkaerő-piaci szempontból releváns képzések/oktatás támogatását szolgálják.

Nógrád megye területfejlesztési dokumentumokban meghatározott irányú fejlesztése szempontjából elengedhetetlen, hogy összehangolt intézkedések eredményeként összhangba kerüljön a népesség munkavégzési képessége és a munkaerőpiaci kereslet és hogy a képzések hatékonyan szolgálják e célkitűzéseket. Ezt szolgálja a megyei humánstratégiában az EFOP és

a GINOP célkitűzések összehangolása, hogy a megye minden rendelkezésre álló forrást ki tudjon használni humánerőforrásainak megőrzése és bővítése érdekében.

5. **A megyei felsőoktatás fejlesztése** a megyei sajátosságok figyelembevételével a szociális szakemberképzés fejlesztése, szociális területhez kapcsolódó felsőfokú képzőhely alapítása, más tématerületeken működő egyetemek és főiskolák kihelyezett képzési helyek létesítése Salgótarjánban, Balassagyarmaton és Szécsényben. Cél ehhez kapcsolódva a kutatás-fejlesztési kapacitások tudásbázisának megerősítése.

A felsőoktatás fejlesztése, önálló felsőfokú képzőhely, illetve máshol működő egyetemek és főiskolák Nógrád megyei kihelyezett képzési helyeinek létesítése kiemelt jelentőségű cél a megye humánstratégiájában.

A megyei sajátosságokra való tekintettel három tématerületen célszerű vizsgálni és kezdeményezni a felsőfokú oktatás fejlesztését.

1. A megye sajátos - *társadalmilag elmaradott* - helyzetére való tekintettel a szociális tématerületen a leginkább indokolt egy középfokú képzés(ek)re alapozó felsőfokú képzés beindítása. Az itt végző szakemberekre egyrészt szükség van a megye lakossága ellátása biztosítására, másrészt a megyében megvannak - *és jól működnek* - azok az intézmények, amelyek szükségesek az elméleti képzéshez kapcsolódó gyakorlati képzésekhez.

2. Nógrád megye, azon belül Salgótarján és Balassagyarmat határmenti, illetve határközeli helyzete felveti annak a lehetőségét és szükségességét, hogy a felsőfokú képzés magyar-szlovák együttműködésben valósuljon meg. Erősíti ennek lehetőségét az, hogy a Dél-Szlovák határmenti térségek hasonlóan elmaradottak és hátrányos helyzetűek. Közös felzárkóztatásukat segítő oktatásfejlesztés az Európai Unió által is támogatható program lehet.

3. A korábban évtizedekig működő pénzügyi-, közgazdasági képzés meglévő hagyományaira alapozva lehetőség van egy modern közigazgatási- közszolgáltatási- közbiztonsági főiskolai szintű képzés beindítására a Nemzetvédelmi Egyetem egyetemi szintű képzései kiegészítéseként.

A felsőfokú képzés jelentős mértékben hozzájárulna a megye városai – *kiemelten Salgótarján, Balassagyarmat* - fejlődéséhez, a megye népességmegtartó ereje növeléséhez.

A felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás mennyiségének, minőségének, hatékonyságának é hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése különösen fontos a hátrányos helyzetű csoportok számára.

A felsőoktatás fejlesztése hozzájárul a megyei innovációs centrumok, tudásközpontok kialakításához, megerősítéséhez. A megyei kkv-k innovatív kezdeményezései, a munkahelyek megtartása és bővítése érdekében megvalósítandó technológiai és telephely fejlesztési törekvések, a vállalkozások együttműködései és hálózatosodása, a jövőcentrikus tevékenységek betelepítése, továbbá a hiányzó szellemi és innovációs bázis létrehozása is e célokat szolgálják.

A megyei területfejlesztési célokat szolgáló gazdaságfejlesztési programnak is fontos célterülete a „kritikus tudástömeg” megerősítésének és megyébe vonzásának támogatása megfelelő inkubációs, kutatási, képzési, bevizsgálási és demonstrációs infrastruktúrák létrehozásával.

6. A szociális gazdaság erősítése, foglalkoztatást és közfoglalkoztatás segítő programok hatékony megvalósítását segítő fejlesztések, képzések megvalósítása és támogatása. Munkahelyi integrálásra orientált, illetve alternatív foglalkoztatást bővítő képzési programok megvalósítása

A fiatal, képzett, tehetséges fiatalok számára akkor tud a megye megfelelő jövőképet kínálni, ha minden eszközzel segíti sikeres vállalkozóvá válásukat. Ehhez szükség van arra, hogy sikeres korábbi helyi példák hiányában egy új típusú, gyakorlat orientált vállalkozó képzésben vegyenek részt, melynek végére vállalkozásukat is létrehozzák. Az általános vállalkozó képzés mellett azt is segíteni kell, hogy a vállalkozáshoz szükséges szakmai képesítéseket is megszerezzék, ha az szükséges. A célcsoportra kiemelt, szervezett figyelmet kell fordítani a follow-up során, hiszen a jövő vállalkozó társadalma felé is pozitív mintát tudnak jelenteni, fokozva a megyében a vállalkozói kedvet.

7. A szegénység és kirekesztettség csökkentése, integrált térségi programok megvalósítása a társadalmi befogadás előmozdítása, a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben a szegénység és a kirekesztettség kezelésére

Szegénység elleni küzdelem térségi modell programok megvalósításával

A társadalmi felzárkózáshoz feltétlenül szükséges egyfelől a szegénység okainak megszüntetésére való törekvés, a szegénység kialakulásának megelőzése, másfelől a szegénységből fakadó jelentős hátrányok csökkentése.

A szélsőséges élethelyzetek, kirívó társadalmi különbségek, a társadalmi zárványok kialakulása, s az ehhez kapcsolódó esélytelenség, a hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése a megye társadalmának stabilitását, fenntarthatóságát, biztonságát veszélyeztetik. A megye keleti részében a deprivált élethelyzetek megszüntetésére elindított, eredményt felmutatni tudó programok például a gyermekszegénység, életviteli hátrányok felszámolása folytatására, egészségügyi szűrő programok kiterjesztésére nyílik lehetőség. A megye deprivált helyzete indokoltá teszi kiemelt társadalomfejlesztési program megvalósítását, a több évtizede tartó leszakadási folyamat megállítása, visszafordítása e nélkül nem megvalósítható.

A szegénység és kirekesztettség csökkentése érdekében meghatározó jelentőségűek a foglalkoztatási programok, amelyek a fenntartható, a népesség képzettségéhez, képességeihez igazodó és minőségi foglalkoztatás bővítését jelentik. Ennek részét képezik

- a munkavállalói mobilitás növelése és támogatása
- az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is
- a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok közöttük a romák és kifejezetten a roma nők fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén

- az önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozások, közöttük innovatív mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozása révén
- a nemek közötti egyenlőség minden területen, többek között a foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a munkahelyi előmenetel terén, a munka és a magánélet összeegyeztetése és az „azonos munkáért azonos bér” elvének érvényesítésével
- a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodásával a megváltozott körülményekhez

A szegénység és kirekesztettség csökkentése érdekében fontos eszköz a közfoglalkoztatási programok hatékony megvalósítását segítő fejlesztések, képzések támogatása

A hátrányos társadalmi csoportok generációinak egyes csoportjai számára kizárólagosan a közfoglalkoztatás ad lehetőséget a foglalkoztatáshoz szükséges munkakultúra elsajátítására. A közfoglalkoztatás akkor töltheti be ezt a funkciót eredményesen, ha új alapokra helyezett, térségeket célzó, értékteremtő, közösségépítő – *optimális esetben a térség területi hátrányait is csökkentő, vagy felszámoló* – munkák valósíthatók meg. A közfoglalkoztatás eszköze kell, hogy legyen a munkaerő-piaci szociokulturális hátrányok leküzdésének. Integrálás eszköze, melynek keretében a későbbi tartós foglalkoztathatósághoz, munkaerő-piaci kompetenciák sajátíthatók el, az egyén megfelelő szakmai jártasságot szerez egy-egy munkaterületen, amelyre alapozva a későbbiekben jó eséllyel tud munkát vállalni. Az integráló közfoglalkoztatás a kiválasztást követően pszicho-szociális felkészítést, szakmai képzést és hosszabb távú foglalkoztatást biztosít. Az intézkedés támogatja, hogy a sikeres közfoglalkoztatási programok megvalósításának legjobb gyakorlatai megosztásra kerüljenek a rászoruló helyzetének javítása érdekében.

A szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem társadalmi befogadás előmozdítása érdekében szükséges további beavatkozások

- a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
- a szociális vállalkozások támogatása
- az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében
- a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja

- hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása
- a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat
- a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása
- közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása és megvalósítása

8. Az „Egészséges társadalom megteremtése” program keretében **a megye lakossága egészségi állapota felmérése és a megyei sajátosságok figyelembevételével történő javítása**, az intézmény és ellátó hálózat fejlesztése, racionalizálása, a megelőzést az egészségmegőrzést és a gyógyítást szolgáló átfogó programok megvalósítása. Nógrád megye egészségügyi intézményei fejlesztése, együttműködésük javítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, a rendszer biztonságos és kiszámítható működésének biztosítása.

Az egészségmegőrzési és javító megyei programot a Nemzeti Népegészségügyi Programhoz kapcsolódóan javasolt Nógrád Megye Önkormányzata, az egészségügyben meghatározó megyei intézmények és a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet közötti stratégiai megállapodás keretében tervezni és lebonyolítani.

A Nemzeti Népegészségügyi Program feladatainak végrehajtását koordináló Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet részvétele kiemelten fontos a jó gyakorlatok megismerése és elterjesztése szempontjából, hiszen az Intézet különös figyelmet fordít az olyan Nógrád megye társadalmát is fenyegető, széles tömegek egészségét érintő káros jelenségekre és azok lehetséges megelőzésére, mint a dohányzás, az alkohol, a kábítószer és az AIDS, hiszen ezek az egészségromboló népbetegségek aktív és hatékony felvilágosító munkával megelőzhetőek lennének. Csak úgy, mint korunk, egyre többeket érintő problémája az elhízás. Az Intézet célja, hogy megértesse az emberekkel, hogy a helytelen táplálkozás, a mozgásszegény életmód következményeként kialakuló betegségek (magas vérnyomás, szív- és érrendszeri betegségek, mozgásszervi problémák, némely rákfajta stb.) elkerülhetőek. Ezeknek, a napjaink halálozási statisztikájának élén álló betegségeknek a megelőzése érdekében az Intézet

különböző programokkal, felvilágosító kiadványokkal és előadásokkal fordul a lakossághoz. Különös figyelmet fordít a lakosság hátrányos helyzetű rétegeinek egészségfejlesztésére és mentálhigiénés helyzetének javítására.

Népegészségügyi program

A Nemzeti Népegészségügyi Programot az Országgyűlés a 46/2003. (IV. 16.) OGY határozattal fogadta el azért, mert a magyar lakosság egészségi állapota nemzetközi összehasonlításban rendkívül kedvezőtlen, és jelentősen elmarad attól, amit társadalmi-gazdasági fejlettségünk általános szintje lehetővé tette.

Egyes megbetegedések, halálokok tekintetében hazánk vezető helyet foglal el a nemzetközi statisztikákban. Jelenleg a születéskor várható élettartam a férfiaknál 68, a nőknél 76 év, ami messze elmarad az Európai Unió tagállamaitól. Különösen tragikus a középkorú férfiak kimagasló halálozása.

A népegészségügyi program bár először 12 évvel ezelőtt került megfogalmazásra – *és azóta történtek pozitív változások* – a program célkitűzései ma is helytállóak, aktuálisak és alkalmasak arra, hogy Nógrád megye humánstratégiájának is részét képezzék.

A Népegészségügyi program fő célkitűzései:

1. Egészséget támogató társadalmi környezet kialakítása

- Egészséges ifjúság
- Idősek egészségi állapotának javítása
- Esélyegyenlőség az egészségért
- Egészségfejlesztés a mindennapi élet színterein

2. Egészséges életmód programja, az emberi egészség kockázati tényezőinek csökkentése

- Dohányzás visszaszorítása
- Az alkohol és drogmegelőzés
- Egészséges táplálkozás és élelmiszer-biztonság
- Aktív testmozgás elterjesztése
- Közegészségügyi és járványügyi biztonság
- Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram

3. Az elkerülhető halálozások, megbetegedések, fogyatékoság megelőzése

- Koszorúér- és agyérbetegségek okozta megbetegedések, halálozások visszaszorítása
- Daganatos megbetegedések visszaszorítása
- A lelki egészség megerősítése
- Mozgásszervi betegségek csökkentése
- AIDS-megelőzés

4. Az egészségügyi és népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése az egészségi állapot javítása érdekében

- Népegészségügyi szűrővizsgálatok
- Ellátásfejlesztés
- Erőforrás-fejlesztés
- Monitorozás-informatika

5. Egészséges ifjúság

Cél:

- Már a fogantatástól kezdve biztosítani az egészséges élet lehetőségét mindenkinek.
- A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés alapvető színterévé.

Felelős gyermekvállalás, egészséges életkezdet érdekében szükséges beavatkozások:

- Családtervezési tanácsadás színvonalának javítása a körzet védőnői, az iskola-védőnői ellátás és a Családvédelmi Szolgálat fejlesztésével, a szakmai-módszertani háttér fejlesztése a meglévő intézményrendszer
- tevékenységének összehangolásával és fejlesztésével.
- A genetikai terheltségek korai felismerése (családtervezés) és a hajlam következményeinek kivédése egészséges életmóddal és orvosi beavatkozásokkal.
- A védőnői szolgálat fejlesztése, a szakfelügyelet személyi, tárgyi és továbbképzési feltételeinek fejlesztése, egységes elveinek meghatározása, bevezetése.
- A nő, anya, 0-18 éves gyermek-egészségügyi ellátásban a prevenció egységes elveinek, meghatározása, bevezetése.

- A „családbarát szülészet” ösztönzése, a szoptatás népszerűsítése, általánossá és természetessé tétele

A Gyermekkorai prevenció érdekében szükséges beavatkozások:

- Programok a gyermek testi és lelki fejlődésének nyomon követésére.
- Fogászati kockázati stratégia kidolgozása és alkalmazása.
- Az iskolában működő iskolaorvosi-védőnői egészségügyi feladatok bekapcsolása az iskola világába, együttműködési modellek kialakítása az iskola vezetésével.
- A szervezett iskolafogászati hálózat teljes körű kiépítése, szájhigiénés programok indítása.
- Lakossági felvilágosítás a jód- és fluor-pótlásról.
- Fluor-pótlás alternatíváinak vizsgálata, beillesztése szájhigiénés programokba.
- A jódozott kenyhasó használatának elterjesztése.
- Jód-ellátottsági vizsgálatok, golyvagyakoriság felmérés

6. Idősek egészségi állapotának javítása

Cél: A folyamatosan növekvő számú idős lakosság életminőségének javítása.

A megvalósítás stratégiai irányai

Az egészségügy területén

- Az egészségügyi oktatásban, továbbképzésben és az alapellátási szolgálatban tanítani kell az időskorúak sajátos problematikáját.
- A média segítségével rendszeresen foglalkozni kell az idős kor folyamatainak és azok életvitelre való hatásának közérthető szakmai ismertetésével. A cél az, hogy a tájékoztatás egyben az önellátásra törekvést és annak megvalósítását is minél inkább elősegítse.
- Olyan átmeneti létesítményeket kell kialakítani, amelyek az időskorúak rehabilitációját segítik a magasabb fokú önellátás irányában.
- Az idős emberek egészségi ellátással kapcsolatos biztonságérzetének javítására fokozatosan ki lehetne alakítani a „vészjelző” eszköz (karkötő, lánc, „pánik gomb”) használatához szükséges infrastruktúrát, együttműködve a házigondozó szolgálat fejlesztésével.
- Annak érdekében, hogy a beteg rehabilitációja ott történjen, ahol az számára a legmegfelelőbb, „otthonápolási/laikus gondozási lánc” kiépítését az ehhez szükséges

képzés biztosításával tervezzük, amely később kiszélesíthető lenne sétáltatás, otthoni foglalkoztatás rendszerének megszervezésével is.

7. Esélyegyenlőség az egészségért

Cél: A társadalomból kirekesztett lakossági csoportok - romák, fogyatékosok, hajléktalanok - egészségi állapotának javítása.

- A társadalomból kirekesztett lakossági csoportok (romák, fogyatékosok, hajléktalanok stb.) - a többségi társadalomhoz képest jelentősen rosszabb - egészségi állapotát előidéző okok rövid távon történő csökkentése és hosszú távon történő megszüntetése.
- A társadalomból kirekesztett lakossági csoportok, egészségügyi ellátórendszerhez, illetve ellátásokhoz, megelőzési programokhoz való egyenlő, diszkriminációmentes hozzáféréseinek biztosítása.
- Az egészségügyi ellátórendszer szakszemélyzetének előítéletes, diszkriminációt előidéző beállítottságának, valamint a hátrányos megkülönböztetést előidéző egyéb okoknak megszüntetése.
- A graduális, posztgraduális egészségügyi képzés kiegészítése a társadalomból kirekesztettek, elsősorban roma népesség egészségi állapotára, szociális-gazdasági helyzetére, kulturális sajátosságaira vonatkozó ismeretekkel, a másságot, toleranciát erősítő tréningekkel.
- A társadalomból kirekesztett lakossági csoportok szűrő-gonddozó ellátásának fejlesztése.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD PROGRAMJAI, AZ EMBERI EGÉSZSÉG KOCKÁZATI TÉNYEZŐINEK CSÖKKENTÉSE

A dohányzás visszaszorítása

Cél: A cigarettafogyasztás csökkentése - Annak az időnek 20%-kal való csökkentése, amit egy fő passzív dohányzással „tölt”, illetve a passzív dohányzás ártalmainak csökkentése a dohányzás további térbeli korlátozásával, illetve a jelenlegi szabályok szigorú ellenőrzésével.

- A sohasem dohányzott lakosság számarányának növelése a gyermekek és fiatalok dohányzásra való rászokásának csökkentésével.

- A dohánytermékek fogyasztásának csökkentését célzó törvényi és egyéb szabályok betartatása, szigorítása az Európai Unió és az EVSZ javaslatai figyelembevételével
- A dohányzás és a dohányipar társadalmi elfogadottságának csökkentése, olyan társadalmi környezet kialakításával, melyben a nemdohányzó életmód a társadalmi norma.

Az alkohol és drogmegelőzés

Cél: Az alkohol- és drogfogyasztás és az általuk okozott egészségi és szociális károk visszaszorítása és megelőzése.

- A fejenkénti alkoholfogyasztás számottevő csökkentése.
- Az alkohol okozta pszichoszociális problémák (elsősorban a családra és a benne felnövő gyerekekre gyakorolt káros hatások, illetve az alkohollal összefüggő balesetek) jelentős mértékű, mérhető csökkentése.
- Az ifjúsági alkoholfogyasztás előfordulási gyakoriságának és mennyiségének jelentős csökkenése. Az alkohol gyermekkori és ifjúsági kipróbálásnak lényeges csökkenése és koreltolódása a felnőttkorhoz közeli életszakaszok felé.
- A tiltott drogok fogyasztásának csökkentése.
- A drogfüggők számának szinten tartása, illetve csökkentése

Egészséges táplálkozás és élelmiszer-biztonság

Cél: A táplálkozással összefüggő betegségek gyakoriságának csökkentése és a lakosság egészségi állapotának javítása egészséges táplálkozással.

- Az egészséges táplálkozás ismereteinek elterjesztése a szakemberek és a teljes lakosság körében.
- Az egészséges táplálkozás megvalósításához szükséges megfelelő mennyiségű és minőségű élelmi anyag előállítás (agráripar) és élelmiszer-termelés (élelmiszeripar) a fenntartható mezőgazdaság és állattenyésztés, valamint környezet megóvási politikával.
- Az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesítése a közétkeztetésben.

- A család táplálkozásbiztonságnak megteremtése - minden gyermek számára mindig elérhető legyen elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű táplálék az iskolai étkeztetési rendszer kiterjesztésével.
- Az élelmiszer-biztonság fokozása, élelmiszerek által közvetített megbetegedések visszaszorítása, felkészülés az új kihívásokra.

Aktív testmozgás elterjesztése

Cél: A lakosság mind szélesebb körében kialakuljon a mozgásgazdag életmód, a testedzés szerves szükségletté váljon, a sportolás közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen.

- Növelni az egész népesség körében azok számát, akik élettani szempontból kellő gyakorisággal, időtartamban és intenzitással sportolnak.
- Növelni azon lakosok arányát, akiknek a testedzés a kellő élettani hatást ugyan nem éri el, de mégis testmozgásban gazdagabb az életmódjuk, mint jelenleg.
- Magas szintű tárcaközi együttműködés megvalósítása az egészség és annak szerves része, az egészségspport témakörben.
- A köznevelésben a mindennapos testmozgás, testedzés és a rendszeres iskolai sporttevékenység feltételeinek biztosítása
- A nappali rendszerű iskolai oktatásban valamennyi iskolatípus nevelési-oktatási programjába minden tanuló számára épüljön be a testnevelés mindennapos elméleti és gyakorlati oktatása.
- Folyamatos és széles körű tájékoztatás a médiában a rendszeres testedzés, sportolás fontosságáról, előnyeiről, elérhetőségéről.
- A szabadidőspport bármely korosztály és valamennyi társadalmi réteg számára legyen elérhető az országosan megfelelő számú és minőségű sportlétesítményekben.

Közegészségügyi és járványügyi biztonság

Cél: Elsődleges megelőzéssel az egészséges (élet)évekért és a biztonságosabb, hosszabb életért.

- A közegészségügyi biztonságot veszélyeztető rendkívüli események (beleértve terrorgyanús cselekvéseket is) hatásainak gyors felismerésére és hatékony

megakadályozására alkalmas gyors reagáló képesség feltételeinek megteremtése (a már működő rendszerekre építve).

- A veszélyes vegyi anyagok okozta egészség- és környezetkárosító hatások megelőzése, az ún. kémiai biztonság megerősítése.
- A radioaktív sugárforrások egészségkárosító hatásainak megelőzése, az ún. sugárbiztonság megerősítése.
- A biológiai veszélyhelyzet monitorozására szolgáló felügyeleti rendszer kialakítása, a mikrobiológiai és/vagy biológiai fenyegetettség időben történő felismerése, a veszély gyors elhárítása.
- A munkahelyi egészségkárosodások megelőzése.
- Ipari létesítmények lakosságot veszélyeztető egészségkárosító kockázatának gyors becslése, kezelése, kommunikálása.
- A közegészségügyi biztonságot támogató információs rendszer kifejlesztése és működtetése.

AZ ELKERÜLHETŐ HALÁLOZÁSOK, MEGBETEGEDÉSEK, FOGYATÉKOSSÁG MEGELŐZÉSE

Koszorúér- és agyérbetegségek okozta megbetegedések, halálozások visszaszorítása

Cél: A koszorúér- és agyérbetegségek okozta korai halálozás csökkentése.

- Szívkoszorúér korai halálozás csökkentése
- Agyérbetegségek korai halálozásának csökkentése
- A hipertóniaszűrés hatékonyságának növelése
- A rendszeres kezelésben részesülő hipertóniás betegek részarányának növelése
- A hipertónia hatékony kezelésének növelése
- A felnőtt lakosság ismerje a fenyegető szívinfarktus és szélütés tüneteit és legyen tájékozott az orvoshoz fordulás lehetőségeiről és szükségességéről.
- Az ellátó rendszer gyakorlatában az akut esetek legalább 80%-ban érvényesüljenek a szakmai kollégiumok irányelvei az ellátás tartalmára és időintervallumaira nézve.
- A tényeken alapuló orvostudomány eredményeit minél szélesebb körben kell hozzáférhetővé tenni a szakemberek és a lakosság számára.

Daganatos megbetegedések visszaszorítása

Cél: A daganatos halálozások növekedő trendjének megállítása.

- Az Onkológiai Centrumok egységes rendszerének kialakítása.
- Az alapellátásban az „onkológiai éberség” érvényesítése.
- Egységes graduális és posztgraduális képzés megvalósítása.
- Onkológiai feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra folyamatos biztosítása.
- Az onkológiai tevékenységről és a daganatok előfordulásáról szóló adatszolgáltatási rendszerek fejlesztése.
- Az onkológiai betegek rehabilitációs intézményrendszerének kiépítése.

A lelki egészség megerősítése

Cél: A lakosság lelki egészségi állapotának, és életminőségének javítása, az egészségtudat fejlesztése, a lelki egészségnek, mint értéknek a felmutatása.

- Mentális zavarok elsődleges megelőzése.
- A pszichiátriai zavarok korai felismerése és kezelése, az alapellátásban dolgozók érzékenyítése a pszichiátriai zavarok iránt.
- Az alapellátás lelki egészségvédelmi szolgáltatásainak erősítése.
- A fiatalok öngyilkossági arányának visszaszorítása
- Az öngyilkosságok számának csökkentése
- A depressziós betegek kezelésbevételi arányának javítása
- A pedagógusok és a segítő foglalkozásúak lelki egészségvédelemmel összefüggő szemléletének és tudásának fejlesztése a diákok lelki egészségének megőrzése érdekében.

Mozgásszervi betegségek csökkentése

Cél: A krónikus mozgásszervi betegek életminőségének javítása.

- A mozgásszervi betegségek számbeli növekedésének lassítása.
- Idült mozgásszervi betegek mozgáskészségének legmagasabb szinten való megőrzése.
- Korszerű reumatológiai ellátás és oktatás megteremtése.

- Mozgásszervi megelőzési szemlélet széles körű elterjesztése egészségneveléssel, betegtájékoztatással, szakmai továbbképzéssel.
- Az iskolai testnevelésben elindult megelőzési programok (tartásjavító torna elterjesztése, mindennapi iskolai testmozgás) továbbvitele

AIDS-megelőzés

Cél: Csökkenjen a Humán Immundeficiencia Vírus (HIV) okozta új fertőzések száma és javuljon a diagnosztizált fertőzések aránya.

- Az új HIV-fertőzések megelőzése, az alacsony fertőzési gyakoriság fenntartása mellett az AIDS-megbetegedés és halálozás csökkentése.
- Elsődleges megelőzési programok formáinak és tartalmi kereteinek kialakítása, a fiatalok számára kidolgozott programok beillesztése az iskolai egészségnevelési oktatásba, illetve drogmegelőzési programokba. Speciális megelőzési programok kidolgozása magas fertőzési kockázatot vállaló csoportok számára.
- Pályázati rendszer kidolgozása és pályázati alap létrehozása a fenti programok támogatására.
- A HIV-fertőzés felderítési hatékonyságának növelése, elsősorban a magas fertőzési kockázatú magatartásúak körében.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS NÉPEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYRENDSZER FEJLESZTÉSE AZ EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Népegészségügyi szűrővizsgálatok kiterjesztése

Cél: A szervezett és célzott lakossági szűrővizsgálatok segítségével 70 éves kor alatt 5-10%-kal mérséklődjön a daganatos betegségek okozta halálozás

- A 45-65 év közötti asszonyok 70%-a vegyen részt a kétévenként megismételt mammográfiás emlőszűrésen, ezáltal is csökkenjen az emlőrák okozta halálozás.
- A méhnyakrák okozta halálozás csökkenjen a 25-65 év közötti asszonyok egyszeri negatív szűrővizsgálatát követően 3 évenként megismételt, citológiai vizsgálatot is alkalmazó, a céllakosság legalább 70%-ára kiterjedő nőgyógyászati méhnyakszűrése útján.

- Az 45-65 év közötti nők és férfiak korosztálya részére a széklet vér laboratóriumi kimutatásán alapuló vastag- és végbélszűrés rendszerének megszervezése.

Ellátásfejlesztés

Cél: Az egészségügyi ellátó rendszernek a népegészségügyi prioritások mentén történő céltudatos fejlesztése, mely eredményeit tekintve optimális hatásfokkal működik.

- Az alapellátás tevékenységi körének bővítése, az életmód-tanácsadás bevezetése.
- Az ellátás különböző szintjein dolgozó egészségügyi személyzet szemléletének, magatartásának befolyásolása a minél korábban befejezett ellátás érdekében.
- Az ellátás különböző szintjein:
  - o A szív- és érrendszeri betegségek megelőzési szemléletű ellátásának javítása.
  - o Az onkológiai betegségek megelőzési szemléletű ellátásának javítása.
  - o A mozgásszervi betegségek rehabilitációs rendszerének fejlesztése.

Erőforrás-fejlesztés

Cél: Szakemberek, hatóságok, civil aktivisták és kutatók részére olyan infrastruktúra építése, illetve célirányú oktatás és továbbképzés szervezése, amely elősegíti a hatékony népegészségügyi tevékenységet minden lehetséges megvalósulási szinten.

- Népegészségügyi szakemberek körében a munkahelyi internet hozzáférés érje el a 100%-ot.
- A Népegészségügyi Program akciói során keletkezett népegészségügyi adatok nyilvánosság általi elérhetősége érje el a 100%-ot.
- Népegészségügyben tevékenykedő nem egészségügyi diplomások legalább 80%-a essen át megfelelő szakirányú képzésen.
- Népegészségügy forrásainak az évek során történő folyamatos bővítése.
- Egészségi hatásvizsgálatok intézményi hátterének előteremtése.

Monitorozás - informatika

Cél: Monitorozni az egészségügyi programok előrehaladását, követni a lakosság egészségi állapotának és meghatározó tényezőinek a Program végrehajtása nyomán bekövetkezett változásait.

9. Szociális ellátások magas szintű biztosítása, a szolgáltatások elérése esélyegyenlőségének és a szolgáltatásbiztonság növelése. A társadalmi depresszió kezelése, a szociális biztonság növelése a megyei társadalom szerkezetének, összetételének és rászorultak területi elhelyezkedésének figyelembevételével kiemelt figyelemmel a gyermekkorúak, a pályakezdők a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességűeket és az időskorúak szociális ellátására.

Kiemelt humánstratégiai célok

- **a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése,**
- **a szociális ellátórendszer biztonságos és kiszámítható működésének biztosítása**

Az ellátórendszer működtetése és fejlesztése során figyelembe kell venni a népesség összetételének változásait, családok megváltozott életkörülményeit, az ezekből adódó sajátos feladat ellátási feladatokat. Ebből adódóan át kell tekinteni a működés és a feladatellátás szervezeti, anyagi és módszerbeli feltételeit és azokat hozzá kell igazítani a megváltozott körülményekhez.

Az ellátás középpontjába a rászorultságot és a családgondozást kell állítani.

A szociális ellátás fejlesztésének fő területei:

- a gyerekjóléti központ
- a bölcsőde
- a családok átmeneti otthona
- a gyerekek átmeneti otthona
- a családsegítő szolgálat
- a szociális étkeztetés
- a házi segítségnyújtás
- az idősek nappali ellátása
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- az idősök otthona
- a pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása
- valamint az alacsony küszöbű additológiai ellátás

fejlesztése, ezen szolgáltatások jogszabályokban meghatározott színvonalának biztosítása, e szolgáltatásokhoz való hozzájutás esélyegyenlőségének javítása.

Indokolt az országos átlagtól eltérő társadalmi és települési sajátosságokra való tekintettel ezen ellátások tervezése és megvalósítása során a Nógrád megyei, illetve a megyén belüli térségi sajátosságok fokozott figyelembevételét, a szükséglet vezérelt ellátás kialakítását.

Az ellátásbiztonság egyaránt hozzájárul a társadalmi depresszió kezeléséhez, a szociális biztonság növeléséhez.

A szolgáltatásokhoz való hozzájutás esélyegyenlőségének fontos feltétele a mobilitás növelése Nógrád megyében. A közlekedésfejlesztés szerepe lényeges a szolgáltatásokhoz való hozzáférés érdekében. Hasonlóan a közlekedésfejlesztés a kulcs a munkahelyek elérésében is. A közlekedési szolgáltatókkal szükséges megállapodások megkötése, esetleg vállalkozói alapon igényvezérelt személyszállítási szolgáltatások megteremtése.

A testileg és mentálisan egészséges társadalom egy térség fejlesztésének előfeltétele. Ennek érdekében meg kell teremteni az egészséges élet alappilléreinek – a fizikai, és mentális egészség, a családi kötelékek, és a közösséghez tartozás – biztonságát. Térség- és célcsoport specifikus felkészítő programok megvalósításával a munkára kész állapot elérését kell elősegíteni. A versenyképes tudás biztosításához elengedhetetlen a felsőfokú oktatás megyei jelenléte önálló intézmény vagy kihelyezett karok által.

A társadalmi depresszió kezelése, a szociális biztonság növelése a megyei társadalom szerkezetének, összetételének és rászorultak területi elhelyezkedésének figyelembevételével kiemelt cél különös figyelemmel a gyermekkorúak, a pályakezdők a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességűeket és az időskorúak szociális ellátására.

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, a szociális ellátórendszer biztonságos és kiszámítható működésének biztosítása fontos feltétele a humánstratégiai célkitűzések teljesüléséhez.

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem fő elemei:

- a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi befogadás előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
- a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
- az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében

10. Közösségfejlesztés, befogadó társadalmi és közösségi megújulás, a nemzetiségek, a civil kezdeményezések valamint a szervezetek támogatása, a térségi és a helyi identitás növelése érdekében.

A közösség megtartó ereje is egy olyan erőforrás, ami a Nógrádi identitástudatban jut érvényre. Ma megfigyelhető egy visszaköltözési folyamat is, aminek legfőbb hajtóereje a közösség, a családi, baráti szálak. Kimutatható, hogy épp ezek a szálak lazulnak azáltal is, ha tanulás céljából ingázni kezdenek a középiskolások vagy egyetemisták.

A helyi identitás ugyanakkor egy térség versenyképességének fontos eleme. Aktív, kreatív együttműködő társadalom nélkül nem lehet a helyi identitást megtartani, növelni.

A megye társadalmára ma jellemző a depresszió, a negatív gondolkodás. A kilátástalan helyzetben, mélyszegénységben élő emberek megfelelő felkészítés nélkül nem képesek sikeresen megjelenni a munkaerőpiacon, még közfoglalkoztatottként sem. Az embereknek önbizalmat, reményt, kompetenciát kell adni az életük megváltoztatásához.

A helyi identitás megőrzése, kialakítása a közösségi színterek felszerelésén és tartalommal való megtöltésén, nemzetiségi tradíciók, természeti, kulturális és gazdasági értékek

megőrzésének és bemutathatóságának fejlesztésén, tematikus rendezvények, képzések és táborok megszervezésén keresztül biztosítható.

Közösségfejlesztési programok megvalósításával, szakmai előadások, képzések lebonyolításával, hozzájárulhatunk a települések népességmegtartó erejének javításához, a térségi tudásszint növeléséhez.

Az iskolai oktatás nagy feladata a honismeret és az anyanyelvápolás tudatos felvállalása és feltételeinek megteremtése. A képzési, szakképzési rendszer megújításában előnyt kell élvezniük a kiemelt megyei iparágaknak, a helyi gazdaságfejlesztés irányainak és a kreativitás fokozásának.

Az élhető város központi részét képező közterek, közparkok, közterületi játszóterek közterei, közparkjai, közterületi játszóterei és sportpályái a közösségépítés fontos helyszínei. A közösségformálást erősítő terek megújításával, a helyi közösségek együttműködésének erősítésével, létesítmények fejlesztésével, szabadidős létesítmények, közösségépítést szolgáló létesítmények fejlesztésével aktivizálni szükséges a helyi társadalmat.

Helyi kezdeményezések a rászorulóknak fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközzel

A társadalmi integrációt elősegítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, a helyi szinten elérhető szolgáltatások e célból történő fejlesztése és bővítése Nógrád megyében kiemelten támogatandó.

A városi térségekben élő, alacsony jövedelmű családok, illetve a szegregációs folyamatoknak kitett városrészekben élők további elszigetelésének megakadályozása az integrációra alkalmasabb lakókörnyezet kialakítása. A társadalmi szempontból problémás családok egy-egy településrészen koncentrálnak, többnyire a települések szélén. Az alacsony iskolai végzettségű és kis jövedelmű családoknak a marginalizálódott társadalmi helyzetből való kitörése nehézséget jelent. A roma lakosság felzárkóztatása, illetve tartós munkához juttatása komoly erőfeszítéseket igényel. A település rehabilitáció kiemelt területe a közösségépítést szolgáló épületek és létesítmények infrastruktúrájának megújítása.

A területi különbségek felszámolása, a leromlott településrészek rehabilitációja hozzájárul a lakosság életvitelének javításához.

A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, a veszélyeztetett csoportok helyzetének javítása, a foglalkoztatási szint növelése, illetve az elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek biztosítása elengedhetetlen. A megye súlyos rászorultsága okán lehetőséget kell keresni kiemelt projekt megvalósítására.

A közösségépítés fontos helyszínei a települések közösségközponti részét képező közterületek, melyek kialakítása a lakóközösségek számára a találkozás lehetőségét biztosítja.

A lakókörnyezet rehabilitációjával párhuzamosan a bűnmegelőzés előtérbe helyezése, a települések kiegyensúlyozott közbiztonságának megteremtése szükségszerű. A lakosság biztonságérzetének minőségi javítása, illetve a bűnelkövetés csökkentése a cél.

11. A műveltségi szint növelése, a kulturális alapellátás, a közösségi művelődés fejlesztése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének növelése, humán erőforrás fejlesztés

Nógrád megyében a Megyei Önkormányzat, a települési önkormányzatok és a Nemzeti Művelődési Intézet között javasolt stratégiai partnerség keretében lehet hatékony.

Ezért stratégiai partnerség kialakítása javasolt a Nógrád Megyei Önkormányzat és az Emberi Erőforrások Minisztériumának háttérintézményeként működő Nemzeti Művelődési Intézet, annak Nógrád megyei irodája között a megyei humánstratégiában is megfogalmazott célkitűzések megvalósításához hozzá járuló feladatok ellátásában, kiemelten:

- a kulturális alapellátásban,
- a munkahelyteremtést támogató helyi fejlesztési programok kidolgozásában és megvalósításában,
- a kulturális közfoglalkoztatásban,
- a helyi közösségi művelődési modellek módszertani fejlesztésében, kidolgozásában a jó példák adaptációjában és kiterjesztésében,
- a helyi értékek feltárásának ösztönzésében,
- a Hungarikum-törvényből adódó társadalomfejlesztési feladatok ellátásában,
- a felnőttképzési formák fejlesztésében,
- a kistépüléseken megvalósuló közösségi művelődés, humán erőforrás- és eszközfejlesztés programok kidolgozásában és koordinációjában.

A Nemzeti Művelődési Intézet egyszerre biztosít háttérrel a hagyományos nemzeti kultúra, a kortárs kulturális értékek, aktivitások és a nemzetközi közösségi kezdeményezések támogatásának. Küldetésében hangsúlyos szerepet kap a magyar nemzeti értékek gondozása. Kulturális kapcsolatrendszerét hazai, határon túli és nemzetközi szinten is folyamatosan építi, fejleszti, és elősegíti a szakemberek hálózati együttműködést. Munkájának középpontjában a helyi társadalom fejlesztése, a közösségek megerősítése, az alapértékek közvetítése áll.

Közös céljuk a generációk közötti együttműködés előmozdítása, a fiatalok társadalmi felelősségvállalását ösztönző kezdeményezések módszertani támogatása, a hátrányos helyzetű térségekben élő, illetve a szociokulturális hátrányokkal küzdő fiatalok számára a társadalmi, kulturális, szociális felzárkózás lehetőségét megteremtő mintaprogramok alkalmazása. A vidék megtartó erejének tovább fokozását segítik például az „Újra öltünk, örökítünk” vagy a „Kapunyitogató” értékfeltáró és közösségépítő mintaprogramok

A Nemzeti Művelődési Intézet hangsúlyt helyez a horizontális területek fejlesztésére, a kulturális alapellátás biztosításában. Kiemeltek az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokat, különösen a kulturális szegénység elleni küzdelmet, a hátrányos helyzetű térségek és társadalmi csoportok, a munkanélküliek hátrányainak mérséklését, a nemzeti és etnikai kisebbségek, a történelmi egyházak művelődési tevékenységének, kultúrájának támogatását.

Ezt a célt erősíti a kulturális alapellátás rendszerének kibővítése, a közösségi helyiségek felújítását támogató célzott belügyminisztériumi program, amelynek koordinációját az NMI végzi.

Folytatásra és területi kiterjesztésre méltó Nógrád megyei programok

"Gondolkodjunk közösen - szervezkedjünk együtt,, - közösségfejlesztő folyamatok Nógrád megyében program keretében

- az erőforrások feltárása és mozgósítása
- a helyi cselekvő emberek felkutatása
- közösségfejlesztés
- partnerség építése, párbeszéd a településen kívül/belül
- helyi közösségek: közös tervezés, cselekvés
- helyi cselekvési programok születése

„Pajtaszínház” - Amatőr színjátszó körök újjáélesztése Nógrád megyében program keretében

- A színjátszó hagyományok felelevenítése (közösségfejlesztés)
- Pld egy színdarab előadása

„Túl az Óperencián” - a Népmese Napja Bujákon program kertében

- a mese erkölcsi nevelő ereje
- óvodapedagógusok kezdeményezése
- több generáció képviselteti magát.
- Rajzkiállítás: „kedvenc mesém”

„Unokáink is láthassák” – digitális értékmentés Nógrád megyében program keretében

- a kulturális közfoglalkoztatás koordinátoraival közösen a megyei értékek fennmaradása, dokumentálása
- filmek, fotók, leírások készítése

Ifjúsági klubok mentorálása és újak generálása program keretében

- 2015-ben Palotás, Nógrádmegyer, Cered településekben folyt program folytatása
- a helyi ifjúság ösztönzése közösségekben való gondolkodásra. Célcsoport: a 15-30 év közötti korosztály. Témakörök: önismeret, továbbtanulás, önkéntesség, biztonságos közlekedés

Éneklő ifjúság – Kórustalálkozók program keretében

- Nógrád megyei zeneiskolák, művészeti iskolák, általános iskolai zenetagozatos különböző korcsoportokhoz tartozó osztályok bevonása, részvétele
- Cél: a zeneoktatás, a lelki-fizikai egészség megőrzése, az esztétikai nevelés, a hallás, zeneértés fejlesztése

Hogyan lesz a fűzfából kosárvessző program keretében

- 2014 sikeres kosárfonó képzés után 2015-ben nyersanyag termesztése
- Cél: munkahelyteremtés, szövetkezet létrehozása

Kapunyitogató Nógrádban program folytatása

- a helyi közösségek bemutatkozása
- a helyi értékek közvetítése
- közösségépítés

- Eddigi eredmények: 12 település részvételével 24 program: Csitár, Legénd, Herencsény, Szécsényfelfalu, Ságújfalu, Egyházasgerge, Bokor, Garáb, Kisecset, Szarvasgede, Nemti, Lucfalva

MÚZSA Művészeti Fesztivál Nógrád megye amatőr művészeti fesztiválja **folytatása**

- Eddigi eredmények: 6 járás – 12 elődöntő. Települési résztvevők. Kategóriák irodalom énekelt és hangszeres zene

A népdalkörök szakmai fejlesztése

- utazó énektanár
- amatőr népdalkörök segítése
- új tagok toborzása
- Hagyományőrzés, - örökítés

Az Önszerveződő közösségek támogatása A pásztói járásban megkezdődött támogató program kiterjesztése Nógrád megye járásaiban. Célok:

- helyi közösségek fejlesztése
- öntevékenység erősítése
- Információáramlás segítése
- jó, követendő példák bemutatása
- partnerség, kapcsolatrendszerek erősítése

Közművelődési szakmai napok folytatása

- Megyei közművelődési szakemberek találkozása
- új információk, ismeretek, pályázatok
- Cél: a közösségi művelődés területén dolgozók szakmai munkájának segítése

Települési értéktárak kialakítása

- Települési értéktárak kialakítása a 2012. évi XXX. Törvény értelmében
- közösségfejlesztésben alkalmazott módszerek, a helyi lakosság bevonása, aktivizálása
- Nagyoroszi, Nógrád, Drégelypalánk, Érsekvadkert, Dejtár Sente, Hont, Szanda települések tapasztalatainak felhasználása

Települési értéktár klubok kiterjesztése

- Eddigi eredmények: 2014 - települési értéktár bemutatók

- 2015-től települési értéktár klubok (Endrefalva, Etes, Karancslapujtő, Mihálygerge, Nagylóc, Nógrádmegyer, Rimóc, Ságújfalu településekben)

IKSZT mentorálás folytatása

- „Többcélú közösségi terek fejlesztése”
- TÁMOP „Építő közösségek” – B) A korszerű többfunkciós (multifunkcionális) közművelődési fejlesztéseket szolgáló közösségi programok, együttműködések, új tanulási formák kialakulásának elősegítése
- A szakmai módszertani fejlesztő projekt célja a többfunkciós közművelődési intézmények szolgáltatásainak közösségi alapú fejlesztése.

Kulturális Közfoglalkoztatási Program (2015. március 1.-2016. február 29) folytatása

- Eddigi eredmények: 315 fő közösségi munkás, 21 fő közösségi koordinátor 7 fő pénzügyi asszisztens 5 fő szakmai asszisztens 2 technikai munkatárs
- 205 Partnerszervezet ebből: 101 önkormányzat 18 kulturális intézmény 78 civil szervezet 1 szociális szövetkezet 7 katolikus plébánia

12. A sport és a testnevelés fejlesztése a megyében

Nógrád megye Közgyűlése 2010-ben elkészítette a középtávra szóló sportfejlesztési koncepcióját. A dokumentum eredetileg 5 éves időtávra készült, azonban az abban tervezett fejlesztések nagy többsége ma is időszerű. A humánfejlesztési stratégia sporttal összefüggő javaslatai alapvetően a sportkoncepcióban megfogalmazottakra épít, aktualizálva, kiegészítve a javaslatokat.

Nógrád megyében elő kell segíteni az állampolgárok testneveléshez és sportoláshoz fűződő jogai gyakorlati megvalósítását, az esélyegyenlőség jegyében folytatott sporttevékenységet, ideértve a kisebbségek és a hátrányos helyzetűek sportját. Egyaránt támogatandó a verseny- és a szabadidő sport, az iskolai- és a diáksport, valamint a nemzetközi sportkapcsolatok. A testnevelés és a sport fejlesztését össze kell hangolni az egészségügyi célkitűzésekkel, a környezet- és természetvédelemmel, valamint a területfejlesztésekkel. Az önkormányzatok feladata, hogy a sport járuljon hozzá az önvészélyeztető káros tendenciák csökkentéséhez, gondoskodjon a sportrendezvények biztonságáról, a sportolói személyiségvédelemről.

A sportkoncepció feladata, hogy tartalmazza a sport szervezésével, irányításával kapcsolatos teendőket, meghatározza a prioritásokat, azt a sajátos szervezeti struktúrát, amely erősíti a sport társadalmi funkcióját és lehetővé teszi az önkormányzati szándékok és döntések végrehajtását. A megyei humánfejlesztési stratégia sporttal összefüggő prioritásai:

- meg kell őrizni, sőt egyes területeken javítani kell a megyei sportstruktúrát,
- versenysportban kezdeményezni és támogatni kell a differenciált fejlesztést,
- bővíteni kell a bajnoki rendszert és növelni kell a megyébe lebonyolításra kerülő sportrendezvények számát,
- eredményes sportágakban szélesíteni kell a felmérést és a feltételekkel rendelkező helyeken utánpótlás központokat kell létrehozni,
- nagyobb figyelmet kell fordítani a fogyatékosok és a kisebbséghez tartozók sportjára,
- bővíteni szükséges a szabadidősport választékát, és a résztvevők számát,
- a megyei adottságok figyelembevételével szükséges a turizmust és a természetjárást fejleszteni,
- erősíteni kell a civil szervezetek szerepét a sportirányításban,
- a feladatok megvalósításához szükség van a sport feltételrendszerének további javítására.

Feladatok az iskolai testnevelés terén:

A testnevelés és a sport egymástól elválaszthatatlan fogalmak, együtt kezelhetők, egymással folyamatos kölcsönhatásban vannak. Csak ott van megfelelő színvonalú eredményes utánpótlás-nevelés és versenysport, ahol a testnevelés és diáksport ügye rendben van. A testnevelés és sport megszerettetése a családban kezdődik, de meghatározó erővel bírnak a nevelési – oktatási intézmények. Ezt a célt jól szolgálta a mindennapos testnevelés kötelező bevezetése központilag valamennyi iskolában. E téren feladat a mindennapos testnevelés tárgyi feltételeinek (tornatermek, sporteszközök), valamint szakmai feltételeinek (a tanórák érdemi kitöltése szakmailag magas színvonalon) folyamatos javítása biztosítva ezzel a testnevelési órák hatékonyságának javítását. Növelni kell a középiskolás korúak rendszeres sportfoglalkozásokon való részvételének arányát.

Feladatok a szabadidősportok terén:

A megyei önkormányzatnak közre kell működnie a szabadidősport népszerűsítésében, a nagyobb szabadidős események lebonyolításának támogatásában, a létesítményi feltételek javításában. Kezdeményeznie kell, hogy a megye tanintézményei biztosítsanak

sportlétesítményeikben meghatározott időpontokban, a lakosság számára sportolási lehetőséget.

A megyében a turizmus és a természetjárás kihasználatlan lehetőségekkel rendelkezik. A sportszervezeteknek több olyan sportág rendezvényeit kell bővíteni, amelyek kedvező és népszerű idegenforgalmi és a megye kiránduló helyein kerülnek lebonyolításra (kerékpár, teljesítménytúrázás, tájfutás, sportturizmus, természetjárás, stb..) Ugyanakkor minden szervezettel össze kell fogni ezeknek a programhelyeknek minél komfortosabbá tétele érdekében. Segíteni kell a szervezett turizmust, az öntevékeny kirándulóknak pedig rendszeres, színvonalas programokat kell biztosítani. A teljesítménytúrák szerepe növelendő, építve a Mátra, a Cserhát és a Karancs-Medves térség kiváló adottságaira.

Feladatok a fogyatékkal élők és kisebbségben lévők sportja terén:

A fogyatékkal élő emberek életében a sport az önértékelés és az önbecsülés megszerzésének fontos eszköze. Ezért egyre több lehetőséget kell számukra biztosítani, hogy a sportban is bizonyíthassák „egyenrangúságukat”. Feladatuk, hogy a különböző fogyatékkal élő csoportok számára – a Fogyatékkal Élők Megyei Sportbizottsága és a Megyei Fogyatékos Szervezetek közreműködésével – rendszeresebb mozgási lehetőség legyen biztosítva. A sportcélú beruházásoknál kiemelt figyelmet kell arra fordítani, hogy az objektumokat a fogyatékkal élő emberek is használni tudják. A roma kisebbség rossz egészségi és életfeltételein a sport segítségével is lehet javítani. Ezért szükséges közülük minél több fiatalt bevonni a szakosztályi munkába, ahol nem csak fizikai felkészítést, hanem az életre való nevelésüket és a társadalomba való beilleszkedésüket is segítik.

Feladatok a versenysport terén:

Tudomásul kell venni, hogy Nógrád megye a következő években sem lesz a verseny- és élsport „fellegvára”, a jelenlegi helyzetnél azonban néhány területen megvan az előrelépés lehetősége. Az adottságok néhány csapat magasabb osztályban történő szereplését és néhány tucat élsportoló versenyeztetését teszik lehetővé. Természetesen a fentiek mellett szükség van egy erős középszintű és alapfokú versenysport struktúrára. A versenysportnak csak abban a helyzetben van előrelépési lehetősége, ha maximálisan és hatékonyabban használjuk ki lehetőségeinket, ha jobb lesz az együttműködés és nem utolsósorban differenciálunk sportágak, sportegyesületek, szakosztályok között. Ez alapján kell az önkormányzati és közvetve szerzett állami, vállalkozói pénzeszközöket felhasználni.

A megye sportrendezvény szervező, lebonyolító képessége eddig is jó színvonalú volt, és jelenleg is van néhány hagyományos verseny. Természeti adottságokat és a létesítmény helyzetet figyelembe véve azonban növelni kell a kiemelt hazai és nemzetközi sportesemények számát. A bővítés teremsportágakban, teljesítménytúrázásban, tájfutásban, horgászatban, triatlonban, autó-motorsportban és labdarúgásban lehetséges. Jelentősen növekszik az élsport szórakoztató funkciója. Napjainkban egy-egy hétvégén 25-30 ezer ember tölti szabadidejét Nógrád megyében sportesemények látogatásával. Ez a létszám az eredmények javulásával növekedhet.

Létesítményfejlesztési feladatok:

A következő öt évben a megyei sportlétesítmények fejlesztése kétirányú:

- Egyrészt a meglévő szabadtéri, illetve fedett sportlétesítmények állagmegóvásáról, felújításáról kell gondoskodni a létesítménytulajdonosokkal közösen. Ehhez döntően helyi forrásokra kell és lehet támaszkodni, bár a különböző iskola-felújítási pályázatok is nyújthatnak segítséget.
- Másrészt a települési önkormányzatok kezdeményezésével új sportlétesítmények létrehozását kell támogatni. Szükséges lenne Balassagyarmat, Szécsény, Pásztó térségében tanuszoda építése.

Mindenképpen aktuálissá vált – elsősorban az atlétika, de más sportágak szempontjából is – egy műanyag borítású atlétikai pálya építése a megyében. Ezek mellett országos pályázatok segítségével több kisebb, különböző méretű szabadtéri pálya létrehozása kívánatos.

Pénzügyi feltételek biztosítása:

Továbbra is az önkormányzatok lesznek a sport támogatói, bár a központi elvonások miatt a korábbinál is nehezebb helyzetben vannak. A lakosság fizetőképessége csökkent és a szponzorálási háttér szűkült. A gazdaság várható javulása, állami támogatások növekedése, az önkormányzatok pénzügyi helyzetének pozitív változása, a lakossági pénzeszközök bővülése teszi lehetővé a fejlesztési elképzelések megkezdését, megvalósulását. Szükséges pályázati források bevonása, különös tekintettel az EFOP és a TOP és további hazai pályázati lehetőségekre. Mindezekhez még a sportszervezetek szigorúbb, céltudatosabb gazdálkodása szükséges.

A területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott és elfogadott – a humánstratégiában kiegészített - átfogó célok teljesülésének feltételei

Alapfeltételek:

- Partnerség és együttműködés a térségi és helyi társadalom képviselői (tagjai) és az itt élő, a humánszolgáltatásokban dolgozó szakemberek között
- A térség és a települések fejlődésében elkötelezett *(illetve az egészségben a jólét és a tudás bővítésében érdekelt)* helyi társadalom
- A humánkapacitások bővítése úgy megyei-, mint térségi illetve települési szinten a területfejlesztés intézményeitől, az ellátó- és szolgáltató rendszer intézményeiig.
- A szakértelmiség kellő számú jelenléte és társadalmi felelősségvállalásának megőrzése, illetve erősítése *(a térségi és a helyi szakértelmiség megtartása, újabb értelmiségi csoportok térségbe vonzása, letelepítése)*
- Képességek és tudás a sajátos feladatok elvégzéséhez, a társadalmi szerepek hatékony ellátásához
- A helyi értelmiség biztonságos megélhetéséhez, jó közérzetéhez és elégedettségéhez szükséges feltételek megléte *(illetve javulása)*
- A sajátos fejlesztést igénylő térségek egyedi kezelését és ellátását biztosító szakemberek biztosítása *(orvoshiány, pedagógushiány megszüntetése)*
- A feladatok ellátásához szükséges intézményi és tárgyi feltételek megléte *(gyermekintézmények, iskolák, egészségügyi-, szociális ellátó létesítmények, kultúra intézményei, speciális intézmények)*
- Az értelmiségi munkához és léthez szükséges feltételek biztosítása *(kiemelten a városi-, térségközponti településeken)*, illetve ezek elérhetősége
- Az értelmiség anyagi és erkölcsi elismerése az életpályamodellek és ehhez kapcsolódó programok kiterjesztése az orvosi és a pedagógus pályán kívüli humánértelmiségi pályákra
- Szakmai díjak és elismerések rendszerének bővítése (pld „Veszprém megye legjobbjai 2016” díj alapítása – *óvónő, pedagógus, háziorvos, kórházi orvos, betegápoló, védőnő, szociális ápoló kategóriában.*
- Megyei és városi ösztöndíjprogramok

Eszközök a humánstratégiában meghatározott célok teljesüléséhez.

TÁRSADALOMÉPÍTÉS, A TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE

- A meglévő szellemi kapacitások, szakmai kompetenciák és tapasztalatok integrálása a megye, illetve annak térségei fejlődése szolgálatába
- A térségi és helyi humánértelmiség erőteljesebb bevonása térség és a települések fejlesztésébe a humánstratégiai célok elérésébe
- A civil szféra, a helyi (*és térségi*) társadalom önszerveződő formáinak (*szervezeteinek*) erősítése,
- A fejlesztésben elkötelezett közhasznú egyesületek támogatása
- A megye, a várostérségek és a települések fejlesztése, fejlődése iránt elkötelezett ernőszervezetekbe való integrálódás elősegítése.

SZERVEZETÉPÍTÉS

- A területfejlesztés és a humán erőforrás fejlesztés térségi és helyi intézményrendszerének kiépítése **ÉRTELMISÉGI PÁRBESZÉD ÉS PARTNERSÉG A MEGYE FEJLŐDÉSÉÉRT**
- A szervezetfejlesztés keretében **FEJLESZTŐ ÉS EGYEZTETŐ FÓRUMOK** rendszerének kialakítása, azok bővítése. A sikeresen működő megyei területfejlesztési szakmai kollégium mintájára – *annak működési tapasztalatai felhasználásával* – térségi (*járási, vagy várostérségi*) fejlesztési fórumok szervezése és működtetése úgy a területfejlesztés, mint az annak is részét képező humánfejlesztés tématerületein.
A fejlesztésben érdekelt szervezetek és szakemberek intézményesített együttműködésének célja:

- a problémák azonosítása, az ok- okozati összefüggések térség specifikus módon történő feltárása minden tématerületen,
- a reális helyzetértékelés elősegítése,
- a fejlesztési célkitűzések és prioritások legitim módon történő meghatározása,
- a fejlesztési stratégiák kialakítása,
- együttműködés és összehangolt feladatmegosztás a megvalósításban,
- a változások értékelése, visszajelzés a tervezés és az irányítás felé.

- A fejlesztő és egyeztető fórumokon belül megfogalmazódó tudás és tapasztalat beintegrálása a megyei és térségi fejlesztési stratégiák alakításába, a reálfolyamatok monitoringozásába, a szükségessé váló változtatások megfogalmazásába.
- Helyi és megyei értelmiségi csoportok bevonásával SZAKMAI KLUBOK létrehozásának, működésének támogatása a megyeszékhelyen és a járásközponti városokban úgy az egészségügy, mint a köznevelés, a szociális és társadalmi felzárkóztatás, a család és ifjúságügy, a kultúra, a felsőoktatás, illetve a sport tématerületein. A térségi és a helyi szakmai közélet élénkítése a szakmai kamarák bevonásával.
- A speciális szakmai klubokban megfogalmazódó javaslatok integrálása a területfejlesztési és humánstratégiai szakmai kollégiumok munkájába

SZAKMAI KOMPETENCIÁK ÉS KÉPESSÉGEK BŐVÍTÉSE, GAZDAGÍTÁSA

- Képzések, továbbképzések biztosítása, a speciális tudások és képességek bővítése
- Az önképzés támogatása
- A jó gyakorlatok elterjesztése. Ennek érdekében a jó gyakorlatokat tartalmazó speciális programok számbavétele, azok Nógrád megyében való alkalmazásuk relevanciájának vizsgálata, feltételei megteremtése
  - a gyermek- ifjúság és családvédelem
  - a közegészségügy, a megelőzés és a gyógyítás,
  - a köznevelés,
  - a szociális és társadalmi felzárkóztatás,
  - a kultúra,
  - a felsőoktatás, és a sport tématerületein

Az ÉMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 „Észak-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása” projekt keretében 2015-ben készült járásszékhely ITS-ek célkitűzéseinek értékelése a humánfejlesztés vonatkozásában

Az alábbi fejezetben bemutatásra kerülnek a 2015-ben a megye járásszékhelyein elkészült ITS-ekben rögzített célok, illetve beavatkozások, amelyek a humán területet érintik. Javaslatunk szerint e fejezet tartalmával célszerű kiegészíteni Nógrád megye területfejlesztési programját.

A megyeszékhelyek és a megye járásszékhelyeinek ITS-eit az alábbi – humán területeket felölelő - témakörökre kiterjedően tekintettük át:

- a népességmentartás
- az életminőség javítása
- az egészségi állapot javítása, az egészségügy fejlesztése, sport
- a szociális ellátás javítása
- a család és gyermekvédelem
- a társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség
- köznevelés
- képzettség növelése, szakképzés, továbbképzés
- felsőoktatás
- a nemzetiségi és civil kapcsolatok
- kulturális szolgáltatások
- a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása

A fenti 12 témakör eltérő súllyal jelenik meg a 2015-ben készült városi ITS-ekben. Értelemszerűen az egyes városok stratégiájának fókuszja eltérő, hiszen az alapvetően a helyi illetve várostérségi sajátosságokra tekintettel készült. Rétságon nem készült ITS. A 12 témakör közül egy városi ITS átlagosan mindössze átlagosan 6-7 területre helyez nagy hangsúlyt, és fogalmaz meg városi középtávú célokat. Feltűnő, hogy pl. „az életminőség javítása” témakör egyetlen ITS-ben sem jelenik meg markánsan és közvetlenül. A

népességmegtartás, mint fejlesztési cél, egyedül Salgótarján esetében fogalmazódott meg, miközben ez a probléma gyakorlatilag az egész megyét érinti.

A „egészségi állapot javítása, az egészségügy fejlesztése, sport” és a „köznevelés” az a szegmens, amely kivétel nélkül minden vizsgált város stratégiájában megjelenik célkitűzésként. A „szociális ellátás javítása” és a „képzettség növelése, szakképzés, továbbképzés” szintén nagy fontosságú terület, Salgótarján kivételével valamennyi járásszékhely ITS-ében a célok között szerepel, hasonlóan a „társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség” témakörhöz, amely Balassagyarmat kivételével valamennyi város esetében a célok része. A „kulturális szolgáltatások” Bányaterenye és Szécsény kivételével stratégiai cél, minden járásszékhely stratégiájában.

A „család és gyermekvédelem”, „a társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség” összességében csak átlagos súlyúnak tekinthető a stratégiákban. Ez feltehetőleg azzal magyarázható, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programban ezek a feladatok nagyobb hangsúlyt kaptak.

A humánfejlesztésre vonatkozó célkitűzések Salgótarján és Nógrád megye járásszékhely városai Integrált Településfejlesztési Stratégiáiban:

Az ITS-ekben megfogalmazott átfogó célok és tematikus célkitűzések

Népességmegtartás vonatkozásában:

- Demográfiai stabilitás biztosítása (*Salgótarján*)
- Helyi identitás fejlesztése (*Salgótarján, Szécsény*)
- „Családbarát város” program (*Balassagyarmat*)
- Diákösztöndíj programok (*Balassagyarmat*)

Az egészségi állapot javítása, az egészségügy fejlesztése, sport vonatkozásában

- Egészségügyi ellátás fejlesztése (Salgótarján, Balassagyarmat, Bányaterenye, Pásztó, Szécsény)
- Egészségvédelmi programok (Salgótarján, Balassagyarmat, Pásztó)
- Sportlehetőségek fejlesztése (Salgótarján, Balassagyarmat, Pásztó, Szécsény)

A szociális ellátás javítása vonatkozásában

- Nappali melegedő létrehozása (*Balassagyarmat*)
- Szociális ellátás javítása (*Pásztó, Szécsény*)
- Családi napközik létrehozása (*Bányaterenye*)
- Szociális rehabilitációhoz kapcsolódó rendezvények (*Balassagyarmat*)

A társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség vonatkozásában

- Felzárkóztató és megelőző programok (*Salgótarján*)
- Esélyegyenlőséget biztosító programok (*Pásztó*)

Köznevelés vonatkozásában:

- Oktatási intézmények képzésfejlesztése (*Salgótarján, Balassagyarmat, Bátorlyterenye, Pásztó, Szécsény*)

Képzettség növelése, szakképzés, továbbképzés vonatkozásában

- Munka-erőpiaci igényekhez alkalmazkodó képzésfejlesztés (*Balassagyarmat, Bátorlyterenye, Pásztó, Szécsény*)

Felsőoktatás vonatkozásában

- Kapcsolatok erősítés a felsőoktatási intézményekkel a munka-erőpiaci igényekhez igazodó hatékony képzés érdekében (*Salgótarján, Bátorlyterenye, Szécsény*)

Nemzetiségi és civil kapcsolatok vonatkozásában

- Civil szervezetek támogatása, önkéntesség terjesztése (*Balassagyarmat, Bátorlyterenye, Pásztó*)

Kulturális szolgáltatások vonatkozásában

- Kulturális élet fejlesztése programokkal (*Salgótarján, Balassagyarmat, Pásztó*)

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása vonatkozásában

- A szolgáltatásokhoz való hozzáférés fejlesztése (*Salgótarján, Balassagyarmat*)

(Megjegyzés: Rétságon nem készült ITS)

Az EFOP-ból megvalósítani tervezett – a humánstratégia tématerületeit is érintő - tervezett beavatkozások
Salgótarján MJV és Nógrád megye járasszékhely városai Integrált Településfejlesztési Stratégiáiban

	Népességmegtartás	Az egészségi állapot javítása, az egészségügy fejlesztése sport	A szociális ellátás javítása	Társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség	Köznevelés	Nemzetiségi és civil kapcsolatok
Az ITS-ekben megfogalmazott átfogó célok és tematikus célkitűzések	„Családbarát város” program (Balassagyarmat) Diákösztöndíj programok (Balassagyarmat)	Egészségtudatosságra nevelő programok (Balassagyarmat) Szenvedélybeteg ellátó központ kialakítása (Bátonyterenye)	Szociális ellátás fejlesztése (Balassagyarmat, Bátonyterenye) Családi napközi létrehozása (Bátonyterenye)	Felzárkóztató és megelőző programok (Balassagyarmat)	Iskolai képzés fejlesztése továbbképzésekkel és módszertanfejlesztéssel (Balassagyarmat, Bátonyterenye)	Híd a helyi identitás és kohézió megerősítésére (Bátonyterenye)

A TOP-ból megvalósítani tervezett – a humánstratégia tématerületeit is érintő - tervezett beavatkozások
Salgótarján MJV és Nógrád megye járasszékhely városai Integrált Településfejlesztési Stratégiáiban

	Népességmegtartás	Az egészségi állapot javítása, az egészségügy fejlesztése sport	A szociális ellátás javítása	Köznevelés	Nemzetiségi és civil kapcsolatok	Kulturális szolgáltatások
Az ITS-ekben megfogalmazott átfogó célok és tematikus célkitűzések	Helyi identitás fejlesztése (Salgótarján, Szécsény)	Egészségügyi ellátás infrastruktúrafejlesztése (Salgótarján, Pásztó) Sport infrastruktúrafejlesztés (Szécsény)	Szociális rehabilitációhoz kapcsolódó rendezvények (Balassagyarmat)	Óvodafejlesztés (Salgótarján, Bátonyterenye) Komplex oktatási intézményfejlesztés (Szécsény)	Civil szervezetek tevékenységének erősítése (Balassagyarmat, Bátonyterenye)	Kulturális intézmények infrastruktúrafejlesztése (Bátonyterenye, Pásztó) Programkínálat bővítése (Balassagyarmat, Szécsény)

Melléklet – Tervezett beruházások a humáninfrastruktúra területén a megyei önkormányzat adatszolgáltatása alapján

Akadálymentesítés

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Akadálymentesítés	Kálló	Pásztói	11	TOP 4
A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése	Drégelypalánk	Balassagyarmati	26	TOP 4
A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése	Balassagyarmat	Balassagyarmati	76	TOP 4
A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése	Balassagyarmat	Balassagyarmati	27	TOP 4
Orvosi rendelő akadálymentesítése	Bánk	Rétsági	19	TOP 4
Gyermekorvosi rendelő akadálymentesítése	Nógrád	Rétsági	3	TOP 4
Háziorvosi rendelő akadálymentesítése. felújítása, energetikai korszerűsítése	Ősagárd	Rétsági	21	TOP 4
Orvosi rendelő akadálymentesítése	Szente	Rétsági	5	TOP 4

Egészségügyi/szociális infrastruktúra

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Egészségházak és szociális infrastruktúra fejlesztése	Salgótarján		930	TOP4
Egészségház kialakítása a Kisterenyeyi városrészben	Bátonyterenye	Bátonyterenyeyi	300	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Lucfalva	Salgótarjáni	30	TOP 4
Orvosi rendelő korszerűsítése	Szuha, Mátraalmás	Bátonyterenyeyi	21	TOP 4
Orvosi és védőnői rendelő felújítása	Nemti	Bátonyterenyeyi	61	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Szécsény	Szécsényi	?	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Ludányhalászi	Szécsényi	52	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Magyargéc	Szécsényi	101	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Erdőkürt	Pásztói	35	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Buják	Pásztói	71	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Héhalom	Pásztói	152	TOP 4
Egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése	Vanyarc	Pásztói	53	TOP 4
Szociális infrastruktúra fejlesztése	Felsőtold	Pásztói	120	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Szilaspogony	Salgótarjáni	18	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Ságújfalu	Salgótarjáni	72	TOP 4

Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Lucfalva	Salgótarjáni	30	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Karancsalja	Salgótarjáni	82	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Karancslapujtó	Salgótarjáni	184	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Karancskeszi	Salgótarjáni	57	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Karancskeszi	Salgótarjáni	25	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Bárna	Salgótarjáni	10	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Debercsény	Balassagyarmati	22	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Cserhátsurány	Balassagyarmati	111	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Mohora	Balassagyarmati	52	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Csitár	Balassagyarmati	31	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Becske	Balassagyarmati	31	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Órhalom	Balassagyarmati	50	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Balassagyarmat	Balassagyarmati	131	TOP 4
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Balassagyarmat	Balassagyarmati	63	TOP 4
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Balassagyarmat	Balassagyarmati	?	TOP 4
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Csitár	Balassagyarmati	10	TOP 4
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Terény	Balassagyarmati	69	TOP 4
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Órhalom	Balassagyarmati	0,3	TOP 4

Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Érsekvadkert	Balassagyarmati	29	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Rétság	Rétsági	16	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Romhány	Rétsági	69	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Felsőpetény	Rétsági	34	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Berkenye	Rétsági	31	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Nógrádsáp	Rétsági	48	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Legénd	Rétsági	61	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Diósjenő	Rétsági	100	TOP 4
Orvosi rendelő felújítása	Szátok	Rétsági	55	TOP 4

Városrehabilitáció

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Városközpont rehabilitáció	Rétság	Rétsági	1016	TOP 2

Humán fejlesztés/képzés

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
A helyi identitás és kohézió erősítése	Salgótarján		347	TOP 6.4
Járási identitási program	Bátonyterenye	Bátonyterenyei	53	TOP 6
Járási identitási program	Szécsény	Szécsényi	50	TOP 6
Járási identitási program	Pásztó	Pásztói	70	TOP 6

Iskola/óvoda/bölcsőde

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Óvodák infrastrukturális fejlesztése	Salgótarján		1586	TOP 1.4
Bölcsőde és óvoda felújítása, bővítése	Bátonyterenye	Bátonyterenyei	152	TOP 1
Óvoda energetikai fejlesztése	Mátramindszent	Bátonyterenyei	47	TOP 3
Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése	Mátramindszent	Bátonyterenyei	64	TOP 3
Óvoda felújítása	Nemti	Bátonyterenyei	53	TOP 3
Óvoda fejlesztés	Szécsény	Szécsényi	230	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Héhalom	Pásztói	87	TOP 1

Óvoda fejlesztés	Vanyarc	Pásztói	56	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Pásztó	Pásztói	218	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Ecseg	Pásztói	39	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Mátraszőlős	Pásztói	18	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Kisbágyon	Pásztói	33	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Buják	Pásztói	5	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Erdőtarcsa	Pásztói	69	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Jobbágyi	Pásztói	76	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Szarvasgede	Pásztói	35	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Pásztó	Pásztói	90	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Pásztó	Pásztói	39	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Szurdokpüspöki	Pásztói	30	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Egyházsdengeleg	Pásztói	43	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Szilaspogony	Salgótarjáni	22	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Cered	Salgótarjáni	25	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Karancsalja	Salgótarjáni	44	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Karancskeszzi	Salgótarjáni	139	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Karancsság	Salgótarjáni	25	TOP 1

Óvoda fejlesztés	Somoskőújfalú	Salgótarjáni	28	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Ipolytarnóc	Salgótarjáni	34	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Zabar	Salgótarjáni	25	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Karancslapujtő	Salgótarjáni	127	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Herencsény	Balassagyarmati	30	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Mohora	Balassagyarmati	59	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Csitár	Balassagyarmati	10	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Érsekvadkert	Balassagyarmati	381	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Szanda	Balassagyarmati	38	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Ipolyvece	Balassagyarmati	11	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Patak	Balassagyarmati	52	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Órhalom	Balassagyarmati	25	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Órhalom	Balassagyarmati	5	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Balassagyarmat	Balassagyarmati	260	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Drégelypalánk	Balassagyarmati	25	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Rétság	Rétsági	254	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Rétság	Rétsági	92	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Alsópetény	Rétsági	304	TOP 1

Óvoda fejlesztés	Romhány	Rétsági	43	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Nógrád	Rétsági	68	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Nézsza	Rétsági	46	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Felsőpetény	Rétsági	83	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Nőtincs	Rétsági	38	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Borsosberény	Rétsági	73	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Nógrádsáp	Rétsági	60	TOP 1
Óvoda fejlesztés	Legénd	Rétsági	46	TOP 1

Sport/rekreáció

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Sport és kulturális centrum kialakítása a volt Honvédségi Sportkombinát területén	Rétság	Rétsági	571	TOP 2

Szociális városrehabilitáció

Projektcím	Település	Járás	Költség-igény, millió Ft	TOP intézkedés
Szociális városrehabilitáció	Salgótarján	Salgótarján	563	TOP 4.4
Szociális városrehabilitáció ESZA	Salgótarján	Salgótarján	202	TOP 6.3
Szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó ESZA program	Bátonyterenye	Bátonyterenyei	31	TOP 6
Szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó ESZA program	Szécsény	Szécsényi	29	TOP 6
Pásztói szociális városrehabilitáció	Pásztó	Pásztói	200	TOP 4.
Szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó ESZA program		Pásztói	40	TOP 6

Salgótarján-Budapest, 2015. december

Készítették:

Dr. Móricz Zsolt

Regős Ágnes

Tóth Anett Krisztina

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

4/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal kötendő megállapodás

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat testületi működésének személyi, tárgyi feltételei biztosítására a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátására, valamint gazdálkodása általános szabályaira vonatkozó, a határozat mellékletét képező megállapodást jóváhagyólag elfogadja, felhatalmazza elnökét annak aláírására.

Határidő: a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat e megállapodást elfogadó döntését követően azonnal

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött egyrészről **Nógrád Megye Önkormányzata** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke (a továbbiakban: Megyei Önkormányzat);

másrészről a **Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli dr. Szabó József, megyei jegyző (a továbbiakban: Önkormányzati Hivatal);

harmadrészről a **Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli: ....., elnök (a továbbiakban: Nemzetiségi Önkormányzat)

– a továbbiakban együttesen: Felek –

között a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.) 80. § -a alapján, az alábbi helyen és időben a következő feltételekkel:

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETEI

- I. Működési feltételeket biztosító ingó- és ingatlan vagyontárgyak ingyenes használatáról és a kapcsolódó szolgáltatások igénybevételéről.
- II. A költségvetés előkészítésével, megalkotásával, adatszolgáltatással, fizetési számlával, törzskönyvi nyilvántartásba vétellel, adószám igényléssel kapcsolatos eljárási rend.
- III. A Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a Megyei Önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésgazolási feladatok, felelősök, továbbá a Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásának szabályai.
- IV. A gazdálkodás eljárási és dokumentációs részletszabályai.
- V. A belső ellenőrzés elvégzésének rendje.

A MEGÁLLAPODÁS TARTALMÁNAK MEGHATÁROZÁSÁNÁL FIGYELEMBE VÉTELRE KERÜLT JOGSZABÁLYOK

- a) Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.),
- b) A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.),
- c) A nemzetiségi előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- d) Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Ávr.),
- e) Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Áhsz.),
- f) A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet.

A MEGÁLLAPODÁS RÉSZLETES SZABÁLYAI

I. Működési feltételeket biztosító ingó- és ingatlan vagyontárgyak ingyenes használatáról és a kapcsolódó szolgáltatások igénybevételéről

- I.1. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat részére havonta igény szerint, tizenhat órában ingyenesen biztosítja a használat jogát egy darab irodahelyiségre a Salgótarján, Rákóczi út 36. szám alatti Megyeháza épületében, valamint a berendezési- és felszerelési tárgyakra (bútor, számítógép). A Nemzetiségi Önkormányzat tudomással bír arról, hogy a jelen pontban meghatározott irodahelyiség használata – az Önkormányzati Hivatal szabályozási keretei között – a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal közösen történik.
- I.2. Az iroda és annak berendezési tárgyai tekintetében a használat joga mindenkori ellenértékét az Önkormányzati Hivatal által meghatározott díjak és költségek alapulvételével kiszámított összeg jelenti. A használatba adott befektetett eszközök mindenkori értékét a Megyei Önkormányzat biztosítja és tartja nyilván.
- I.3. A helyiség, a berendezési- és felszerelési tárgyak fenntartásával, karbantartásával kapcsolatos költségek az Önkormányzati Hivatalt terhelik.
- I.4. A Nemzetiségi Önkormányzatot az irodahelyiséghez kapcsolódóan térítésmentesen illeti meg a fűtési-, az áram-, a portai-, az őrzési, és a takarítási szolgáltatás.
- I.5. A Nemzetiségi Önkormányzat a Megyeháza közös helyiségeiből a Hadady-Hargitay terem, a közelében található mellékhelyiségeket térítésmentesen jogosult igénybe venni.
- I.6. A Hadady - Hargitay terem kapcsolódó szolgáltatásait (hangosítás, hangfelvétel készítése, kivetítés) a Nemzetiségi Önkormányzat testületi üléseinek, közmeghallgatásának, programjának és rendezvényeinek lebonyolításához térítésmentesen igényelheti.
- I.7. A Nemzetiségi Önkormányzat a használt javakat csak alapfeladatának ellátásához szükséges mértékben veheti igénybe, azokat a rendes és ésszerű gazdálkodás szabályai szerint, a jó gazda gondosságával kezelheti, a használat jogát a Megyei Önkormányzat érdekeit figyelembe véve gyakorolhatja.
- I.8. A Nemzetiségi Önkormányzat a használat joga gyakorlásával a Megyeházán folyó munkát nem zavarhatja, köteles megtartani az intézmény (épület) rendjét.
- I.9. A megállapodás I.1. pontja szerinti irodahelyiség kulcsát a Nemzetiségi Önkormányzat képviselője a Megyeháza portáján veheti fel, és ott köteles leadni az épület elhagyásakor.
- I.10. A használt irodahelyiségben történő mindennemű felújítás, átalakítás, illetve selejtezés a Megyei Önkormányzattal történt előzetes egyeztetés után végezhető, a Nemzetiségi Önkormányzat saját költségére.
- I.11. A jelen megállapodással ellentétes, attól eltérő használatból eredő költségeket, károkat a Nemzetiségi Önkormányzat a Megyei Önkormányzatnak köteles megtéríteni.
- I.12. A Nemzetiségi Önkormányzat a használat jogát másnak semmilyen formában nem engedheti át.
- I.13. A Nemzetiségi Önkormányzatot megszűnéséig illeti meg a használat joga.

- I.14. A Megyei Önkormányzat a helyiséggel és a kapcsolódó szolgáltatásokkal összefüggő jogait és kötelezettségeit a megyei jegyző útján gyakorolja és érvényesíti.
- I.15. a) A testületi ülések előkészítéséhez kötődő feladatok ellátását (meghívók, előterjesztések, hivatalos levelezés előkészítése, postázása, a testületi ülések jegyzőkönyvének elkészítése, postázása) az Önkormányzati Hivatal biztosítja.
- b) Az Önkormányzati Hivatal nemzetiségi feladatokkal megbízott munkatársai a Nemzetiségi Önkormányzat részére érkező postai küldeményeket felbonthatják.
- c) Az Önkormányzati Hivatal szükség szerint biztosítja a jelnyelv, illetve a speciális kommunikációs rendszer használatát, amennyiben az erre vonatkozó kérelmet a Nemzetiségi Önkormányzat legalább 15 munkanappal az igénybevétel időpontja előtt jelzi.
- I.16. Az Önkormányzati Hivatal ellátja a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítését, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási, valamint a Nemzetiségi Önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatokat.
- I.17. A Megyei Önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a megyei jegyző vagy annak – a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő – megbízottja a Megyei Önkormányzat megbízásából és képviselőként részt vesz a Nemzetiségi Önkormányzat testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel.
- I.18. A Megyei Önkormányzat és a Nemzetiségi Önkormányzat kölcsönös és közös érdekeik szem előtt tartásával törekednek arra, hogy a jelen megállapodásban foglaltakon túl – lehetőségeik szerint – keressék az együttműködés további formáit, így például: pályázatok felkutatását és benyújtását, valamint a nemzetiségek céljait szolgáló rendezvények, megmozdulások, és programok szervezését.

II. A költségvetés előkészítésével, megalkotásával, adatszolgáltatással, fizetési számlával, törzskönyvi nyilvántartásba vétellel, adószám igényléssel kapcsolatos eljárási rend

A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetésének elkészítése az Önkormányzati Hivatal feladata a megyei jegyző irányításával.

A költségvetés előkészítési munkájában a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke vesz részt.

Az elkészített költségvetési határozat-tervezetet a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke nyújtja be a Nemzetiségi Önkormányzat Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés).

II.A) Költségvetési határozat előkészítésének, megalkotásának eljárási szabályai

- II.A) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési határozatának az Áht. 29/A. § szerinti előkészítéséhez szükséges adatokat – a költségvetési törvényből, illetve egyéb központi jogszabályból, előírásból adódó részletes információk rendelkezésre állását követően – a megyei jegyző közli a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökével.
- II.A) 2. A költségvetés előterjesztésekor a Közgyűlés részére tájékoztatásul a következő mérlegeket és kimutatásokat kell – szöveges indokolással együtt – bemutatni:

- a) a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési mérlegét közgazdasági tagolásban, előirányzat felhasználási tervét,
- b) a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését évenkénti bontásban és összesítve,
- c) a közvetett támogatásokat – így különösen adóelengedéseket, adókedvezményeket – tartalmazó kimutatást, és
- d) az Áht. 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően a költségvetési évet követő három év tervezett előirányzatainak keretszámait főbb csoportokban, és a 29/A. § szerinti tervszámoktól történő esetleges eltérés indokait.

- II.A) 3. A költségvetés elfogadásáról a Nemzetiségi Önkormányzat önállóan határozatot hoz, melyet haladéktalanul eljuttat a megyei jegyző részére.
- II.A) 4. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetésére vonatkozóan nem rendelkezik döntési jogosultsággal.
- II.A) 5. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat határozatának törvényességéért, a bevételi és kiadási előirányzatok megállapításáért felelősséggel nem tartozik.
- II.A) 6. Az esetleges adósságrendezési eljárás során a Nemzetiségi Önkormányzat tartozásaiért a Megyei Önkormányzat felelősséggel nem tartozik.

II.B) Költségvetéssel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettség

- II.B) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke által jóváhagyott elemi költségvetésről az államháztartás információs rendszere keretében adatszolgáltatást kell teljesíteni, melyet a Nemzetiségi Önkormányzat tekintetében a rendelkezésre bocsátott adatok alapján az Önkormányzati Hivatal teljesít a hatályos jogszabályok szerinti határidőt figyelembe véve.
- II.B) 2. Az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete készíti el a nyomtatványgarnitúrák felhasználásával a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetéséről szóló információt papír alapon, továbbá elektronikusan a Magyar Államkincstár által biztosított informatikai rendszer segítségével.

II.C) A költségvetési előirányzatok módosításának szabályai

- II.C) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési határozatában megjelenő bevételi és kiadási előirányzatai módosításáról, a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról az Áht. 34. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott kivétellel, saját hatáskörben a Közgyűlés dönt.
- II.C) 2. Ha a Nemzetiségi Önkormányzat év közben a költségvetési határozat készítésekor nem ismert többletbevételhez jut, vagy bevételei a tervezettől elmaradnak, e tényről Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke a Közgyűlést tájékoztatja.
- II.C) 3. A Közgyűlés az Áht. 34. § (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként – az első negyedév kivételével – negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves

költségvetési beszámoló elkészítésének határidejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési határozatát.

II.D) Önálló fizetési számlával kapcsolatos eljárásrend

- II.D) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat a gazdálkodásával összefüggő pénzforgalmat a Megyei Önkormányzat számlavezetőjénél, a Magyar Államkincstárnál vezetett „10037005-00319652-00000000 Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat” önálló pénzforgalmi számlán bonyolítja. A számla kezelésével kapcsolatos feladatokat az Önkormányzati Hivatal látja el. A számla feletti rendelkezési jogosultság a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökét, illetve az általa meghatározott személyt illeti meg. A Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezetének munkatársait is felhatalmazza a pénzforgalmi számla feletti aláírásra. A papíralapú átutalási megbízás a meghatalmazottak közül két személy aláírásával érvényes.
- II.D) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat elkülönített pénzeszköz kezelése érdekében alszámlát nyithat.
- II.D) 3. A Nemzetiségi Önkormányzatnál készpénz kezelése nem történik, így házipénztár sem működik.
- II.D) 4. Az Önkormányzati Hivatal biztosítja, hogy a főkönyvi és analitikus nyilvántartás során a Nemzetiségi Önkormányzat bevétele és kiadása elkülönítetten kerüljön kimutatásra.
- II.D) 5. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulásáról az Önkormányzati Hivatal adatot szolgáltat a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke részére külön igény szerint.

II.E) Törzskönyvi nyilvántartásba vétel szabályai

- II.E) 1. A Magyar Államkincstár nyilvános és közhiteles törzskönyvi nyilvántartást vezet a Nemzetiségi Önkormányzatról.
- II.E) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat törzskönyvi nyilvántartásában szereplő adatok változásával kapcsolatos bejelentést az Önkormányzati Hivatal törzskönyvi nyilvántartásának kezelésével megbízott köztisztviselője végzi. Az adatokban történt módosulást követően az Önkormányzati Hivatal a változás átvezetéséről haladéktalanul gondoskodik.
- II.E) 3. A közhiteles nyilvántartás adatairól hiteles "Törzskönyvi igazolás" vagy "Törzskönyvi kivonat" kérhető az Önkormányzati Hivatal illetékes munkatársának közbenjárásával.

II.F) Az adószám igénylésével kapcsolatos eljárásrend

- II.F) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat adószám igénylésével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete látja el.

- II.F) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat adózással kapcsolatos bevallási kötelezettségének az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott köztisztviselője elektronikus (szükség szerint papír alapon) úton tesz eleget.
- II.F) 3. A Nemzetiségi Önkormányzat felhatalmazza az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott köztisztviselőjét, hogy az adóigazgatás keretében történő adatszolgáltatás teljesítése érdekében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által biztosított rendszerekben elektronikus úton adatot szolgáltatson.

III. A Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a Megyei Önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésigazolási feladatok, felelősök, továbbá a Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásának szabályai

Az Önkormányzati Hivatal a Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodásának végrehajtó szerve. A Nemzetiségi Önkormányzat bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban a tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatok ellátásáról az Önkormányzati Hivatal gondoskodik.

A kötelezettségvállaló és a pénzügyi ellenjegyző ugyanazon gazdasági esemény tekintetében azonos személy nem lehet.

Az érvényesítő ugyanazon gazdasági esemény tekintetében nem lehet azonos a kötelezettségvállalásra, utalványozásra jogosult és a teljesítést igazoló személlyel.

Kötelezettségvállalási, pénzügyi ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási és teljesítés igazolására irányuló feladatot nem végezheti az a személy, aki ezt a tevékenységét a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója, vagy maga javára látná el.

A Nemzetiségi Önkormányzat a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet.

Az előirányzatok felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalási, utalványozási, ellenjegyzési, érvényesítési és teljesítés igazolására vonatkozó szabályok az alábbiak:

III.A) A kötelezettségvállalás rendje

- III.A) 1. A költségvetési év kiadási előirányzatai terhére kötelezettségvállalásra az azokat terhelő korábbi kötelezettségvállalásokkal és más fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegű eredeti vagy módosított kiadási előirányzatok mértékéig kerülhet sor.
- III.A) 2. A költségvetési év kiadási előirányzatai terhére történő kötelezettségvállalás esetén a pénzügyi teljesítésnek legkésőbb a költségvetési év december 31-éig meg kell történnie.
- III.A) 3. A költségvetési éven túli és kiadási előirányzata terhére kötelezettségvállalásra a költségvetési és kiadási előirányzataival megegyező összegű kiadási előirányzatok szabad előirányzatának mértékéig kerülhet sor.

- III.A) 4. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési előirányzata terhére fizetési, vagy más kötelezettséget vállalni (megrendelés, megbízás adás, szerződéskötés, megállapodás, ígérvény), vagy ilyen követelést előírni a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke, vagy az általa írásban felhatalmazott Nemzetiségi Önkormányzati képviselő jogosult, összeghatárra tekintet nélkül.
- III.A) 5. Ha a Nemzetiségi Önkormányzatnál nincs az előző pont alapján kötelezettségvállalásra jogosult személy, a közgyűlés egyedi határozatban az Önkormányzati Hivatal alkalmazásában álló személyt jelölhet ki a Nemzetiségi Önkormányzat kiadási előirányzata terhére vonatkozó kötelezettségvállalás gyakorlására.
- III.A) 6. Kötelezettséget vállalni csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet. A kötelezettségvállalás előtt meg kell győződnie a kötelezettségvállalónak arról, hogy a kiadás teljesítéséhez a fedezet rendelkezésre áll.
- III.A) 7. Minden kötelezettségvállalásról szóló, aláírt és ellenjegyzett okmány egy-egy példányát az Önkormányzati Hivatal irattárába, valamint a pénzügyi kötelezettség nyilvántartása céljából, a keletkezést követő 5 munkanapon belül az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete részére is le kell adni.
- III.A) 8. Az 50.000 forintot meghaladó kifizetésekre minden esetben előzetes írásbeli kötelezettségvállalás szükséges.
- III.A) 9. Nem szükséges előzetes írásbeli kötelezettségvállalás az Ávr. 53.§ (1) bekezdés b) és c) pontjaiban rögzített esetekben.
- III.A) 10. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések tekintetében a pénzügyi teljesítést megelőzően a kötelezettségvállalás és a kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésének tényét az arra jogosult személyeknek aláírásukkal kell igazolni az „Utalvány” megnevezésű nyomtatványon.
- III.A) 11. A kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódóan az Önkormányzati Hivatal olyan analitikus nyilvántartást vezet, amelyből megállapítható az évenkénti kötelezettségvállalás összege.

III.B) Az utalványozás, a teljesítés igazolásának rendje

- III.B) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési kiadásai teljesítésének és a bevételei beszedésének elrendelésére a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke, vagy az általa felhatalmazott személy jogosult.
- III.B) 2. Az utalványozás az Önkormányzati Hivatalban rendszeresített „Utalvány” nyomtatványon és minden esetben írásban történik.
- III.B) 3. A kiadási előirányzatok terhére történő utalványozásra a teljesítés igazolását, és az annak alapján végrehajtott érvényesítést követően kerülhet sor.
- III.B) 4. A kiadások teljesítésének alapja a hatályos számviteli jogszabályoknak megfelelően kiállított bizonylat. A bizonylat a Nemzetiségi Önkormányzat

jogszabályi előírásokban meghatározott feladatai ellátása során felmerült kiadásokra vonatkozhat.

- III.B) 5. A teljesítés igazolás során a bizonylatok alapján ellenőrizni és igazolni kell a kiadás teljesítésének és a bevétel beszedésének jogosságát, összecszerúságát, ellenszolgáltatást is magában foglaló kötelezettségvállalás esetében – ha a kifizetés vagy annak egy része az ellenszolgáltatás teljesítését követően esedékes – annak teljesítését. A teljesítés igazolóját a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke írásban jelöli ki.

III.C) Az érvényesítés rendje

- III.C) 1. A teljesítés igazolás alapján az érvényesítőnek ellenőriznie kell az összecszerúságot, a fedezet meglétét és azt, hogy a megfelelő ügymenetben az Áht, az Ávr. és az Áhsz., továbbá a belső szabályzatokban foglaltakat megtartották-e.
- III.C) 2. Az érvényesítés az okmány utalványozása előtt történik. Az érvényesítésnek tartalmaznia kell az érvényesítésre utaló megjelölést és az érvényesítő keltezéssel ellátott aláírását.
- III.C) 3. Az érvényesítést az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott dolgozói végzik, akik rendelkeznek az Ávr. 55. § (3) bekezdése szerinti végzettséggel.

III.D) Pénzügyi ellenjegyzés rendje

- III.D) 1. A pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni.
- III.D) 2. A pénzügyi ellenjegyzőnek meg kell győződnie arról, hogy a szabad előirányzat rendelkezésre áll, a tervezett kifizetési időpontban a pénzügyi fedezet biztosított, és a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat.
- III.D) 3. Amennyiben a kötelezettségvállalás nem felel meg az III.D) 2. pontban előírtaknak, a pénzügyi ellenjegyzőnek erről írásban tájékoztatni kell a kötelezettségvállalót, a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökét. Ha a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke a tájékoztatás ellenére utasítást ad a pénzügyi ellenjegyzésre, a pénzügyi ellenjegyző köteles annak eleget tenni és e tényről haladéktalanul írásban értesíti a Nemzetiség Önkormányzat Közgyűlését. A Nemzetiségi Önkormányzat Közgyűlése a tájékoztatás kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül köteles megvizsgálni a bejelentést, és kezdeményezni az esetleges felelősségre vonást.
- III.D) 4. A pénzügyi ellenjegyzést az Önkormányzati Hivatal állományába tartozó, Ávr. 55.§ (3) bekezdése szerinti végzettségű, az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezetének vezetője által kijelölt személyek végzik.

III.E) A beszámoló készítésének és jóváhagyásának eljárási rendje, időközi adatszolgáltatások végzése

A megyei jegyző által elkészített zárszámadási határozat-tervezetet a Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a költségvetési évet követően az Áht.-ban rögzített határidőt figyelembe véve terjeszti a Közgyűlés elé, melynek elfogadásáról a testület dönt.

A közgyűlés részére tájékoztatásul az Áht. 91. § (2) bekezdése szerinti mérlegeket és kimutatásokat kell bemutatni.

A tervezés, gazdálkodás, zárszámadás során, és az államháztartás információs rendszerében a költségvetési bevételeket és költségvetési kiadásokat azok felmerülési helye szerinti adminisztratív, a kormányzati funkciók szerinti funkcionális, és az Áht. 6. § (2) – (5) bekezdés szerinti közgazdasági osztályozási rendszerben kell nyilvántartani és bemutatni.

III.E) 1. Az Önkormányzati Hivatal készíti el és továbbítja papír alapon és elektronikusan a Magyar Államkincstár felé a Nemzetiségi Önkormányzat éves beszámolóját a meghatározott nyomtatványgarnitúrák felhasználásával. A Nemzetiségi Önkormányzatra vonatkozó űrlapok kitöltésében a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke is közreműködik.

III.E) 2. Az Önkormányzati Hivatal a Nemzetiségi Önkormányzatra vonatkozóan az időközi költségvetési jelentéseket és időközi mérlegjelentéseket, valamint egyéb adatszolgáltatásokat az előírt határidőre nyújtja be a Magyar Államkincstárhoz papír alapon és elektronikusan.

IV. A gazdálkodás eljárási és dokumentációs részletszabályai

IV. 1. A Nemzetiségi Önkormányzat pénzügyi, gazdasági eseményeinek számviteli nyilvántartásai, elszámolásai esetében az Önkormányzati Hivatal Számviteli politikájában rögzítettek alapján szükséges eljárni. A könyvelést biztosító szoftvert a megyei Önkormányzat biztosítja.

IV. 2. A beszerzések lebonyolításával, a reprezentációs kiadásokkal kapcsolatos eljárásrendet a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnökével, a Nógrád Megyei Jegyzővel, valamint a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal közös rendelkezés szabályozza.

IV. 3. A saját tulajdonú gépjármű hivatali célú használatáról, valamint a kötelezettségvállalók, annak jogi ellenjegyzését végzők, utalványozók, szakmai teljesítés igazolók, pénzügyi ellenjegyzők és érvényesítők kijelöléséről önálló szabályzat rendelkezik.

IV. 4. A Nemzetiségi Önkormányzat Önkormányzati Hivatal által bonyolított levelezése során keletkezett iratanyagai az Önkormányzati Hivatal irattárába kerülnek elhelyezésre. Az irattározás általános szabályai alapján az Önkormányzati Hivatal irattárának kezelésével megbízott alkalmazottja gondoskodik a tárolásról, rendszerezésről, selejtezésről.

IV. 5. A Nemzetiségi Önkormányzat fizetési számlájához kapcsolódó bizonylatok őrzéséről az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete gondoskodik.

IV. 6. A Nemzetiségi Önkormányzat felhatalmazza az Önkormányzati Hivaltalt, hogy az Áht. 108. § (1)-(2) bekezdése szerinti, az államháztartás információs rendszere keretében történő

adatszolgáltatás teljesítése érdekében a Magyar Államkincstár által biztosított rendszerekbe elektronikus úton, továbbá szükség esetén papír alapon adatot szolgáltatson. Az elektronikus rendszerekhez kapcsolódó belépési kódokat, jelszavakat az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete kezeli.

V. A belső ellenőrzés elvégzésének rendje

- V. 1. A Nemzetiségi Önkormányzat jogszabályban előírt belső ellenőrzési feladatai az Önkormányzati Hivatal belső ellenőrzése keretében kerül ellátásra.
- V. 2. Az adott évi ellenőrzési tervet jóváhagyás céljából a megyei jegyző terjeszti be a Közgyűlés elé a jogszabályban rögzített határidőt figyelembe véve.
- V. 3. Az éves ellenőrzési terv alapján elvégzett vizsgálatok jelentéseit a megyei jegyző előterjesztése alapján a Nemzetiségi Önkormányzat megtárgyalja, a megállapítások végrehajtása a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökének a feladata.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

Jelen megállapodás hatályba lépésének napja megegyezik a felek közül az utolsó aláíró aláírásának napjával, mellyel a 115/2014. (XI. 27.) Kgy. határozat 1. és 2. számú mellékletét képező megállapodások hatályukat veszítik.

Salgótarján, 2016. ....

Salgótarján, 2016. ....

Skuczi Nándor
Nógrád Megyei Önkormányzata

Nógrád Megyei Roma
Nemzetiségi Önkormányzat

Salgótarján, 2016. ....

dr. Szabó József
Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

5/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal kötendő megállapodás

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat testületi működésének személyi, tárgyi feltételei biztosítására a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátására, valamint gazdálkodása általános szabályaira vonatkozó, a határozat mellékletét képező megállapodást jóváhagyólag elfogadja, felhatalmazza elnökét annak aláírására.

Határidő: a Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat e megállapodást elfogadó döntését követően azonnal

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött egyrészről **Nógrád Megye Önkormányzata** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke (a továbbiakban: Megyei Önkormányzat);

másrészről a **Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli dr. Szabó József, megyei jegyző (a továbbiakban: Önkormányzati Hivatal);

harmadrészről a **Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat** 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.; képviseli Faludi László, elnök (a továbbiakban: Nemzetiségi Önkormányzat)

– a továbbiakban együttesen: Felek –

között a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.) 80. §-a alapján, az alábbi helyen és időben a következő feltételekkel:

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETEI

- I. Működési feltételeket biztosító ingó- és ingatlan vagyontárgyak ingyenes használatáról és a kapcsolódó szolgáltatások igénybevételéről.
- II. A költségvetés előkészítésével, megalkotásával, adatszolgáltatással, fizetési számlával, törzskönyvi nyilvántartásba vétellel, adószám igényléssel kapcsolatos eljárási rend.
- III. A Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a Megyei Önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésgazdálkodási feladatok, felelősök, továbbá a Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásának szabályai.
- IV. A gazdálkodás eljárási és dokumentációs részletszabályai.
- V. A belső ellenőrzés elvégzésének rendje.

A MEGÁLLAPODÁS TARTALMÁNAK MEGHATÁROZÁSÁNÁL FIGYELEMBE VÉTELRE KERÜLT JOGSZABÁLYOK

- a) Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.),
- b) A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.),
- c) A nemzetiségi előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet,
- d) Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Ávr.),
- e) Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Áhsz.),
- f) A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet.

A MEGÁLLAPODÁS RÉSZLETES SZABÁLYAI

I. Működési feltételeket biztosító ingó- és ingatlan vagyontárgyak ingyenes használatáról és a kapcsolódó szolgáltatások igénybevételéről

- I.1. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat részére havonta igény szerint, tizenhat órában ingyenesen biztosítja a használat jogát egy darab irodahelyiségre a Salgótarján, Rákóczi út 36. szám alatti Megyeháza épületében, valamint a berendezési- és felszerelési tárgyakra (bútor, számítógép). A Nemzetiségi Önkormányzat tudomással bír arról, hogy a jelen pontban meghatározott irodahelyiség használata – az Önkormányzati Hivatal szabályozási keretei között – a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal közösen történik.
- I.2. Az iroda és annak berendezési tárgyai tekintetében a használat joga mindenkori ellenértékét az Önkormányzati Hivatal által meghatározott díjak és költségek alapulvételével kiszámított összeg jelenti. A használatba adott befektetett eszközök mindenkori értékét a Megyei Önkormányzat biztosítja és tartja nyilván.
- I.3. A helyiség, a berendezési- és felszerelési tárgyak fenntartásával, karbantartásával kapcsolatos költségek az Önkormányzati Hivatalt terhelik.
- I.4. A Nemzetiségi Önkormányzatot az irodahelyiséghez kapcsolódóan térítésmentesen illeti meg a fűtési-, az áram-, a portai-, az őrzési, és a takarítási szolgáltatás.
- I.5. A Nemzetiségi Önkormányzat a Megyeháza közös helyiségeiből a Hadady-Hargitay terem, a közelében található mellékhelyiségeket térítésmentesen jogosult igénybe venni.
- I.6. A Hadady - Hargitay terem kapcsolódó szolgáltatásait (hangosítás, hangfelvétel készítése, kivetítés) a Nemzetiségi Önkormányzat testületi üléseinek, közmeghallgatásának, programjának és rendezvényeinek lebonyolításához térítésmentesen igényelheti.
- I.7. A Nemzetiségi Önkormányzat a használt javakat csak alapfeladatának ellátásához szükséges mértékben veheti igénybe, azokat a rendes és ésszerű gazdálkodás szabályai szerint, a jó gazda gondosságával kezelheti, a használat jogát a Megyei Önkormányzat érdekeit figyelembe véve gyakorolhatja.
- I.8. A Nemzetiségi Önkormányzat a használat jogának gyakorlásával a Megyeházán folyó munkát nem zavarhatja, köteles megtartani az intézmény (épület) rendjét.
- I.9. A megállapodás I.1. pontja szerinti irodahelyiség kulcsát a Nemzetiségi Önkormányzat képviselője a Megyeháza portáján veheti fel, és ott köteles leadni az épület elhagyásakor.
- I.10. A használt irodahelyiségben történő mindennemű felújítás, átalakítás, illetve selejtezés a Megyei Önkormányzattal történt előzetes egyeztetés után végezhető, a Nemzetiségi Önkormányzat saját költségére.
- I.11. A jelen megállapodással ellentétes, attól eltérő használatból eredő költségeket, károkat a Nemzetiségi Önkormányzat a Megyei Önkormányzatnak köteles megtéríteni.
- I.12. A Nemzetiségi Önkormányzat a használat jogát másnak semmilyen formában nem engedheti át.
- I.13. A Nemzetiségi Önkormányzatot megszűnéséig illeti meg a használat joga.

- I.14. A Megyei Önkormányzat a helyiséggel és a kapcsolódó szolgáltatásokkal összefüggő jogait és kötelezettségeit a megyei jegyző útján gyakorolja és érvényesíti.
- I.15. a) A testületi ülések előkészítéséhez kötődő feladatok ellátását (meghívók, előterjesztések, hivatalos levelezés előkészítése, postázása, a testületi ülések jegyzőkönyvének elkészítése, postázása) az Önkormányzati Hivatal biztosítja.
- b) Az Önkormányzati Hivatal nemzetiségi feladatokkal megbízott munkatársai a Nemzetiségi Önkormányzat részére érkező postai küldeményeket felbonthatják.
- c) Az Önkormányzati Hivatal szükség szerint biztosítja a jelnyelv, illetve a speciális kommunikációs rendszer használatát, amennyiben az erre vonatkozó kérelmet a Nemzetiségi Önkormányzat legalább 15 munkanappal az igénybevétel időpontja előtt jelzi.
- I.16. Az Önkormányzati Hivatal ellátja a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítését, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási, valamint a Nemzetiségi Önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, iratkezelési feladatokat.
- I.17. A Megyei Önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a megyei jegyző vagy annak – a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő – megbízottja a Megyei Önkormányzat megbízásából és képviselőként részt vesz a Nemzetiségi Önkormányzat testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel.
- I.18. A Megyei Önkormányzat és a Nemzetiségi Önkormányzat kölcsönös és közös érdekeik szem előtt tartásával törekednek arra, hogy a jelen megállapodásban foglaltakon túl – lehetőségeik szerint – keressék az együttműködés további formáit, így például: pályázatok felkutatását és benyújtását, valamint a nemzetiségek céljait szolgáló rendezvények, megmozdulások, és programok szervezését.

II. A költségvetés előkészítésével, megalkotásával, adatszolgáltatással, fizetési számlával, törzskönyvi nyilvántartásba vétellel, adószám igényléssel kapcsolatos eljárási rend

A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetésének elkészítése az Önkormányzati Hivatal feladata a megyei jegyző irányításával.

A költségvetés előkészítési munkájában a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke vesz részt.

Az elkészített költségvetési határozat-tervezetet a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke nyújtja be a Nemzetiségi Önkormányzat Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés).

II.A) Költségvetési határozat előkészítésének, megalkotásának eljárási szabályai

- II.A) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési határozatának az Áht. 29/A. § szerinti előkészítéséhez szükséges adatokat – a költségvetési törvényből, illetve egyéb központi jogszabályból, előírásból adódó részletes információk rendelkezésre állását követően – a megyei jegyző közli a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökével.
- II.A) 2. A költségvetés előterjesztésekor a Közgyűlés részére tájékoztatásul a következő mérlegeket és kimutatásokat kell – szöveges indokolással együtt – bemutatni:

- a) a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési mérlegét közgazdasági tagolásban, előirányzat felhasználási tervét,
- b) a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését évenkénti bontásban és összesítve,
- c) a közvetett támogatásokat – így különösen adóelengedéseket, adókedvezményeket – tartalmazó kimutatást, és
- d) az Áht. 29/A. § szerinti tervszámoknak megfelelően a költségvetési évet követő három év tervezett előirányzatainak keretszámait főbb csoportokban, és a 29/A. § szerinti tervszámoktól történő esetleges eltérés indokait.

- II.A) 3. A költségvetés elfogadásáról a Nemzetiségi Önkormányzat önállóan határozatot hoz, melyet haladéktalanul eljuttat a megyei jegyző részére.
- II.A) 4. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetésére vonatkozóan nem rendelkezik döntési jogosultsággal.
- II.A) 5. A Megyei Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat határozatának törvényességéért, a bevételi és kiadási előirányzatok megállapításáért felelősséggel nem tartozik.
- II.A) 6. Az esetleges adósságrendezési eljárás során a Nemzetiségi Önkormányzat tartozásaiért a Megyei Önkormányzat felelősséggel nem tartozik.

II.B) Költségvetéssel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettség

- II.B) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke által jóváhagyott elemi költségvetésről az államháztartás információs rendszere keretében adatszolgáltatást kell teljesíteni, melyet a Nemzetiségi Önkormányzat tekintetében a rendelkezésre bocsátott adatok alapján az Önkormányzati Hivatal teljesít a hatályos jogszabályok szerinti határidőt figyelembe véve.
- II.B) 2. Az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete készíti el a nyomtatványgarnitúrák felhasználásával a Nemzetiségi Önkormányzat költségvetéséről szóló információt papír alapon, továbbá elektronikusan a Magyar Államkincstár által biztosított informatikai rendszer segítségével.

II.C) A költségvetési előirányzatok módosításának szabályai

- II.C) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési határozatában megjelenő bevételi és kiadási előirányzatai módosításáról, a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról az Áht. 34. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott kivétellel, saját hatáskörben a Közgyűlés dönt.
- II.C) 2. Ha a Nemzetiségi Önkormányzat év közben a költségvetési határozat készítésekor nem ismert többletbevételhez jut, vagy bevételei a tervezettől elmaradnak, e tényről Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke a Közgyűlést tájékoztatja.
- II.C) 3. A Közgyűlés az Áht. 34. § (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként – az első negyedév kivételével – negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves

költségvetési beszámoló elkészítésének határidejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési határozatát.

II.D) Önálló fizetési számlával kapcsolatos eljárásrend

- II.D) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat a gazdálkodásával összefüggő pénzforgalmat a Megyei Önkormányzat számlavezetőjénél, a Magyar Államkincstárnál vezetett „10037005-00319676-00000000 Nógrád Megyei Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat” önálló pénzforgalmi számlán bonyolítja. A számla kezelésével kapcsolatos feladatokat az Önkormányzati Hivatal látja el. A számla feletti rendelkezési jogosultság a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökét, illetve az általa meghatározott személyt illeti meg. A Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezetének munkatársait is felhatalmazza a pénzforgalmi számla feletti aláírásra. A papíralapú átutalási megbízás a meghatalmazottak közül két személy aláírásával érvényes.
- II.D) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat elkülönített pénzeszköz kezelése érdekében alszámlát nyithat.
- II.D) 3. A Nemzetiségi Önkormányzatnál készpénz kezelése nem történik, így házipénztár sem működik.
- II.D) 4. Az Önkormányzati Hivatal biztosítja, hogy a főkönyvi és analitikus nyilvántartás során a Nemzetiségi Önkormányzat bevétele és kiadása elkülönítetten kerüljön kimutatásra.
- II.D) 5. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulásáról az Önkormányzati Hivatal adatot szolgáltat a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke részére külön igény szerint.

II.E) Törzskönyvi nyilvántartásba vétel szabályai

- II.E) 1. A Magyar Államkincstár nyilvános és közhiteles törzskönyvi nyilvántartást vezet a Nemzetiségi Önkormányzatról.
- II.E) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat törzskönyvi nyilvántartásában szereplő adatok változásával kapcsolatos bejelentést az Önkormányzati Hivatal törzskönyvi nyilvántartásának kezelésével megbízott köztisztviselője végzi. Az adatokban történt módosulást követően az Önkormányzati Hivatal a változás átvezetéséről haladéktalanul gondoskodik.
- II.E) 3. A közhiteles nyilvántartás adatairól hiteles "Törzskönyvi igazolás" vagy "Törzskönyvi kivonat" kérhető az Önkormányzati Hivatal illetékes munkatársának közbenjárásával.

II.F) Az adószám igénylésével kapcsolatos eljárásrend

- II.F) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat adószám igénylésével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete látja el.

- II.F) 2. A Nemzetiségi Önkormányzat adózással kapcsolatos bevallási kötelezettségének az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott köztisztviselője elektronikus (szükség szerint papír alapon) úton tesz eleget.
- II.F) 3. A Nemzetiségi Önkormányzat felhatalmazza az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott köztisztviselőjét, hogy az adóigazgatás keretében történő adatszolgáltatás teljesítése érdekében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által biztosított rendszerekben elektronikus úton adatot szolgáltatson.

III. A Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a Megyei Önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésigazolási feladatok, felelősök, továbbá a Nemzetiségi Önkormányzat kötelezettségvállalásának szabályai

Az Önkormányzati Hivatal a Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodásának végrehajtó szerve. A Nemzetiségi Önkormányzat bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban a tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatok ellátásáról az Önkormányzati Hivatal gondoskodik.

A kötelezettségvállaló és a pénzügyi ellenjegyző ugyanazon gazdasági esemény tekintetében azonos személy nem lehet.

Az érvényesítő ugyanazon gazdasági esemény tekintetében nem lehet azonos a kötelezettségvállalásra, utalványozásra jogosult és a teljesítést igazoló személlyel.

Kötelezettségvállalási, pénzügyi ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási és teljesítés igazolására irányuló feladatot nem végezheti az a személy, aki ezt a tevékenységét a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója, vagy maga javára látná el.

A Nemzetiségi Önkormányzat a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet.

Az előirányzatok felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalási, utalványozási, ellenjegyzési, érvényesítési és teljesítés igazolására vonatkozó szabályok az alábbiak:

III.A) A kötelezettségvállalás rendje

- III.A) 1. A költségvetési év kiadási előirányzatai terhére kötelezettségvállalásra az azokat terhelő korábbi kötelezettségvállalásokkal és más fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegű eredeti vagy módosított kiadási előirányzatok mértékéig kerülhet sor.
- III.A) 2. A költségvetési év kiadási előirányzatai terhére történő kötelezettségvállalás esetén a pénzügyi teljesítésnek legkésőbb a költségvetési év december 31-éig meg kell történnie.
- III.A) 3. A költségvetési éven túli és kiadási előirányzata terhére kötelezettségvállalásra a költségvetési és kiadási előirányzataival megegyező összegű kiadási előirányzatok szabad előirányzatának mértékéig kerülhet sor.

- III.A) 4. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési előirányzata terhére fizetési, vagy más kötelezettséget vállalni (megrendelés, megbízás adás, szerződéskötés, megállapodás, ígérvény), vagy ilyen követelést előírni a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke, vagy az általa írásban felhatalmazott Nemzetiségi Önkormányzati képviselő jogosult, összeghatárra tekintet nélkül.
- III.A) 5. Ha a Nemzetiségi Önkormányzatnál nincs az előző pont alapján kötelezettségvállalásra jogosult személy, a közgyűlés egyedi határozatban az Önkormányzati Hivatal alkalmazásában álló személyt jelölhet ki a Nemzetiségi Önkormányzat kiadási előirányzata terhére vonatkozó kötelezettségvállalás gyakorlására.
- III.A) 6. Kötelezettséget vállalni csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet. A kötelezettségvállalás előtt meg kell győződnie a kötelezettségvállalónak arról, hogy a kiadás teljesítéséhez a fedezet rendelkezésre áll.
- III.A) 7. Minden kötelezettségvállalásról szóló, aláírt és ellenjegyzett okmány egy-egy példányát az Önkormányzati Hivatal irattárába, valamint a pénzügyi kötelezettség nyilvántartása céljából, a keletkezést követő 5 munkanapon belül az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete részére is le kell adni.
- III.A) 8. Az 50.000 forintot meghaladó kifizetésekre minden esetben előzetes írásbeli kötelezettségvállalás szükséges.
- III.A) 9. Nem szükséges előzetes írásbeli kötelezettségvállalás az Ávr. 53.§ (1) bekezdés b) és c) pontjaiban rögzített esetekben.
- III.A) 10. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések tekintetében a pénzügyi teljesítést megelőzően a kötelezettségvállalás és a kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésének tényét az arra jogosult személyeknek aláírásukkal kell igazolni az „Utalvány” megnevezésű nyomtatványon.
- III.A) 11. A kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódóan az Önkormányzati Hivatal olyan analitikus nyilvántartást vezet, amelyből megállapítható az évenkénti kötelezettségvállalás összege.

III.B) Az utalványozás, a teljesítés igazolásának rendje

- III.B) 1. A Nemzetiségi Önkormányzat költségvetési kiadásai teljesítésének és a bevételei beszédésének elrendelésére a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke, vagy az általa felhatalmazott személy jogosult.
- III.B) 2. Az utalványozás az Önkormányzati Hivatalban rendszeresített „Utalvány” nyomtatványon és minden esetben írásban történik.
- III.B) 3. A kiadási előirányzatok terhére történő utalványozásra a teljesítés igazolását, és az annak alapján végrehajtott érvényesítést követően kerülhet sor.
- III.B) 4. A kiadások teljesítésének alapja a hatályos számviteli jogszabályoknak megfelelően kiállított bizonylat. A bizonylat a Nemzetiségi Önkormányzat

jogszabályi előírásokban meghatározott feladatai ellátása során felmerült kiadásokra vonatkozhat.

- III.B) 5. A teljesítés igazolás során a bizonylatok alapján ellenőrizni és igazolni kell a kiadás teljesítésének és a bevétel beszedésének jogosságát, összecszerúságát, ellenszolgáltatást is magában foglaló kötelezettségvállalás esetében – ha a kifizetés vagy annak egy része az ellenszolgáltatás teljesítését követően esedékes – annak teljesítését. A teljesítés igazolóját a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke írásban jelöli ki.

III.C) Az érvényesítés rendje

- III.C) 1. A teljesítés igazolás alapján az érvényesítőnek ellenőriznie kell az összecszerúságot, a fedezet meglétét és azt, hogy a megfelelő ügymenetben az Áht, az Ávr. és az Áhsz., továbbá a belső szabályzatokban foglaltakat megtartották-e.
- III.C) 2. Az érvényesítés az okmány utalványozása előtt történik. Az érvényesítésnek tartalmaznia kell az érvényesítésre utaló megjelölést és az érvényesítő keltezéssel ellátott aláírását.
- III.C) 3. Az érvényesítést az Önkormányzati Hivatal e feladattal megbízott dolgozói végzik, akik rendelkeznek az Ávr. 55. § (3) bekezdése szerinti végzettséggel.

III.D) Pénzügyi ellenjegyzés rendje

- III.D) 1. A pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni.
- III.D) 2. A pénzügyi ellenjegyzőnek meg kell győződnie arról, hogy a szabad előirányzat rendelkezésre áll, a tervezett kifizetési időpontban a pénzügyi fedezet biztosított, és a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat.
- III.D) 3. Amennyiben a kötelezettségvállalás nem felel meg az III.D) 2. pontban előírtaknak, a pénzügyi ellenjegyzőnek erről írásban tájékoztatni kell a kötelezettségvállalót, a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökét. Ha a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke a tájékoztatás ellenére utasítást ad a pénzügyi ellenjegyzésre, a pénzügyi ellenjegyző köteles annak eleget tenni és e tényről haladéktalanul írásban értesíti a Nemzetiség Önkormányzat Közgyűlését. A Nemzetiségi Önkormányzat Közgyűlése a tájékoztatás kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül köteles megvizsgálni a bejelentést, és kezdeményezni az esetleges felelősségre vonást.
- III.D) 4. A pénzügyi ellenjegyzést az Önkormányzati Hivatal állományába tartozó, Ávr. 55.§ (3) bekezdése szerinti végzettségű, az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezetének vezetője által kijelölt személyek végzik.

III.E) A beszámoló készítésének és jóváhagyásának eljárási rendje, időközi adatszolgáltatások végzése

A megyei jegyző által elkészített zárszámadási határozat-tervezetet a Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a költségvetési évet követően az Áht.-ban rögzített határidőt figyelembe véve terjeszti a Közgyűlés elé, melynek elfogadásáról a testület dönt.

A közgyűlés részére tájékoztatásul az Áht. 91. § (2) bekezdése szerinti mérlegeket és kimutatásokat kell bemutatni.

A tervezés, gazdálkodás, zárszámadás során, és az államháztartás információs rendszerében a költségvetési bevételeket és költségvetési kiadásokat azok felmerülési helye szerinti adminisztratív, a kormányzati funkciók szerinti funkcionális, és az Áht. 6. § (2) – (5) bekezdés szerinti közgazdasági osztályozási rendszerben kell nyilvántartani és bemutatni.

- III.E) 1. Az Önkormányzati Hivatal készíti el és továbbítja papír alapon és elektronikusan a Magyar Államkincstár felé a Nemzetiségi Önkormányzat éves beszámolóját a meghatározott nyomtatványgarnitúrák felhasználásával. A Nemzetiségi Önkormányzatra vonatkozó űrlapok kitöltésében a Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke is közreműködik.
- III.E) 2. Az Önkormányzati Hivatal a Nemzetiségi Önkormányzatra vonatkozóan az időközi költségvetési jelentéseket és időközi mérlegjelentéseket, valamint egyéb adatszolgáltatásokat az előírt határidőre nyújtja be a Magyar Államkincstárhoz papír alapon és elektronikusan.

IV. A gazdálkodás eljárási és dokumentációs részletszabályai

- IV. 1. A Nemzetiségi Önkormányzat pénzügyi, gazdasági eseményeinek számviteli nyilvántartásai, elszámolásai esetében az Önkormányzati Hivatal Számviteli politikájában rögzítettek alapján szükséges eljárni. A könyvelést biztosító szoftvert a megyei Önkormányzat biztosítja.
- IV. 2. A beszerzések lebonyolításával, a reprezentációs kiadásokkal kapcsolatos eljárásrendet a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnökével, a Nógrád Megyei Jegyzővel, valamint a Nógrád Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal közös rendelkezés szabályozza.
- IV. 3. A saját tulajdonú gépjármű hivatali célú használatáról, valamint a kötelezettségvállalók, annak jogi ellenjegyzését végzők, utalványozók, szakmai teljesítés igazolók, pénzügyi ellenjegyzők és érvényesítők kijelöléséről önálló szabályzat rendelkezik.
- IV. 4. A Nemzetiségi Önkormányzat Önkormányzati Hivatal által bonyolított levelezése során keletkezett iratanyagai az Önkormányzati Hivatal irattárába kerülnek elhelyezésre. Az irattározás általános szabályai alapján az Önkormányzati Hivatal irattárának kezelésével megbízott alkalmazottja gondoskodik a tárolásról, rendszerezésről, selejtezésről.
- IV. 5. A Nemzetiségi Önkormányzat fizetési számlájához kapcsolódó bizonylatok őrzéséről az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete gondoskodik.
- IV. 6. A Nemzetiségi Önkormányzat felhatalmazza az Önkormányzati Hivaltal, hogy az Áht. 108. § (1)-(2) bekezdése szerinti, az államháztartás információs rendszere keretében történő

adatszolgáltatás teljesítése érdekében a Magyar Államkincstár által biztosított rendszerekbe elektronikus úton, továbbá szükség esetén papír alapon adatot szolgáltatasson. Az elektronikus rendszerekhez kapcsolódó belépési kódokat, jelszavakat az Önkormányzati Hivatal gazdasági szervezete kezeli.

V. A belső ellenőrzés elvégzésének rendje

- V. 1. A Nemzetiségi Önkormányzat jogszabályban előírt belső ellenőrzési feladatai az Önkormányzati Hivatal belső ellenőrzése keretében kerül ellátásra.
- V. 2. Az adott évi ellenőrzési tervet jóváhagyás céljából a megyei jegyző terjeszti be a Közgyűlés elé a jogszabályban rögzített határidőt figyelembe véve.
- V. 3. Az éves ellenőrzési terv alapján elvégzett vizsgálatok jelentéseit a megyei jegyző előterjesztése alapján a Nemzetiségi Önkormányzat megtárgyalja, a megállapítások végrehajtása a Nemzetiségi Önkormányzat Elnökének a feladata.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

Jelen megállapodás hatályba lépésének napja megegyezik a felek közül az utolsó aláíró aláírásának napjával, mellyel a 116/2014. (XI. 27.) Kgy. határozat 1. és 2. számú mellékletét képező megállapodások hatályukat veszítik.

Salgótarján, 2016. ....

Salgótarján, 2016. ....

Skuczi Nándor
Nógrád Megyei Önkormányzata

Faludi László
Nógrád Megyei Szlovák
Nemzetiségi Önkormányzat

Salgótarján, 2016. ....

dr. Szabó József
Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

6/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: Skuczi Nándor személyes érintettségének bejelentése

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése elnökének 2016. évi szabadságolási ütemtervének jóváhagyása előtt Skuczi Nándor bejelentette személyes érintettségét.

A testület az érintettet a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 49.§ (1) bekezdése, valamint a közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2003. (XII. 29.) Kgy. rendelet 33.§-a alapján nem zárja ki a döntéshozatalból.

A testület utasítja alelnökét, gondoskodjon arról, hogy az érintett részt vegyen a szavazásban.

Határidő: azonnal

Felelős: Barna János, alelnök

Salgótarján, 2016. január 28.

Barna János s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének alelnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

7/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése elnökének 2016. évi szabadságolási ütemterve jóváhagyása

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése Skuczi Nándor, a közgyűlés elnökének 2016. évi szabadságolási ütemtervét a következők szerint hagyja jóvá:

Szabadság napok száma			2016. év												
			Hónapok												
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
2015.*	2016.	Összes													
15	39	54		10*	5*			15	10	10					4

A közgyűlés felkéri elnökét, hogy a szabadság igénybevételéről az érintett időszakot követő testületi ülésen számoljon be.

Határidő: szöveg szerint

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

8/2016. (I. 28.) Kgy.

Tárgy: a kötelező betelepítési kvóta elutasítása

HATÁROZATA

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése elutasítja a kötelező betelepítési kvótát, mert az jogtalan, értelmetlen, növeli a bűnözés kockázatát és a terrorveszélyt. A kvóta veszélyezteti a kultúránkat és a mindennapjaink biztonságát, vállalhatatlan terheket jelentene a szociális, egészségügyi és oktatási rendszerünkre.

A testület arra kéri a Kormányt, hogy minden lehetséges eszközzel akadályozza meg az illegális migránsok beáramlását és a kötelező betelepítési kvótát, védje meg Magyarországot és a magyar embereket.

A közgyűlés támogatja a Kormány azon törekvését, amely a betelepítési kvóta megvalósítását kívánja megakadályozni.

Határidő: soron kívül

Felelős: Skuczi Nándor, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2016. január 28.

Skuczi Nándor s.k.
a Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr. Szabó József s.k.
Nógrád megyei jegyző

Felelős kiadó: Skuczi Nándor
Felelős szerkesztő: dr. Szabó József

Készült 15 példányban
HU ISSN 1588-9386
Gy.sz. 1/2016.
Évi előfizetési díj: 7.000 Ft
